

SANTANDER CONSUMER BANK S.A.

Wrocław, ul. Legnicka 48 B

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK OBROTOWY 2022

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską**

SPIS TREŚCI

I)	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
II)	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
III)	Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
IV)	Jednostkowe sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych	7
V)	Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające	8
1	Dane identyfikujące Bank	8
2	Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe	9
3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego	9
4	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	9
5	Zarządzanie ryzykiem	44
6	Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	84
7	Koszty z tytułu odsetek	84
8	Przychody z tytułu prowizji	85
9	Koszty z tytułu prowizji	85
10	Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	85
11	Pozostałe przychody operacyjne	86
12	Koszty działania Banku i amortyzacja	86
13	Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	87
14	Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	88
15	Pozostałe koszty operacyjne	93
16	Podatek dochodowy	93
17	Propozycja podziału zysku	93
18	Kasa, środki w Banku Centralnym	94
19	Rachunki i lokaty w innych bankach	94
20	Inwestycyjne aktywa finansowe	95
21	Aktywa zastawione	95
22	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	96
23	Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające	96
24	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	99
25	Akcje i udziały w jednostkach zależnych	118
26	Wartości niematerialne	120
27	Rzeczowe aktywa trwałe	122
28	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	124
29	Inne aktywa	126
30	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	127

w tys. zł

31	Rozliczenia międzyokresowe czynne	128
32	Zobowiązania wobec banków	128
33	Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	128
34	Zobowiązania wobec klientów	128
35	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	129
36	Zobowiązania z tytułu leasingu	130
37	Pozostałe zobowiązania	130
38	Rezerwy	131
39	Zobowiązania podporządkowane	133
40	Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji	133
41	Pozostałe kapitały	134
42	Zyski zatrzymane i dywidendy	135
43	Zobowiązania warunkowe udzielone	136
44	Aktywa stanowiące zabezpieczenie	137
45	Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej	138
46	Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych	138
47	Transakcje z podmiotami powiązanymi	142
48	Wartość godziwa instrumentów finansowych	146
49	Kompensowanie instrumentów finansowych	151
50	Wynagrodzenie biegłego rewidenta	152
51	Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	153

I) Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku w tys. zł.

Wyszczególnienie pozycji	nr noty	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)*
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	6	1 645 570	1 192 440
- przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		1 488 562	1 177 270
- przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		157 008	15 170
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	6	45 416	30 965
Koszty z tytułu odsetek	7	-503 673	-148 154
Wynik z tytułu odsetek		1 187 313	1 075 251
Przychody z tytułu prowizji	8	181 199	191 206
Koszty z tytułu prowizji	9	-74 877	-76 488
Wynik z tytułu prowizji		106 322	114 718
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	10	1 808	35 913
Pozostałe przychody operacyjne	11	36 742	29 647
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe	13	-15 056	-203 953
Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	14	-310 311	-273 126
Koszty operacyjne, w tym:		-476 205	-483 619
- koszty działania banku	12	-395 443	-386 324
- amortyzacja	12	-47 260	-42 605
- pozostałe koszty operacyjne	15	-33 502	-54 690
Wynik działalności operacyjnej		530 613	294 831
Podatek od instytucji finansowych		-28 563	-30 430
Zysk brutto		502 050	264 401
Podatek dochodowy	16	-142 766	-104 320
Zysk netto		359 284	160 081
Pozostałe całkowite dochody/straty, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		-45 595	-117 089
Zmiana wyceny i sprzedaż instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	41	-59 902	-120 242
Podatek odroczony	41	11 381	22 846
Zmiana efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	41	3 612	-24 312
Podatek odroczony	41	-686	4 619
Pozostałe całkowite dochody/straty, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		444	1 062
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski/straty aktuarialne	41	548	1 311
Podatek odroczony	41	-104	-249
Razem pozostałe całkowite dochody/straty		-45 151	-116 027
Razem całkowite dochody/straty		314 133	44 054

*Zestawienie danych przekształconych za 2021 rok znajduje się w nocie 4 e) *Zmiany zasad rachunkowości*.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

w tys. zł

II) Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

Sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 roku w tys. zł.

AKTYWA	nr noty	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)*	01.01.2021 (dane przekształcone)*
Kasa, środki w Banku Centralnym	18	34 924	270 376	119 659
Rachunki i lokaty w innych bankach	19	181 670	145 557	126 439
Inwestycyjne aktywa finansowe	20	3 243 044	2 933 051	2 393 594
Aktywa zastawione	21	160 847	512 975	643 272
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	22	4 031	427	147
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	11 253	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	24	12 458 616	13 013 703	13 970 237
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	25	282 241	155 934	151 175
Wartości niematerialne	26	63 136	54 076	39 598
Rzeczowe aktywa trwałe	27	49 823	43 626	46 865
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	28	47 792	49 393	69 631
Należności z tytułu podatku dochodowego		6 381	19 329	28 115
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	391 343	446 005	446 777
Rozliczenia międzyokresowe	31	26 963	22 187	28 456
Inne aktywa	29	56 668	49 067	37 329
AKTYWA RAZEM		17 018 732	17 715 706	18 101 294

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	nr noty	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)*	01.01.2021 (dane przekształcone)*
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	32	168 637	504 900	63 541
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	33	166 406	488 829	639 299
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	22	0	0	4 003
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	107 049	120 510	88 937
Zobowiązania wobec klientów	34	11 678 967	11 897 614	12 074 133
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	35	403 278	482 552	1 075 203
Zobowiązania z tytułu leasingu	36	59 183	58 155	77 022
Rezerwy	38	162 473	160 403	141 645
Zobowiązania podporządkowane	39	200 953	200 194	199 876
Pozostałe zobowiązania	37	226 533	226 991	206 131
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		13 173 479	14 140 148	14 569 790
KAPITAŁY				
Kapitał podstawowy	40	520 000	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	40	768 047	768 047	768 047
Pozostałe kapitały	41	1 076 153	1 149 734	981 465
Zyski zatrzymane	42	1 481 053	1 137 777	1 261 992
KAPITAŁY RAZEM		3 845 253	3 575 558	3 531 504
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		17 018 732	17 715 706	18 101 294

*Zestawienie danych przekształconych za 2021 rok znajduje się w nocie 4 e) *Zmiany zasad rachunkowości*.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III) Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2022	520 000	768 047	1 251 508	-101 774	1 137 777	3 575 558
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	-45 151	359 284	314 133
- zysk netto	0	0	0	0	359 284	359 284
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-45 595	0	-45 595
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	444	0	444
- wypłata dywidendy	0	0	-28 430	0	-16 008	-44 438
Kapitał wg stanu na 31.12.2022	520 000	768 047	1 223 078	-146 925	1 481 053	3 845 253

Sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2021	520 000	768 047	967 212	14 253	1 261 992	3 531 504
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	-116 027	160 081	44 054
- zysk netto	0	0	0	0	160 081	160 081
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-117 089	0	-117 089
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	1 062	0	1 062
- przeniesienie zysku	0	0	284 296	0	-284 296	0
Kapitał wg stanu na 31.12.2021	520 000	768 047	1 251 508	-101 774	1 137 777	3 575 558

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV) Jednostkowe sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych

Sporządzone za okres zakończony 31 grudnia 2022 roku w tys. zł.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	nr noty	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)*
A. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto		359 284	160 081
Korekty razem:		45 567	40 947
Amortyzacja	13	47 260	42 605
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	46	-3 230	-1 072
Pozostałe korekty	46	1 537	-586
Zmiany stanu razem:		-889 337	653 432
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	46	-159 898	-18 003
Zmiana stanu należności od banków	46	-146	-68
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	46	-472 233	239 093
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	46	-296 627	442 671
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	46	-318 631	-150 790
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	46	175 463	5 308
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	46	30 470	9 176
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	46	70 212	88 403
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	46	13 612	4 290
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	46	60 476	34 257
Zmiana stanu rezerw	46	2 618	20 070
Zmiana stanu innych aktywów	46	5 347	-20 975
Inne:			
Podatek zapłacony	46	-70 671	-67 543
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	46	-41 818	-5 604
Odsetki otrzymane	46	1 191 315	749 440
Odsetki zapłacone	46	-480 229	-199 149
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	46	0	18 000
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		114 111	1 349 604
B. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE BRUTTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		839 657	430 490
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	46	159	1 964
Wpływy z wykupu inwestycyjnych aktywów finansowych	46	-360 000	50 000
Wpływy ze sprzedaży instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody/straty	46	1 199 498	378 526
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		-1 012 265	-1 000 482
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych	25	-124 998	0
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	26, 27	-47 267	-41 482
Zakup inwestycyjnych aktywów finansowych	46	-840 000	-959 000
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-172 608	-569 992
C. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE BRUTTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu działalności finansowej		300 000	100 000
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	39	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	35	300 000	100 000
Wydatki z tytułu działalności finansowej		-440 842	-709 777
Płatności części kapitałowej zobowiązań z tytułu umów leasingu	36	-15 004	-18 777
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	42	-44 438	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	35	-381 400	-691 000
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-140 842	-609 777
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)		-199 339	169 835
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	46	415 933	246 098
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	46	216 594	415 933

*Zestawienie danych przekształconych za 2021 rok znajduje się w nocie 4 e) *Zmiany zasad rachunkowości*.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

V) Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1 Dane identyfikujące Bank

Nazwa:	Santander Consumer Bank Spółka Akcyjna (dalej „Bank”)
Adres siedziby:	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
Kraj założenia:	Polska
Numer statystyczny:	012736938
NIP:	527-20-46-102
Rejestracja:	Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000040562

Przedmiot działalności określony w Krajowym Rejestrze Sądowym to m.in.:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- działalność związana z zarządzaniem funduszami,
- działalność trustów, funduszów i podobnych instytucji finansowych,
- działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Jednostką dominującą dla Banku jest Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie. Jednostka dominująca posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku. Pozostałe 40% akcji w kapitale podstawowym Banku posiada Santander Consumer Finance S.A. z siedzibą w Madrycie, którego jednostką dominującą najwyższego szczebla jest Banco Santander S.A.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla dla Banku jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Zarząd Santander Consumer Bank S.A. na dzień 31 grudnia 2022 roku pełnił swoje obowiązki w składzie:

- Pan Przemysław Kończal – Prezes Zarządu,
- Pan Piotr Żabski – Wiceprezes Zarządu,
- Pan Piotr Dolata – Członek Zarządu,
- Pan Tomasz Partyka – Członek Zarządu,
- Pan Mariusz Klepacz – Członek Zarządu,
- Pan Oleksandr Krupchenko – Członek Zarządu,
- Pan Paweł Muciek – Członek Zarządu,
- Pan Piotr Sinkiewicz – Członek Zarządu.

Po 31 grudnia 2022 roku, w dniu 10 stycznia 2023 roku ze skutkiem na dzień 28 lutego 2023 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Pan Oleksandr Krupchenko. W dniu 20 lutego 2023 roku ze skutkiem na dzień 1 marca 2023 roku na stanowisko Członka Zarządu powołany został Pan Marek Golusik. W dniu 19 stycznia 2021 roku ze skutkiem na dzień 15 lutego 2021 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Pan Rafał Krawiec. W dniu 16 lutego 2021 roku na stanowisko Członka Zarządu powołany został Pan Tomasz Partyka.

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w opinii Zarządu nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji

działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

Bank zastosował zwolnienie ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdyż spełnia warunki zawarte w standardzie MSSF 10.4. Z tego powodu Bank sporządza tylko niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe (zwane dalej „sprawozdaniem” lub „sprawozdaniem finansowym”). Jednostka dominująca wyższego szczebla, Santander Bank Polska S.A., obejmuje konsolidacją Santander Consumer Bank S.A.

Santander Bank Polska S.A. został utworzony i prowadzi swoją działalność na terytorium Polski. Skonsolidowane oraz jednostkowe sprawozdanie finansowe Santander Bank Polska S.A. za rok 2022 zgodnie z komunikatem bieżącym opublikowanym przez Santander Bank Polska S.A. w dniu 18 listopada 2022 roku (Raport bieżący nr 20 z 2022) będą dostępne od dnia 22.02.2023 roku na stronie internetowej <http://www.santander.pl>.

W 2022 i 2021 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Sprawozdanie prezentowane jest za okres od dnia 1 stycznia 2022 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku.

Prezentowane dane finansowe za okres porównawczy dotyczą okresu rozpoczętego 1 stycznia 2021 roku i zakończonego 31 grudnia 2021 roku. Z uwagi na przekształcenia danych porównawczych za okres od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku, opisane w nocie 4 e), zaprezentowano także przekształcone dane porównawcze na 1 stycznia 2021 roku.

3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Polna 11, wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod nr 144.

4 Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, za wyjątkiem zastosowania zmiany polityki rachunkowości w zakresie ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych oraz zmian prezentacyjnych opisanych w nocie 4 e).

a) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE („MSSF”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie występują istotne różnice między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

b) Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2022

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2021 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów, nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się

w dniu 1 stycznia 2022 roku i za wyjątkiem zastosowania zmiany polityki rachunkowości w zakresie ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych oraz zmian prezentacyjnych opisanych w nocie 4 e).

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE mają zastosowanie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2022 rok:

- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”**

Opublikowane w maju 2020 r. zmiany do standardu mają na celu zaktualizowanie stosownych referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF, nie wprowadzając zmian merytorycznych dla rachunkowości połączeń przedsiębiorstw.

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”**

Zmiana do MSR 16 wprowadza zakaz korygowania kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych o kwoty uzyskane ze sprzedaży składników wyprodukowanych w okresie przygotowywania rzeczowych aktywów trwałych do rozpoczęcia funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Zamiast tego jednostka rozpoznaje ww. przychody ze sprzedaży i powiązane z nimi koszty bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

- **Zmiana do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”**

Zmiany do MSR 37 dostarczają wyjaśnień odnośnie do kosztów, które jednostka uwzględnia w analizie, czy umowa jest kontraktem rodzącym obciążenia.

- **Roczne zmiany do MSSF 2018 - 2020**

“Roczne zmiany MSSF 2018-2020” wprowadzają zmiany do standardów: MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 41 „Rolnictwo” oraz do przykładów ilustrujących do MSSF 16 „Leasing”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Według szacunków Banku, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- c) **Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank**

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17**

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r. Nowy zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmienia rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Bank przeanalizował czy posiada umowy w zakresie MSSF 17 i nie zidentyfikował takich umów.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce**

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2023 r. i będzie miała wpływ na sprawozdanie finansowe Banku w zakresie ujawnień dotyczących polityki rachunkowości.

- **Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**

W lutym 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych. Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2023 r.

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”**

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy zwolnienie dotyczące ujmowania podatku odroczonego rozpoznanego po raz pierwszy miało zastosowanie do tego typu transakcji, tj. w przypadku których ujmowane są zarówno aktywa, jak i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego. Wprowadzone zmiany do MSR 12 wyjaśniają, że zwolnienie nie ma zastosowania oraz że jednostki są zobowiązane do ujmowania podatku odroczonego od takich transakcji. Zmiany nakładają na spółki obowiązek ujmowania podatku odroczonego od transakcji, które w momencie początkowego ujęcia powodują powstanie jednakowych różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu i odliczeniu. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

- **Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Zmiana ta dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

- **Zmiana do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską

- **Zmiana do MSSF 16 „Leasing”**

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące ujęcia księgowego transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego, w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż. Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie.

Zmiana obowiązuje począwszy od 1 stycznia 2024 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- **Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Według szacunków Banku, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

d) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. za okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku zostało sporządzone w złotych polskich (PLN) przy zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

Santander Consumer Bank S.A. sporządził sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zasady wyceny bilansowej
Inwestycyjne aktywa finansowe	WG przez pozostałe całkowite dochody
	WG przez wynik finansowy
Aktywa zastawione	WG przez pozostałe całkowite dochody
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	WG przez wynik finansowy
Instrumenty pochodne zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń
Kredyty i pożyczki udzielone klientom niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych	WG przez wynik finansowy
Zobowiązania wobec klientów (zobowiązanie sekurytyzacyjne odpowiadające pożyczce podporządkowanej sekurytyzacyjnej)	WG przez wynik finansowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej zostało sporządzone według płynności aktywów.

e) Zmiany zasad rachunkowości

Ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych

Ze względu na zmieniającą się sytuację prawną kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych, w związku z materializacją ryzyka braku możliwości odzyskania pełnych harmonogramowych przepływów dla tego portfela, począwszy od 1 stycznia 2022 roku Bank dokonał zmian zasad rachunkowości dotyczących ich ujęcia. Zmiana zasad rachunkowości miała na celu zapewnienie użytkownikom sprawozdań finansowych bardziej adekwatnych informacji dotyczących wpływu ryzyka prawnego portfela kredytów indeksowanych do walut obcych na sytuację finansową, wynik finansowy oraz przepływy pieniężne Banku. Zmiana pozwoliła również na dostosowanie ujęcia ww. ryzyka prawnego w sprawozdaniu finansowym Banku do obserwowanej w tym zakresie praktyki rynkowej.

Ryzyko prawne tego portfela, przed zmianą, było ujmowane zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe. Od 1 stycznia 2022 r. Bank stosuje MSSF 9 Instrumenty finansowe. Od 1 stycznia 2022 roku wartość bilansowa brutto kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych zgodnie z MSSF 9 (MSSF 9 paragraf B5.4.6) jest pomniejszana, a w przypadku braku ekspozycji brutto lub jej niewystarczającej wartości na pokrycie ryzyka rezerwa jest ewidencjonowana zgodnie z MSR 37.

Ze względu na istotność kosztów z tytułu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi indeksowanymi do walut obcych oraz zgodnie z zapisami paragrafu 29 MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych Bank wydzielił oddzielną pozycję w rachunku zysków i strat „Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych”, która prezentuje łączny wpływ ryzyka prawnego tego portfela na rachunek wyników.

Opisane powyżej zmiany w zasadach rachunkowości zostały zastosowane retrospektywnie, a dane porównawcze zostały przekształcone we wszystkich notach, których te zmiany dotyczą.

Wprowadzona zmiana zasad rachunkowości nie miała wpływu na wysokość aktywów netto Banku na moment wprowadzenia, tj. na dzień 1 stycznia 2022 r., jak również na wartość aktywów netto w okresie porównawczym, tj. na dzień 1 stycznia 2021 r. oraz 31 grudnia 2021 r.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2021

Wyszczególnienie pozycji	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	0	-273 126	-273 126
Koszty operacyjne, w tym:	-756 745	273 126	-483 619
- pozostałe koszty operacyjne	-327 816	273 126	-54 690
Zysk netto	160 081	0	160 081

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2021

AKTYWA	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	13 403 051	-389 348	13 013 703
AKTYWA RAZEM	18 105 054	-389 348	17 715 706

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
Rezerwy	549 751	-389 348	160 403
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	14 529 496	-389 348	14 140 148
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	18 105 054	-389 348	17 715 706

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2021

AKTYWA	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14 115 540	-145 303	13 970 237
AKTYWA RAZEM	18 246 597	-145 303	18 101 294

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
Rezerwy	286 948	-145 303	141 645
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	14 715 093	-145 303	14 569 790
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	18 246 597	-145 303	18 101 294

Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych za rok zakończony 31 grudnia 2021 r

PRZEPIŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	Przed zmianą	Reklasyfikacja rezerw na koszt ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Dane przekształcone
A. PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto	160 082		160 082
Korekty razem:	40 947	0	40 947
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-4 952	244 045	239 093
Zmiana stanu rezerw	264 115	-244 045	20 070
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 350 816	0	1 350 816
D. PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)	169 836		169 836
E. BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	169 836		169 836
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	0		0
G. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	169 836		169 836

f) Dokonywanie szacunków

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe oraz ujętą w nim informację dodatkową. Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonane szacunki i założenia odzwierciedlają istniejące warunki, np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut, itp. Pomimo faktu, że szacunki te opierają się na jak najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić. Bank wykazuje rodzaj oraz wielkość zmiany wartości szacunkowych, jeśli zmiana ta wywołuje skutki w okresie bieżącym lub jeśli przewiduje się takie skutki w okresach przyszłych.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości aktywów oraz zobowiązań prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

W zakresie klasyfikacji i wyceny portfela kredytowego w przypadku udzielenia prolongaty w spłacie wynikającej z ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, uznając, że udzielone wakacje kredytowe nie są powiązane z bezpośrednimi trudnościami danego klienta (pod warunkiem braku innych przesłanek), są oferowane bezwarunkowo i w związku z tym nie mają wpływu na jakość należności. W ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenoszone są do Koszyka 3 z powodu zadeklarowanej przez klienta utraty pracy.

W przypadku narzędzi pomocowych zaoferowanych przez Bank w ramach własnej pro klienckiej inicjatywy dla klientów posiadających obywatelstwo ukraińskie, mających na celu tymczasowe zmniejszenie obciążeń finansowych tych klientów, Bank dokonuje przeklasyfikowania tych ekspozycji kredytowych do Koszyka 2 (na koniec 12.2022 wartość bilansowa tych ekspozycji wynosiła 1 310 tys. zł).

Ekspozycje kredytowe objęte wsparciem w ramach Funduszu Wsparcia Kredytobiorców na potrzeby klasyfikacji do faz ryzyka, są traktowane jako umowy restrukturyzowane i klasyfikowane do Koszyka 2 (a w przypadku wystąpienia przesłanek utraty wartości – do Koszyka 3).

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. W 2021 roku, w związku z przeglądem parametrów ryzyka stosowanych do kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, zaktualizowano scenariusze makroekonomiczne, uwzględniając zgodnie z wymogami standardu MSSF 9 aktualne prognozy przyszłej sytuacji ekonomicznej.

W IV kw. 2022 Bank przeprowadził rekalkulację modelu naliczania rezerw na ryzyko kredytowe. Celem prac było zrezygnowanie z możliwie największej liczby uogólnień na rzecz poprawy jakości szacunków wraz z przeglądem segmentacji. W wyniku prac:

- ustalono, że naliczanie PD będzie odbywać się z zastosowaniem miesięcznych macierzy migracji posegmentowanych po tenorze i produkcie,
- dostosowano do aktualnego portfela segmentację dla PD,
- zaktualizowano segmentację CCF dla kart kredytowych.

Dodatkowo wprowadzono dla kredytów hipotecznych dla parametru LGD segmentację po LTV. Powyższe zmiany spowodowały rozwiązanie rezerw łącznej w wysokości 5 277 tys. zł.

Dodatkowo, biorąc pod uwagę obecną sytuację makroekonomiczną, wysoki poziom inflacji oraz istotny wzrost cen na rynku nieruchomości, Bank zdecydował się na przeprowadzenie szczegółowej analizy wartości oczekiwanych odzysków z nieruchomości stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytów hipotecznych.

Z uwagi na fakt posiadania przez Bank większości operatów z momentu uruchomienia kredytów, czyli sprzed roku 2009, kiedy to Bank zdecydował się na zamknięcie produktu i zaprzestanie udzielania kredytów hipotecznych. Bank przeprowadził projekt mający na celu lepsze oszacowanie oczekiwanych przepływów z zabezpieczeń, w szczególności z uwzględnieniem aktualnej sytuacji makroekonomicznej, m.in. istotnego wzrostu cen. W związku z tym Bank pozyskał aktualne na dzień analizy operaty szacunkowe dla wyspecyfikowanego portfela umów, który w ocenie Banku mógł wykazywać się największą wrażliwością na zmieniające się warunki makroekonomiczne. Ostatecznie zdecydowano, że dla umów zaklasyfikowanych do Koszyka 3, bez prowadzonego postępowania sądowego dotyczącego klauzul abuzywnych dla umów indeksowanych do CHF, posiadających aktualne operaty uzyskane w procesie aktualizacji wartości nieruchomości oraz bez zbytej wcześniej nieruchomości przeprowadza się aktualizację poziomu oczekiwanych strat kredytowych o wartość zabezpieczenia pomnożoną przez parametr mający odzwierciedlić wszystkie ograniczenia prawne i ekonomiczne wpływające na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się z przedmiotu zabezpieczenia oraz parametr określający prawdopodobieństwo zbycia. Docelowo przyjęto, że wartość obniżająca poziom oczekiwanych strat kredytowych dla wyselekcjonowanego portfela będzie stanowić 25% aktualnej wartości nieruchomości.

Opisany proces skutkował obniżeniem wartości bilansowych rezerw dla portfela kredytów hipotecznych o 53 685 tys. zł. Mimo tego Bank nadal posiada stabilną pozycję, o czym świadczy relatywnie wysoka wartość wskaźnika pokrycia rezerwami kredytowymi dla portfela kredytów hipotecznych (rozumiana jako wartość rezerw zawiązanych na całym portfelu kredytów hipotecznych w stosunku do części tego portfela ze stwierdzoną utratą wartości) wynosząca na koniec roku 52,1%.

Główne założenia dotyczące przyszłości przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim następujących obszarów:

- **Utrata wartości aktywów finansowych**

Bank stosuje podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania.

Wyróżnia się trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

Koszyk 1 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka, rozumiane jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

Koszyk 2 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Koszyk 3 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonania zobowiązania (PD=100%). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Bank stosuje szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka, na potrzeby której wykorzystuje podstawowe warunki określone w MSSF 9 obejmujące opóźnienie w spłacie, restrukturyzację długu oraz fakt opóźnienia spłaty w okresie ostatniego roku. Bank stosuje także przesłankę w postaci znaczącego przyrostu prawdopodobieństwa defaultu (PD) wyznaczonego na podstawie scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (PD aplikacyjnego). W zależności od produktu kredytowego przyrost względny prawdopodobieństwa defaultu wynosi od 0%, a przyrost bezwzględny wynosi od 100%.

Produkt	przyrost bezwzględny	przyrost względny
Kredyty samochodowe (samochody nowe)	2,00%	200%
Kredyty samochodowe (samochody używane)	2,00%	300%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych	5,50%	300%
Kredyty gotówkowe dla klientów nowych	6,00%	200%
Kredyty gotówkowe (konsolidacja zewnętrzna dla klientów znanych)	5,00%	250%
Pożyczka restrukturyzacyjna	0,00%	100%
Kredyty gotówkowe dla klientów znanych (zamknięcie starej umowy i otwarcie nowej)	5,50%	300%
Kredyty ratalne dla klientów znanych	2,50%	500%
Kredyty ratalne dla klientów nowych	2,00%	350%
Kredyty ratalne (pozostałe)	2,00%	400%
Karty kredytowe dla klientów znanych	3,00%	250%
Karty kredytowe dla klientów nowych	1,00%	150%
Kredyty zabezpieczone hipotecznie	2,00%	300%

Bank na potrzeby szacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, takie jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych.

Systemy analityczno-księgowe kredytów oraz systemy wspomagające obliczenia wysokości odpisów na oczekiwane straty dokonują wyliczenia poziomu odpisów na oczekiwane straty kredytowe na podstawie zawartych w systemach informacji dotyczących stanu portfela na dzień wyliczenia oraz wprowadzonych parametrów, współczynników oraz zasad segmentacji portfela.

Bank dokonuje analiz w zakresie stosowanych szacunków odpisów na oczekiwane straty kredytowe. W poniższej tabeli zaprezentowano oszacowania wzrostu wysokości odpisów w poszczególnych scenariuszach testowych.

Scenariusz testowy	Wysokość wzrostu odpisów (w mln zł)	
	analiza z roku 2022	analiza z roku 2021
Wzrost kursu walutowego* o 30% (o 50% dla kredytów hipotecznych) lub maksymalnie obserwowany w historii (w nawiasie podano przyjęty kurs CHF/PLN)	86 (6,89 CHF/PLN Scenariusz stresowy)	102 (6,23 CHF/PLN scenariusz stresowy)
Wzrost stopy procentowej o 400 pb.	35	67
Wzrost kursu walutowego o 15% i stopy procentowej o 200 pb.	56	82
Spadek wartości zabezpieczeń i opóźnienie odzysków z zabezpieczeń**	20	27
Wzrost parametru PD o 20%	63	65
Stress test zmiennych makroekonomicznych***	34	41

*) Test zakładał wzrost kursu walutowego o wyższą z podanych dwóch wartości: 50% dla kredytów hipotecznych (30% dla pozostałych ekspozycji) lub maksymalnie obserwowany w ciągu ostatnich 5 lat.

**) Test zakłada spadek wartości zabezpieczeń o 20% połączony z opóźnieniem w odzyskiwaniu zabezpieczeń: opóźnienie odzysku zabezpieczenia dla kredytów hipotecznych oraz kredytów gospodarczych zabezpieczonych hipotecznie wynosi 2 lata, natomiast dla kredytów samochodowych 1 rok i jest odzwierciedlone poprzez dodatkowe dyskontowanie odzysków.

***) W latach 2021 i 2022 na potrzeby testu przyjęto scenariusz stresowy przygotowany przez Narodowy Bank Polski w ramach przeprowadzania nadzorczych testów warunków skrajnych sektora bankowego. Przyrost straty w przypadku obu okresów wyliczony został jako różnica wysokości rezerw w scenariuszu zestresowanym oraz wysokości rezerw w scenariuszu bazowym.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 strata oczekiwana wyznaczana jest jako średnia ważona z wyników kalkulacji dla kilku scenariuszy makroekonomicznych (pozytywnego, podstawowego i negatywnego). Analogicznie jak w roku poprzednim, przyjęta waga scenariusza podstawowego wynosi 60%, natomiast pozostałych dwóch scenariuszy po 20%. Przyjęta waga odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia każdego ze scenariuszy.

Scenariusz bazowy

Scenariusz został zbudowany przy założeniu, że Polska straci około 10% dostaw gazu ziemnego, co wpłynie na jej gospodarkę głównie w pierwszym kwartale 2023 roku, kiedy zużycie gazu jest największe ze względu na sezonowość. Szoki wojenne, gazowe i polityki monetarnej spowodują spowolnienie wzrostu gospodarczego, prowadząc do recesji, która rozpoczęła się już w drugim kwartale 2022 roku, po której nastąpi umiarkowane odbicie. Zakłada się, że finansowanie inwestycji w ramach KPO rozpocznie się w drugiej połowie 2023 roku, a pandemia COVID -19 nie będzie miała istotnego wpływu na gospodarkę w najbliższych latach.

W drugim kw. 2022 roku gospodarka weszła w recesję spowodowaną zakłóceniami związanymi z wojną na Ukrainie, szokiem energetycznym i stopy procentowej, która w założeniach scenariusza bazowego będzie trwać również na początku 2023 roku, w warunkach pogarszania się wzrostu gospodarczego na świecie i pogarszającej się sytuacji na europejskich rynkach energii. W dalszej części 2023 roku oczekiwane jest stopniowe ożywienie aktywności gospodarczej. Oczekuje się, że wzrost PKB w 2023 roku wyniesie 0,7%. CPI ma pozostać na podwyższonym poziomie, i wynieść 11,7% w 2023 roku.

NBP będzie kontynuował podwyżki stóp procentowych, sprowadzając główną stopę z 1,75% na koniec 2021 roku do 7,50% w I kw. 2023 roku. W dalszej części NBP obniży stopy procentowe do 5,25%, ale utrzyma je na podwyższonym poziomie ze względu na podwyższoną inflację.

Scenariusz optymistyczny

Scenariusz pozytywny został zbudowany przy założeniu, że gospodarka szybko wyjdzie z szoku wojennego, a środki unijne zostaną wydatkowane bez dalszych opóźnień. Nie pojawiają się nowe fale koronawirusa ani lockdowny. Fundusze UE zostają odblokowane, a zakłócenia w dostawach znikają.

W 2023 roku gospodarka ma wzrosnąć o 2,9%, a w kolejnym roku skoczyć o 6,1%. Silny wzrost będzie napędzał już podwyższoną inflację, która w 2023 roku wyniesie 9,5%. NBP będzie kontynuował cykl zacieśniania polityki pieniężnej. Oczekuje się, że stopy procentowe wzrosną do 8,00% na koniec 2023 roku, a następnie spadną do 6,00% w I kwartale 2025 roku, ponieważ inflacja będzie spadać.

Scenariusz pesymistyczny

Scenariusz negatywny został zbudowany przy założeniu, że wpływ wojny na Ukrainie i zakłócenia na rynkach energii będą dłuższe, połączone z przedłużającą się blokadą wypłaty środków unijnych i przypadkiem większej ich części.

Oczekuje się, że w 2023 roku gospodarka spadnie o 1,8%, a następnie odbije o 1,0% w 2024 roku. Pomimo wolniejszego wzrostu oczekuje się, że inflacja CPI pozostanie podwyższona i wyniesie średnio 13,9% w 2023 roku i 8,2% w 2024 roku.

Pogorszenie perspektyw gospodarczych odczuje NBP w trakcie cyklu podwyżek stóp, więc po zastosowaniu podwyżek stóp procentowych prowadzących do poziomu 7,25% w drugim kwartale 2023 roku stopy spadną do 3,50% w drugim kwartale 2025 roku.

W poniższych tabelach przedstawiono kluczowe wskaźniki ekonomiczne wynikające z poszczególnych scenariuszy.

Scenariusz zastosowany na 2022.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2023	średnia kolejne 3 lata	2023	średnia kolejne 3 lata	2023	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	0,7%	3,4%	2,9%	4,6%	-1,8%	1,8%
WIBOR 3M	średnia	6,8%	5,8%	9,2%	6,7%	7,8%	4,3%
WIBOR 6M	średnia	6,7%	5,7%	9,5%	6,9%	8,1%	4,4%
WIG	koniec okresu	66 952,9	83 905,4	71 732,6	94 050,2	42 481,3	59 047,9
stopa bezrobocia	% aktywnych	3,6%	3,7%	3,0%	2,8%	3,8%	4,9%
CPI	r/r	11,7%	5,9%	15,6%	5,4%	13,9%	4,4%
EURPLN	koniec okresu	4,69	4,62	4,60	4,48	4,81	4,81
CHFPLN	koniec okresu	4,82	4,86	4,73	4,70	4,94	5,05

Scenariusz zastosowany na 2021.12.31		bazowy		optymistyczny		pesymistyczny	
prawdopodobieństwo		60%		20%		20%	
		2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata	2022	średnia kolejne 3 lata
PKB	r/r	4,90%	3,00%	6,20%	4,80%	3,30%	1,30%
WIBOR 3M	średnia	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	2,80%	1,80%
WIBOR 6M	średnia	3,00%	3,00%	3,00%	3,00%	2,80%	1,80%
WIG	koniec okresu	66 786,7	76 567,8	69 572,7	81 263,6	62 711,2	71 014,4
stopa bezrobocia	% aktywnych	2,60%	3,20%	3,00%	3,20%	2,70%	3,20%
CPI	r/r	6,20%	3,10%	6,50%	3,40%	6,30%	2,50%
EURPLN	koniec okresu	4,46	4,34	4,39	4,30	4,73	4,51
CHFPLN	koniec okresu	4,17	4,07	4,10	4,03	4,42	4,24

Przy szacowaniu poziomu rezerw Bank uwzględnia wpływy zmiennych makroekonomicznych na jakość portfeli Banku. W 2022 Bank użył najświeższych prognoz makroekonomicznych i przeliczył model zależności parametrów ryzyka od cech makroekonomicznych. W wyniku nałożenia prognoz czynników makroekonomicznych poziom rezerw Banku jest wyższy o 15 933 tys. zł w stosunku do obliczeń nieuwzględniających tych prognoz.

• Szacunki dotyczące ryzyka prawnego

Bank dokonuje szacunków ryzyka prawnego związanego z roszczeniami oraz potencjalnymi przyszłymi roszczeniami klientów, które zasadniczo ujmowane są w następujących kategoriach:

1. rezerwy na sprawy sądowe (z wyłączeniem spraw sądowych dotyczących kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF),
2. szacunki dotyczące ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF (część indywidualna na złożone pozwy oraz część portfelowa na przyszłe pozwy) jako:
 - korekta wartości bilansowej brutto kredytów (zgodnie z MSSF 9),
 - rezerwa MSR 37 w przypadku braku ekspozycji kredytowej lub jej niewystarczającej wartości na pokrycie ryzyka.

Rezerwy na sprawy sądowe

Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne zgodnie z wymogami MSR 37. Rezerwy na przyszłe zobowiązania Banku wynikające z toczących się spraw sądowych tworzone są dla spraw (innych niż związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych), na podstawie oceny prawdopodobieństwa przegrania przez Bank sprawy sądowej i spodziewanej kwoty wypłaty. Rezerwy na sprawy sporne tworzone są w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

Szacunki dotyczące ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF

W związku ze zmieniającą się sytuacją prawną kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych i materializacją ryzyka braku możliwości odzyskania pełnych harmonogramowych przepływów dla tego portfela, Bank szacuje wpływ ww. ryzyka prawnego na przyszłe przepływy pieniężne.

Ryzyko prawne kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF szacowane jest w oparciu o szereg założeń, z uwzględnieniem: pozostałego okresu kredytowania ekspozycji, prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych, a także mając na uwadze brak jednolitej linii orzecniczej sądów krajowych skutkującej niepewnością rozstrzygnięć:

- co do meritum (w zakresie dalszego istnienia umów kredytu indeksowanego do CHF);
- co do roszczeń Banku o zwrot kapitału i możliwości ich potrącenia z kwot dochodzonych przez klientów na wypadek unieważnienia umów;
- co do roszczeń Banku o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z kapitału – co do zasady i co do wysokości – na wypadek unieważnienia ww. umów – w szczególności w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-395/21 i spodziewanej opinii Rzecznika Generalnego TSUE oraz wyroku TSUE w sprawie C-520/21;
- co do terminu przedawnienia ww. roszczeń Banku.

Bank od początku 2022 roku uwzględnia wpływ ryzyka prawnego portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jako korektę w wartości bilansowej brutto tego portfela. W przypadku braku ekspozycji lub jej niewystarczającej wartości (wartość ekspozycji jest niższa niż szacowany wpływ ryzyka prawnego) wpływ ryzyka prawnego prezentowany jest jako rezerwa na sprawy sporne kalkulowana zgodnie z MSR 37.

Wynik z tytułu ryzyka prawnego prezentowany jest w osobnej pozycji w rachunku zysków i strat „Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych” opisanej w nodzie 14.

W 2022 roku, Bank rozpoznał 310 311 tys. zł kosztów z tytułu ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF (w roku 2021 koszty w wysokości 273 126 tys. zł).

Bank będzie kontynuował monitorowanie tego ryzyka w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Szczegóły przedstawiające wpływ ww. ryzyka na poszczególne pozycje sprawozdania oraz przyjęte założenia do ich kalkulacji znajdują się odpowiednio w nodzie 5 i 38.

- **Rezerwa z tytułu zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów**

W związku z orzeczeniem TSUE w sprawie C 383/18 z dnia 11 września 2019 roku w przypadku kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem Bank, zgodnie z konsensusem na rynku, jest zobowiązany do zwrotu części prowizji przygotowawczej. W związku z powyższym utworzona została rezerwa, której łączna wartość na koniec roku 2022 wynosiła 20 556 tys. zł (na koniec roku 2021 42 197 tys. zł). W wyniku przeprowadzonej analizy w bieżącym okresie Bank rozwiązał część rezerw z tego tytułu, co wpłynęło na polepszenie wyniku finansowego w wysokości 10 810

w tys. zł

tys. zł w 2022 r. (0 tys. zł w roku poprzednim). Przyczyną rozwiązania części rezerwy jest niższy poziom wniosków klientów w porównaniu do poprzednich założeń.

Kwoty powyższej rezerwy zostały oszacowane w oparciu o obserwowaną historię roszczeń zgłaszanych przez klientów w okresie od wydania orzeczenia TSUE przy założeniu stopniowego spadku liczby roszczeń od drugiej połowy stycznia 2023 r. Horyzont prognozy to koniec 2023 roku. Prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń zostało oszacowane z uwzględnieniem wyliczonej kwoty prowizji podlegającej zwrotowi.

Dokonano ponadto analizy wrażliwości dokonanego oszacowania rezerwy. Wyniki przedstawiono poniżej:

Scenariusz	Wysokość wpływu na wynik finansowy (w tys. zł)	
	2022	2021
Wariant optymistyczny	2 690	2 800
Wariant pesymistyczny	-2 690	-2 800

Wariant optymistyczny zakłada spadek liczby spraw o 50%, w wersji pesymistycznej wzrost liczby spraw o 50% w relacji do zakładanej liczby spraw w scenariuszu przyjętym do kalkulacji rezerwy.

Bank stosuje metodę liniową przy rozliczaniu zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego. W związku z powyższym dokonano zmiany szacunku dotyczącego wyceny należności na różnicę w rozliczeniu prowizji za udzielenie kredytu pomiędzy metodą efektywnej stopy procentowej a rozliczeniem liniowym stanowiącym podstawę zwrotu do klienta. Łączne saldo korekty należności z tego tytułu na koniec 2022 wynosiło 17 998 tys. zł, wobec 29 206 tys. zł na koniec roku 2021. Aktualizacja wysokości korekty w 2022 r. wpłynęła pozytywnie na wynik finansowy, podwyższając go o 11 208 tys. zł.

Ponadto, Bank dokonał przeszacowania kwot amortyzowanych zewnętrznych kosztów pośrednictwa kredytowego w ramach wyceny należności kredytowych według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. W wyniku przeszacowania Bank zaktualizował wartość korekty ekspozycji bilansowej z tytułu należności kredytowych o 5 100 tys. zł do poziomu 10 700 tys. zł (w roku poprzednim saldo korekty z tego tytułu wynosiło 5 600 tys. zł).

• Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych

Bank rozpoznaje przychody otrzymywane za usługę pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oraz związane z obejmowaniem osób trzecich ochroną ubezpieczeniową w ramach umów ubezpieczenia zawartych przez Bank z zakładami ubezpieczeń w oparciu o analizę:

- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank ograniczona jest wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa; lub
- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank jest powiązana ze sprzedażą produktu finansowego.

Podstawą analizy, o której mowa powyżej, jest treść ekonomiczna oferowanych produktów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy, przy czym w ramach tej analizy konieczne jest określenie, czy i w jakim stopniu przychody otrzymywane przez Bank stanowią:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo produktu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Na podstawie powyższej alokacji przychodów otrzymanych przez Bank za usługę pośrednictwa przyjęto następujące rozwiązania dotyczące ujęcia wynagrodzenia z tytułu *bancassurance*:

w tys. zł

- występowanie bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego zgodnie z metodą amortyzowanego kosztu i rozlicza metodą efektywnej stopy procentowej w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15,
- występowanie produktu złożonego (z produktu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego): zgodnie z Rekomendacją U Bank dokonuje ujęcia przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w podziale na część rozpoznawaną według metody amortyzowanego kosztu oraz część rozpoznawaną zgodnie z MSSF 15. Podział następuje proporcjonalnie do wartości godziwej oferowanego produktu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

W modelu względnej wartości godziwej Bank dokonuje szacunku części przychodów, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego i przypisuje do powyższych elementów w sposób analogiczny jak został podzielony przychód.

Poniższy scenariusz pokazuje zmiany wyniku finansowego brutto na rok 2022 oraz 2021 w przypadku zmiany części przychodu ubezpieczeniowego rozpoznawanego jednorazowo o 1 punkt procentowy.

Scenariusz testowy	Wzrost / (spadek) wartości wyniku finansowego brutto (mln zł)	
	analiza na 31.12.2022	analiza na 31.12.2021
- 1 punkt %	-0,3	-2,0
+ 1 punkt %	0,3	2,0

Bank wykonał analizę wrażliwości rezerwy na zwroty składek na wzrost lub spadek przyszłych zwrotów. Przeprowadzono weryfikację jaki będzie poziom rezerwy jeżeli profil zwrotu zostanie zwiększony lub zmniejszony o 20% (od poziomu bazowego/zaksięgowanego). Profil zwrotu jest parametrem wejściowym do modelu rezerwy na zwroty składek i właśnie ten parametr wejściowy został zmodyfikowany (+/-20%). Wyliczone zostały alternatywne poziomy rezerwy na zwroty, są one wprost proporcjonalne do założonych zmian – dla zmniejszonych o 20% zwrotów poziom rezerwy spada (rozwiązanie na 876 tys. PLN), natomiast gdy zwroty rosną o 20% zwiększa się również bilansowa wartość rezerwy (dowiązanie na kwotę 876 tys. PLN).

Scenariusz	Wysokość rezerwy (mln zł)	
	31.12.2022	31.12.2021
Rezerwa na 31.12	4,4	6,7
Rezerwa wyliczona profilem 80% (obniżony poziom zwrotów)	3,5	5,4
Rezerwa wyliczona profilem 120% (podwyższony poziom zwrotów)	5,3	8,0

g) Odpowiedzialna Bankowość i ESG

W 2022 roku Bank przyjął główne założenia Odpowiedzialnej Bankowości, które oparte są na zasadach ESG. Ten krok oznacza, że działalność Banku powinna opierać się na kryteriach ESG i opisuje 3 linie obrony oraz zarządzania w Banku.

Podejście Banku do ESG (czynniki: środowiskowe, klimatyczne, społeczne i ładu korporacyjnego) polega na prowadzeniu biznesu w sposób odpowiedzialny i zrównoważony, wspieraniu zielonej transformacji, budowaniu bardziej integracyjnego społeczeństwa i działaniu zgodnie z najbardziej rygorystycznymi standardami zarządzania.

Czynniki ESG mogą również pociągać za sobą tradycyjne rodzaje ryzyka związane z fizycznymi skutkami zmieniającego się klimatu oraz ryzyka związane z przejściem do nowej, bardziej zrównoważonej gospodarki.

Niektóre z priorytetów związanych z ESG to:

- Dostępność odpowiednich danych, które do niedawna nie były zbyt istotne, stały się kluczowe dla takich kwestii, jak dostosowanie portfeli do celów środowiskowych, ujawnianie informacji czy zarządzanie ryzykiem klimatycznym (np. emisje CO₂ z finansowanych aktywów, wskaźnik finansowania aktywów zielonych, kod sektorowy firmy, świadectwa efektywności energetycznej, lokalizacja aktywów itp.).
- Integracja ryzyka klimatycznego z codziennym zarządzaniem i kontrolą ryzyka.

- **Zarządzanie ryzykiem ESG**

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank identyfikuje ryzyko fizyczne i ryzyko przejściowe.

Ryzyko fizyczne identyfikowane jest głównie dla istniejącego portfela hipotecznego. Ze względu na charakter i cechy geograficzne kraju ryzyko to oceniane jest obecnie jako bardzo niskie. Bank ogranicza ten rodzaj ryzyka poprzez utrzymywanie zabezpieczeń ekspozycji hipotecznych w postaci cesji z polis ubezpieczenia nieruchomości. Z uwzględnieniem tego środka mitygującego ryzyko fizyczne uznawane jest za nieistotne.

Ryzyko przejściowe identyfikowane jest głównie dla portfela kredytów samochodowych, w którym udział samochodów o napędzie spalinowym jest obecnie wysoki. Ryzyko zostało uznane jako nieistotne, z uwagi na wielkość portfela kredytowego w porównaniu do całego portfela kredytowego Banku. Bank ogranicza ten rodzaj ryzyka poprzez zwiększanie udziału finansowania pojazdów elektrycznych i hybrydowych, m.in. podejmując działania mające na celu stanie się jedynym dostawcą finansowania sprzedaży marek w pełni elektrycznych. Szczególny wysiłek podejmowany jest w celu zawarcia umów z markami samochodów w pełni elektrycznych na wyłączność finansowania.

Ryzyko przejściowe ograniczane jest również poprzez inne linie biznesowe w Banku finansujące m.in. odnawialne źródła energii, takie jak panele fotowoltaiczne dla osób fizycznych.

- **Wartość godziwa**

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank przeanalizował czynniki ryzyka związane z klimatem jako mogące mieć wpływ na wycenę godziwą.

Na podstawie przeprowadzonej analizy, uwzględniając w szczególności charakter i skalę prowadzonej działalności, Bank nie zidentyfikował istotnego wpływu ryzyk ESG na wycenę godziwą.

h) Znaczące zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się środki pieniężne na rachunku nostro w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o pierwotnym terminie wymagalności do 3 miesięcy. Pozycje te są wyceniane w zamortyzowanym koszcie zgodnie z klasyfikacją MSSF 9.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank stosuje zasady wyznaczone na podstawie przepisów MSSF 9, zgodnie z którymi Bank klasyfikuje aktywa i zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- pozostałe zobowiązania finansowe (wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Bank decyduje o klasyfikacji składnika aktywów i zobowiązań finansowych w momencie jego początkowego ujęcia. Z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Bank wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych. Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Bank w dacie zawarcia transakcji ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związany postanowieniami umowy instrumentu.

• Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Kategoria zamortyzowanego kosztu wymaga zastosowania metody efektywnej stopy procentowej i ma zastosowanie jedynie do instrumentów dłużnych, które spełniają obydwa wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. held to collect),
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria testu SPPI.

Do tej kategorii zaliczane są: kredyty, pożyczki i inne należności nabyte i udzielone, w tym środki własne na rachunkach bankowych.

Kredyty i pożyczki o nieustalonych harmonogramach płatności wycenia się według wartości nominalnej, powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zamortyzowany koszt stanowi wartość, w jakiej kredyt lub pożyczka zostały wycenione w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kwoty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o umorzenia wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszona o odpisy z tytułu utraty wartości. Do wyceny według zamortyzowanego kosztu stosuje się efektywną stopę procentową (ujęcie opisane poniżej w punkcie „Przychody i koszty z tytułu odsetek”), która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów za dany okres; ustalenie tej stopy obejmuje opłaty otrzymywane przez Bank, które wpływają na charakterystykę finansową instrumentu. Wartość według zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych jest równa wartości bilansowej brutto składnik aktywów skorygowanej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Provizje i opłaty stanowiące integralny element efektywnego zwrotu z kredytu lub pożyczki korygują ich wartość bilansową i są uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Należności z tytułu świadczenia przez Bank kontrahentom usług wycenia się według wartości nominalnej powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

- **Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ma zastosowanie do instrumentów dłużnych niezaklasyfikowanych do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ani do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz aktywa zaklasyfikowane do tych modeli biznesowych, ale niespełniające kryteriów testu SPPI.

Do kategorii tej Bank klasyfikuje instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, czyli instrumenty zawierane w celu zarządzania płynnością, portfel kart kredytowych, który nie spełnił kryteriów testu SPPI, pożyczki podporządkowane udzielone spółkom sekurytyzacyjnym oraz zobowiązanie sekurytyzacyjne w części odpowiadającej wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, w odniesieniu do którego wybrana została opcja wyceny do wartości godziwej. Z uwagi na powód wyboru tej opcji, tzn. eliminacji niedopasowania księgowego, Bank odnosi zmiany wartości godziwej, w tym wynikające ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego, w całości do wyniku finansowego.

- **Instrumenty pochodne (z wyłączeniem instrumentów pochodnych zabezpieczających)**

Instrumenty pochodne są zawierane w celu zabezpieczania przed ryzykiem walutowym (opisane w punkcie *Instrumenty pochodne zabezpieczające*), ponadto Bank zawiera krótkoterminowe transakcje FX SWAP w celu zarządzania płynnością (opisane w punkcie *Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*).

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej. Wycena oraz pomiar efektywności tych transakcji są dokonywane w oparciu o metodologię odpowiednich krzywych dyskontowych wyznaczonych metodologią *bootstrappingu*.

Do wycen używane są następujące krzywe:

- krzywe dyskontowe dla walut CHF oraz PLN oparte o kwotowania punktów swapowych oraz bazowych względem EUR przy pomocy bezpośrednich kwotowań Cross Currency Basis Swaps danej waluty względem EUR,
- krzywa bazowa EUR oparta o stopy depozytowe, FRA oraz IRS.

Wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych zawierane przez Bank podlegają codziennej wycenie i wymianie depozytów zabezpieczających z kontrahentami.

- **Portfel kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy**

Do wyceny portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Bank zastosował metodę zdyskontowanych przepływów, która składa się z dwóch części:

- szacowania przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych dla portfela kart kredytowych, w tym odzysków dla portfela niepracującego,
- ustalenia stopy dyskontowej, w tym stopy wolnej od ryzyka, korekty ryzyka kredytowego oraz marży efektywnej.

Model wyceny opiera się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych. Parametry rynkowe ustalane są na podstawie kwotowań lub wynikają z cen instrumentów finansowych.

w tys. zł

Wycena dokonywana jest na poziomie pojedynczej transakcji i stanowi sumę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Całkowita wartość godziwa portfela kredytów na datę wyceny stanowi sumę wartości godziwych poszczególnych ekspozycji.

W zakresie analizy wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych obowiązkowo do wartości godziwej na zmiany stopy dyskontowej, przyjęte scenariusze oraz wyniki przedstawia poniższa tabela.

Zmiana stopy dyskontowej	Wzrost / (spadek) wyceny do wartości godziwej (mln zł)	
	analiza na 31.12.2022	analiza na 31.12.2021
- 1 punkt procentowy	0,5	1
+ 1 punkt procentowy	-0,5	-1
- 2 punkty procentowe	1	1
+ 2 punkty procentowe	-1	-1

• **Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ma zastosowanie do instrumentów, które spełniają łącznie wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria SPPI.

Skutki zmiany wartości godziwej są ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- odsetek obliczonych w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej,
- zysków lub strat z tytułu różnic kursowych,
- zysku lub straty z tytułu utraty wartości,

do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania.

Jeżeli składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to kwoty, które są ujmowane w wyniku finansowym są takie same jak kwoty, które zostałyby ujęte w wyniku finansowym w przypadku, gdyby składnik ten był wyceniany w zamortyzowanym koszcie. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitał własny do wyniku finansowego. Jeśli składnik aktywów finansowych zostaje przeklasyfikowany z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, Bank ujmuje takie skumulowane zyski lub straty, które były uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, w wyniku finansowym.

• **Inwestycje w Instrumenty kapitałowe**

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia, Bank dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Jeśli Bank dokonał wyboru o wycenie instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmuje w wyniku finansowym.

• **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce, niezakwalifikowane do grupy

wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub, w przypadku okresu wymagalności poniżej trzech miesięcy, w kwocie wymaganej zapłaty.

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank podjął decyzję o dalszym stosowaniu przepisów MSR 39 i nie zastosował standardu MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń.

Bank może wyznaczyć pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Bank cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Bank wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Bank określa sposób, w jaki będzie oceniana skuteczność instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza,
- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub zobowiązania charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty,
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,
- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na wynik finansowy Banku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany”.

Zyski i straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są na wynik finansowy w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na wynik finansowy.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywa lub zobowiązania niefinansowe

mają wpływ na wynik finansowy (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek w szyku rozwartym (brutto).

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z pozycji wymiany.

Wyłączenie ze sprawozdania finansowego instrumentów finansowych

Instrument finansowy zostaje usunięty ze sprawozdania finansowego, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub Bank przenosi wszystkie korzyści i całe ryzyko związane z danym instrumentem finansowym na inny podmiot. Wyłączenie instrumentu finansowego może być również skutkiem modyfikacji istotnej opisanej poniżej w punkcie "Istotna modyfikacja".

Bank wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub jego część), gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Najczęściej Bank wyłącza ze sprawozdania finansowego kredyty, gdy podlegają one umorzeniu, przedawnieniu lub są nieściągalne. Wyłączanie ze sprawozdania finansowego kredytów, pożyczek i innych należności następuje w ciężar utworzonych na nie odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy nie utworzono odpisów z tytułu utraty wartości lub ich wartość jest mniejsza od wartości kredytu, pożyczki i innej należności, przed odpisaniem należności zwiększa się odpis z tytułu utraty wartości o różnicę pomiędzy wartością należności a dotychczas utworzoną kwotą odpisu z tytułu utraty wartości.

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma on uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Kryteria analizy opisano w nocie 5a), w punkcie „Polityka spisywania należności”.

Sekurytyzacja portfela kredytów

Bank przeprowadzając transakcje sekurytyzacji portfela kredytów dokonał kompleksowej analizy uznając, że w świetle zapisów MSR/MSSF warunki umowne nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Banku, gdyż udzielając pożyczek podporządkowanych Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Pożyczki te zgodnie z przewidywaniami będą pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Zatem Bank ponosi to ryzyko zmienności, a także jest narażony na ryzyko rezydualne, które pozostanie po spłacie obligacji inwestorom zewnętrznym, co oznacza, że pożyczka podporządkowana nie zostanie w całości spłacona lub Bank skorzysta z prawa odkupu portfela od SPV (ang. special purpose vehicle, pol. spółka specjalnego przeznaczenia), a tym samym pozostanie narażony na dalsze ryzyko związane z tym portfelem. W związku z powyższym Bank rozpoznaje zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji wobec S.C. Poland Consumer 23-1 (SPV5). Transakcje sekurytyzacji zostały opisane w nocie 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych równa jest harmonogramowym przepływowi pieniężnym zdyskontowanym przy użyciu efektywnej stopy procentowej powiększonym o naliczone odsetki karne nieobjęte częściowym spisaniem.

w tys. zł

Zgodnie z MSSF9 (pkt B5.4.6), gdy przepływy pieniężne przewidywane na podstawie harmonogramów spłat mogą nie dojść w pełni do skutku (z wyłączeniem zmian zgodnie z paragrafem 5.4.3 MSSF 9 i zmian oszacowań oczekiwanych strat kredytowych), wartość bilansowa brutto składnika aktywów finansowych jest korygowana, tak aby wartość ta odzwierciedlała rzeczywiste i zmienione oszacowane przepływy pieniężne wynikające z umowy. Bank przelicza wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych jako wartość bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, które są dyskontowane według pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Korekta ta jest ujmowana jako przychody lub koszty w wyniku finansowym.

Dla kredytów spłaconych oraz w przypadku, gdy korekta WBB (wartości bilansowej brutto) instrumentu finansowego zgodnie z MSSF 9 nie pokrywa całego ryzyka ciężącego na Banku, w celu ujęcia księgowego ryzyka stosuje się zapisy MSR 37 dotyczące tworzenia rezerwy.

W szczególności Bank koryguje w ten sposób koszty z tytułu:

- ryzyka prawnego jako korekty wartości bilansowej brutto kredytów hipotecznych wyrażonych w walucie obcej (frank szwajcarski),
- zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego (tzw. „wakacje kredytowe” wprowadzone Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom z dnia 14 lipca 2022 r.).

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

W przypadku, gdy wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają renegocjacji lub jakiejkolwiek innej modyfikacji, Bank ocenia czy dana zmiana przepływów pieniężnych prowadzi do nieistotnej modyfikacji lub też do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych a następnie ujęcia zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Bank bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

– Kryteria ilościowe

Do określenia istotności wpływu modyfikacji stosowany jest tzw. „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją.

„Test 10%” nie stanowi jedynego kryterium w ocenie czy modyfikacja prowadzi do usunięcia aktywa finansowego z ksiąg rachunkowych czy nie, bowiem zmodyfikowane aktywo poddawane jest dalszej analizie jakościowej.

– Kryteria jakościowe

Bank podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z warunków pierwotnej umowy zawieranej z klientem,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych (zgodnie z MSSF 9:3.2.3(a) - wygaśnięcie umownych praw do przepływów pieniężnych)
- istotna konsolidacja.

– Istotna modyfikacja

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje w oparciu o analizę jakościową i ilościową, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. Wynik na wyłączeniu instrumentu finansowego z tytułu istotnej modyfikacji prezentowany jest w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów.

– Nieistotna modyfikacja

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiejkolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą Polityką, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Ujęcie korekty; jeżeli jej wpływ jest nieistotny, następuje łącznie w pozycji przychodów odsetkowych; w innym przypadku stanowi osobną pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe). Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W przypadku aktywów podlegających procesowi restrukturyzacji problemowej związanej z ryzykiem kredytowym Bank odstępuje od analizy kryterium ilościowego (tzw. modyfikacja nieistotna). „Test 10%” nie jest przeprowadzany, rozpoznaje się wynik na modyfikacji nieskutkującej usunięciem aktywa z ksiąg rachunkowych.

Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi z tytułu COVID-19

W związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, w 2020 i 2021 r. Bank oferował swoim klientom szereg narzędzi pomocowych, mających na celu tymczasowe zmniejszenie ich obciążeń finansowych.

Zakres narzędzi obejmował:

- narzędzia wynikające ze stanowiska banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego (tj. moratorium pozaustawowe w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)),
- wsparcie w ramach Tarczy 4.0,

Poniżej znajduje się zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank w podziale na poszczególne narzędzia pomocowe (aktywne oraz wygasłe łącznie).

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów, które były objęte narzędziami pomocowymi (stan na 31.12.2022 r.)
moratoria pozaustawowe	44 408	1 123 609	394 982
moratoria ustawowe	1 987	55 694	31 725
Razem moratoria	46 395	1 179 303	426 707

Zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank w podziale na poszczególne narzędzia pomocowe (aktywne oraz wygasłe łącznie) na dzień 31.12.2021, został przedstawiony w tabeli:

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów, które były objęte narzędziami pomocowymi (stan na 31.12.2021 r.)
moratoria pozaustawowe	44 507	1 126 210	647 005
moratoria ustawowe	1 808	50 920	41 977
Razem moratoria	46 315	1 177 130	688 982

Klienci korzystający z rozwiązań pomocowych w ramach Tarczy 4.0 są klasyfikowani do Koszyka 3, gdyż utrata pracy deklarowana przez kredytobiorcę jest traktowana jako silna przesłanka pogorszenia jakości należności kredytowej.

Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie

W związku z trudną sytuacją obywateli Ukrainy i ich rodzin powstałą na skutek wybuchu konfliktu zbrojnego na terenie ich kraju w lutym 2022 r., Bank przejawiając własną pro kliencką inicjatywę, zaoferował swoim klientom, posiadającym obywatelstwo ukraińskie, narzędzia pomocowe, mające na celu tymczasowe zmniejszenie ich obciążeń finansowych.

Zakres narzędzi obejmował wprowadzenie prolongaty w spłacie przez okres 3 miesięcy przy umowach kredytu gotówkowego, ratalnego i celowego oraz umowach kredytu samochodowego/pożyczki samochodowej.

W roku 2022 Bank nie zidentyfikował istotnego wpływu udzielonych prolongat w spłacie kredytów na sprawozdanie finansowe.

Identyfikacja modyfikacji związanych z ustawowymi wakacjami kredytowymi przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych

W obliczu występowania zjawiska znacznie rosnącej inflacji i w następstwie tego wydawania przez Radę Polityki Pieniężnej częstych decyzji w sprawie podniesienia referencyjnej stopy procentowej, co przekłada się na wzrost rat kredytów złotych, Sejm ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznosciowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom wprowadził możliwość zawieszenia spłaty kredytu hipotecznego:

- udzielonego w walucie polskiej, z wyłączeniem kredytów indeksowanych do waluty innej niż waluta polska,
- zawieszenie może dotyczyć wyłącznie spłaty kredytu hipotecznego, udzielonego na podstawie umowy o kredyt hipoteczny, która może być uznana za umowę o kredyt hipoteczny w rozumieniu art. 3 z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami,
- zawieszenie musi dotyczyć umowy kredytu zawartej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych.

Obecnie Bank nie udziela kredytów hipotecznych, jednakże zawieszenie wynikające z niniejszej ustawy dotyczy umów zawartych do dnia 1 lipca 2022 r., w tym również do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, jeżeli termin zakończenia okresu kredytowania określony w tych umowach przypada po upływie 6 miesięcy od tej daty.

Zawieszenie spłaty kredytu może objąć maksymalnie 8 miesięcy w okresie od sierpnia 2022 do grudnia 2023.

W lipcu 2022 r. Bank dokonał jednorazowego ujęcia szacunku wpływu ustawowych wakacji kredytowych na wynik finansowy jako korekta wartości bilansowej brutto zgodnie z MSSF 9 B5.4.6. Wyliczony został maksymalny wpływ wakacji kredytowych (24 498 tys. zł), przy założeniu, że wszyscy uprawnieni klienci zawniosują o przesunięcie 8 rat a do ujęcia finalnej kwoty rezerwy przyjęto założenie, że zmaterializuje się około 25% tego potencjału kwotowo. W każdym miesiącu sprawozdawczym szacowany jest rzeczywisty koszt wakacji kredytowych (na podstawie danych systemowych) i o to pomniejszana jest kwota rezerwy. Na 31.12.2022 saldo korekty wartości bilansowej brutto z tego tytułu wyniosło 2 927 tys. zł, a negatywny wpływ na wynik za rok 2022

wyniósł 6 439 tys. zł. Na kwotę wpływu na wynik składa się 3 512 tys. zł rzeczywistego kosztu wakacji kredytowych oraz pozostałe saldo rezerwy.

Poniżej znajduje się zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank (narzędzia pomocowe aktywne oraz wygasłe łącznie).

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów, które były objęte narzędziami pomocowymi (stan na 31.12.2022 r.)
moratoria ustawowe	1 170	163 531	161 842
Razem moratoria	1 170	163 531	161 842

Ujmowanie zysków i strat dla poszczególnych aktywów i zobowiązań finansowych

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba że składnik aktywów lub zobowiązanie jest:

- częścią powiązania zabezpieczającego;
- inwestycją w instrument kapitałowy i Bank postanowił wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach;
- zobowiązaniem finansowym wyznaczonym jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Bank jest zobowiązany do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania;
- składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Bank jest zobowiązany do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy;
- istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą; oraz
- wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

Utrata wartości aktywów finansowych

Zgodnie z MSSF 9 Bank uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, która nastąpiła od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Bank wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 f).

Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

- Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3,
- Identyfikacja ekspozycji, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2,
- Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1.

Bank na każdy dzień sprawozdawczy dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu jej początkowego ujęcia (przesłanki do kwalifikacji do Koszyka 2). O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- opóźnienie w spłacie w przedziale 31-90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (próg bezwzględny 400 zł w przypadku ekspozycji indywidualnych oraz małych i średnich

w tys. zł

- przedsiębiorstw oraz 2000 zł dla klientów gospodarczych oraz jednocześnie próg względny 1% kwoty przeterminowanej w stosunku do należności),
- przyrost względny i bezwzględny prawdopodobieństwa defaultu mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny) przekroczył określone progi, zaprezentowane w nocie 4 f) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*. Progi przyrostu względnego i bezwzględnego uzależnione są od segmentacji produktu,
- na datę sprawozdawczą nie występuje przekroczenie progów przyrostu względnego i bezwzględnego prawdopodobieństwa defaultu, mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny), ale istnieje opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1,
- restrukturyzacja ekspozycji, o ile nie jest przypisana do Koszyka 3 (tzw. restrukturyzacja awaryjna),
- klasyfikację klienta do grupy o „obniżonej zdolności kredytowej” lub „dużego ryzyka nadmiernego zadłużenia” w wyniku procesu monitorowania zdolności kredytowej.

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym świadczy wystąpienie przesłanki opóźnienia w spłacie min. 30 dni.

Bank na koniec każdego miesiąca ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (klasyfikujące ekspozycję do Koszyka 3) składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Do sytuacji, w których można stwierdzić, iż nastąpiła utrata wartości ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym, zalicza się w szczególności:

- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności względnego (1%) i bezwzględnego (400 PLN) przeterminowanego zobowiązania kredytowego;
- uzyskanie informacji o problemach finansowych dłużnika;
- powzięcie informacji o wydaniu postanowienia o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej, konsumenckiej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora lub o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- uzasadnione podejrzenie wyłudzenia ekspozycji kredytowej lub zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;
- zgon kredytobiorcy;
- przejęcie zabezpieczenia;
- restrukturyzacja zadłużenia (Restrukturyzacja awaryjna zgodnie z definicjami zapisanymi w „Polityce Restrukturyzacji”);
- wypowiedzenie umowy;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- zaklasyfikowanie ekspozycji do ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z zasadami opisanymi w regulacji „Opis procesu nadawania znacznika rozpoznanej utraty wartości dla ekspozycji kredytowych”, w tym zarażanie przez inne ekspozycje klienta z utratą wartości.

W przypadku ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym, do przesłanek utraty wartości zalicza się m.in.:

- problemy finansowe kontrahenta / sytuacja finansowa kontrahenta, która uległa znacznemu pogorszeniu i może zagrażać terminowej spłacie ekspozycji;
- niedotrzymanie warunków umowy innych niż opóźnienie w spłacie powyżej 90 dni;

w tys. zł

- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni, przy uwzględnieniu progu istotności względnego (1%) i bezwzględnego (2000 PLN) przeterminowanego zobowiązania kredytowego dłużnika;
- przyznanie kontrahentowi przez Bank ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta udogodnienia, którego w innym wypadku by nie udzielił, w tym Restrukturyzacji awaryjnej;
- wypowiedzenie przez Bank umowy kontrahentowi;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne w rozumieniu ustawy Prawo restrukturyzacyjne;
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta;
- powzięcie informacji o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika w kwocie, która w ocenie banku może skutkować utratą zdolności kredytowej;
- powzięcie informacji o złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika (likwidacyjnej), postawieniu dłużnika w stan likwidacji, rozwiązaniu lub unieważnieniu spółki, ustanowieniu kuratora;
- złożenie wniosku o postępowanie upadłościowe, ogłoszenie upadłości lub powzięcie informacji o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego;
- uzasadnione podejrzenie wyłudzenia ekspozycji kredytowej lub zidentyfikowanie przypadków zaistnienia uprawdopodobnionego czynu zabronionego dotyczącego ekspozycji kredytowej;
- kontrahent utracił autoryzację, tj. upłynął termin wypowiedzenia umowy dealerskiej na sprzedaż pojazdów, których to sprzedaż stanowi ponad 70 % przychodów danego kontrahenta;
- zaklasyfikowanie ekspozycji do ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z zasadami opisanymi w regulacji „Opis procesu nadawania znacznika rozpoznanej utraty wartości dla ekspozycji kredytowych”.

Kwota odpisu na oczekiwane straty równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów.

W przypadku aktywów finansowych, dla których przepływy pieniężne wynikające z umowy były renegocjowane lub modyfikowane (restrukturyzacja) i nie zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu takiego instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym odbywa się dla należności kredytowych z portfela ekspozycji gospodarczych oraz dla pozostałych należności kredytowych powyżej określonego progu zaangażowania, w przypadku których zidentyfikowano indywidualne oznaki wskazujące na utratę wartości.

Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne dla celów wyceny indywidualnej utraty wartości są szacowane m.in. w oparciu o:

- rodzaj i wartość posiadanych przez Bank zabezpieczeń,
- oczekiwany rozkład w czasie i wartość odysków z poszczególnych rodzajów zabezpieczeń,
- oczekiwane koszty doprowadzenia do realizacji zabezpieczenia.

Wycena utraty wartości w ujęciu kolektywnym

Dla celów kolektywnej wyceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe analizowane kolektywnie wykorzystuje się m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach.

Na potrzeby wyliczenia kwoty straty oczekiwanej parametr EAD jest równy wartości bilansowej brutto na koniec miesiąca sprawozdawczego.

Zgodnie z wymaganiami MSSF 9 strata oczekiwana powinna być określana jako kwota ważona prawdopodobieństwem. W tym celu Bank dokonuje kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej jako średniej ważonej z wyników dla trzech scenariuszy makroekonomicznych: podstawowego, negatywnego i pozytywnego. Strata oczekiwana jest obliczana dla każdego scenariusza, a średnia ważona wartość straty oczekiwanej wynika z wag przypisanych do każdego z tych scenariuszy.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpisy z tytułu utraty wartości, a kwota straty obciąża wynik finansowy. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota dokonanego odwrócenia uwzględniana jest w wyniku finansowym.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych oraz zobowiązania sekurytyzacyjnego odpowiadającego wartości udzielonych pożyczek podporządkowanych) wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Instrumenty dłużne wyemitowane przez Bank są wykazywane jako zobowiązania i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wykazywane są na dzień kończący okres sprawozdawczy według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych, których wartość ulega obniżeniu na skutek używania lub upływu czasu, metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Przyjęte okresy i stawki amortyzacyjne podlegają okresowej weryfikacji. Jeśli zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniane są w wyniku finansowym jako koszt danego okresu.

Koszty związane z ulepszeniem dzierżawionych budynków dzieli się na istotne części składowe tego budynku (komponenty), w przypadku gdy części składowe posiadają różne okresy użytkowania lub gdy każda z nich dostarcza Bankowi korzyści w inny sposób. Każda część składowa amortyzowana jest odrębnie.

Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą:

- zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową danego składnika aktywów,
- przeznaczenia go do likwidacji,
- sprzedaży,
- stwierdzenia jego niedoboru,
- ustalenia w wyniku weryfikacji, że przewidywana wartość końcowa składnika aktywów przewyższa jego wartość bilansową (netto).

Dla wartości niematerialnych przyjmuje się, że wartość końcowa wynosi zero, chyba, że istnieje zobowiązanie strony trzeciej do ich odkupienia lub gdy istnieje i będzie istniał pod koniec używania składnika, aktywny rynek i można określić jego wartość na tym rynku.

w tys. zł

Okresy amortyzacyjne dla podstawowych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych stosowane w Banku przedstawiają poniższe tabele.

Środki trwałe	Okresy
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (budynkach, lokalach)	10 lat (lub okres najmu, jeżeli jest krótszy)
Maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i przyrządy	od 3 do 15 lat
Zespoły komputerowe	od 3 do 5 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat

Wartości niematerialne	Okresy
Oprogramowanie komputerowe	od 3 do 10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	od 2 do 5 lat

Wymienione powyżej okresy użytkowania mogą być ustalone indywidualnie, jeśli rzeczywisty okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych będzie inny niż szacowany.

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utratę przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów trwałych.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych bądź też w sytuacji kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej oraz oszacowania wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Oszacowanie tych wartości wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dalszego użytkowania lub sprzedaży danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny przyszłych przepływów pieniężnych może mieć wpływ na prezentowaną w sprawozdaniu finansowym wartość niektórych składników aktywów trwałych.

Aktywa przejęte za długi

Bank rozpoznaje aktywa przejęte za długi jako własne aktywa tylko w przypadku, gdy przejmuje ogół korzyści i ryzyk związanych z tymi aktywami. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej.

W szczególności Bank nie rozpoznaje jako aktywa pojazdów przejętych jako zabezpieczenia kredytów samochodowych, jeśli z zapisów umownych wynika, iż ryzyko związane ze spadkiem wartości pojazdu (pomiędzy datą przejęcia a datą spieniężenia) ponoszone jest przez klienta Banku, a nie przez Bank.

Umowy leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres, dotyczy to przede wszystkim umów podnajmu/dzierżawy lokali. Bank jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjął do odpłatnego użytkowania środki trwałe lub wartości niematerialne na uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Bank jako leasingodawcy jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Bank wycenia zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych na podstawie bieżącej wartości płatności leasingowych w określonym przez Bank okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiekolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz
- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

W odniesieniu do leasingów krótkoterminowych albo do leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów mają niską wartość (do 20 tys. zł), Bank jako leasingobiorca ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu.

Bank ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeśli Bank może z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tej opcji. Bank dokonuje szczegółowej analizy okresu trwania swoich umów biorąc pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania, bądź nieskorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, w tym w szczególności zamierzenia/plany Banku oraz obecną sytuację gospodarczą.

Bank stosuje krańcową stopę leasingobiorcy dla umów leasingu, dla których nie można z łatwością ustalić stopy dyskontowej, w tym w szczególności umów najmu powierzchni oraz umów z zakresu technologii IT. Krańcowa stopa leasingobiorcy składa się z dwóch elementów:

- stopy wolnej od ryzyka („risk-free rate”);
- marży kredytowej podmiotu („credit spread”).

Ujmowanie inwestycji w jednostkach zależnych

Inwestycje dokonane w jednostkach zależnych wyceniane są według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją przesłanki utraty wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank zgodnie z MSR 36 dokonuje oszacowania wartości

w tys. zł

odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym okresu, jeśli występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był w okresach ubiegłych ujęty dla danego składnika aktywów, nie jest dłużej uzasadniony. W procesie szacowania wartości odzyskiwalnej Bank opiera się na metodzie majątkowej tzn. porównaniu wartości udziałów w jednostkach zależnych z aktywami netto tych jednostek bazując na ich sprawozdaniu finansowym.

Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych i wynik z pozycji wymiany

Bank wykazuje aktywa i zobowiązania stanowiące bilansowe i pozabilansowe pozycje walutowe w złotych po przeliczeniu według średniego kursu NBP, obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności wyrażone w walutach obcych, które są tworzone w złotych podlegają uaktualnieniu wraz ze zmianą wartości wyceny aktywów walutowych, na które są tworzone. Zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe uwzględniane są w wyniku finansowym.

Kursy walut przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Do przeliczenia wartości pozycji bilansowych i pozabilansowych Bank przyjął następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Waluta	31.12.2022	31.12.2021
CHF	4,7679	4,4484
USD	4,4018	4,0600
EUR	4,6899	4,5994

Do przeliczenia pozycji wynikowych Bank przyjął następujące kursy wyliczone jako średnia z kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w okresach sprawozdawczych:

Waluta	31.12.2022	31.12.2021
CHF	4,6832	4,2416
USD	4,4679	3,8757
EUR	4,6883	4,5775

W zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności kredytowych indeksowanych do walut obcych, Bank stosuje podejście, zgodnie z którym na każdą datę sprawozdawczą ustalana jest wartość odpisu aktualizującego w stosunku do aktualnej wartości aktywa wyrażonej w walucie sprawozdawczej (PLN), a zmiana stanu odpisów aktualizujących w części wynikającej ze zmiany kursów walutowych ujmowana jest w rachunku wyników w pozycji *Wynik operacji finansowych oraz wynik pozycji wymiany*, natomiast pozostała część jest ujmowana w rachunku wyników w pozycji *Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych*.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,

w tys. zł

- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy (zobowiązania do spłaty) tworzone są rezerwy zgodnie z MSSF 9.

Podatek dochodowy odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

w tys. zł

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości 19% od różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową i wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym – albo po stronie aktywów jako aktywa z tytułu podatku odroczonego, albo zobowiązań jako rezerwa z tytułu podatku odroczonego.

Zmiana stanu podatku odroczonego zaliczana jest do obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego z wyjątkiem skutków wyceny pozycji bilansowych odnoszonych na kapitały.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Rezerwy

Zgodnie z MSR 37 rezerwy są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Rezerwy na odpisy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Wycena rezerwy jest dokonywana przez zewnętrzne biuro aktuarialne zgodnie z zaleceniami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 19 (MSR 19).

Kalkulacja jest przeprowadzona w oparciu o:

- dane kadrowo-płacowe o pracownikach (płeć, data urodzenia, staż w Banku, wynagrodzenie itp.),
- informacje o nowozatrudnionych oraz odejściach pracowników z Banku w ostatnich latach,
- prognozowany wzrost wynagrodzeń w Banku w kolejnych latach oraz z uwzględnieniem tablic śmiertelności, prawdopodobieństwa przejścia na emeryturę, modelu mobilności, a także technicznej stopy dyskonta.

Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerwy są rozpoznawane w pozostałych całkowitych dochodach i są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Ustalanie wyniku finansowego

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań oraz tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki ujmowane z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Bank stosuje uproszczenie przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej polegające na uwzględnianiu przepływów wynikających z harmonogramu płatności klienta. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Dodatkowo zgodnie z danymi dotyczącymi oczekiwanych przepływów pieniężnych w zakresie rozliczeń z pośrednikami jest korygowana efektywna stopa procentowa żeby odzwierciedlić rzeczywiste okresy spłaty instrumentów.

Dla ekspozycji w Koszyku 3 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w Koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Bank prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według metody efektywnej stopy procentowej w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody”. W ramach rozliczenia efektywnej stopy procentowej aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie uwzględniane są: odsetki nominalne, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje kosztowe i przychodowe rozliczane z pośrednikami oraz prowizje wynikające z przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części rozpoznawanej według metody zamortyzowanego kosztu zgodnie z modelem względnej wartości godziwej (RFVM).

Przychody z tytułu odsetek karnych podlegają analogicznemu sposobowi rozpoznawania jak pozostałe odsetki od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, tzn. dla ekspozycji w Koszyku 3, dla którego występuje utrata wartości, naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w Koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Odsetki karne stanowią odsetki za opóźnienie pobierane od wymagalnej kwoty kapitału.

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek obejmują przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych (dotyczące głównie kart kredytowych, których konstrukcja oprocentowania zawiera mnożnik większy od 1). Bank dla tych aktywów, po wdrożeniu MSSF 9, kontynuuje rozpoznawanie przychodu metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Dla instrumentów finansowych o nieustalonych harmonogramach przyszłych przepływów pieniężnych, dla których nie można ustalić efektywnej stopy procentowej, prowizje rozliczane są liniowo w wyniku finansowym. Pozostałe prowizje i opłaty rozpoznawane są w wyniku finansowym w momencie wykonania usługi, o ile na Banku ciąży obowiązek świadczenia usług w sposób ciągły.

Bank wypłaca do partnerów handlowych dodatkowe wynagrodzenie związane ze zrealizowaną współpracą (określony poziom wpływów/bonus uznaniowy). W przypadku, gdy kwota wypłacanego wynagrodzenia nie jest znana w momencie sprzedaży produktu kredytowego oraz nie może być wiarygodnie oszacowana i przypisana w stosunku do pojedynczego aktywa (ze względu

w tys. zł

na naturę rozliczenia – wynagrodzenie wypłacane za sumę wpływów z grupy aktywów generowanych w różnych okresach czasowych), nie jest ujmowana w rozliczeniu efektywnej stopy procentowej. Wynagrodzenie to jest rozpoznawane jednorazowo w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Przychody i koszty z tytułu umów z klientami

Bank dokonał analizy eksperckiej 5-stopniowego modelu rozpoznawania przychodów. Poniżej opisano każdy z kroków 5-etapowego modelu rozpoznawania przychodów. Politykę rachunkowości dotyczącą bancassurance opisano w nocie 4. w punkcie „Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych”

• Krok I – Identyfikacja umowy z klientem

Zgodnie z MSSF 15, umową jest kontrakt między dwoma lub większą ilością stron powodujący powstanie podlegających wykonaniu praw i obowiązków. Jednakże nie każda umowa jest objęta MSSF 15. Bank ujmuje umowę z klientem, objętą zakresem MSSF 15, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Bank jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące aktywów,
- Bank jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za aktywa,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Banku) oraz
- jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian za aktywa, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Bank uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie.

• Krok II – Identyfikacja świadczeń do wykonania

Następnym etapem procesu ujmowania przychodów jest wyodrębnienie obowiązków świadczenia wynikających z umowy, czyli aktywów, które są od siebie niezależne (ang. distinct). Jeżeli dane aktywum jest niezależne, to znaczy klient może korzystać z danego aktywa osobno, lub w powiązaniu z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne i jednocześnie aktywum nie jest zależne czy powiązane z innym aktywem z tej samej umowy, wówczas Bank ma do czynienia z odrębnymi obowiązkami świadczenia.

Czynniki, które wskazują, że zobowiązanie Banku do przekazania aktywa klientowi można zidentyfikować jako odrębne, obejmują między innymi następujące okoliczności:

- Bank nie świadczy istotnych usług polegających na łączeniu aktywa z innymi aktywami przyrzeczonymi w umowie w pakiety aktywów, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta,
- aktywum nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych aktywów przyrzeczonych w umowie,
- aktywum nie jest w istotnym stopniu zależne od innych aktywów przyrzeczonych w umowie, ani nie jest z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzucone aktywa nie są odrębne, Bank łączy je z innymi przyrzuconymi aktywami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu aktywów za odrębne. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Bank ujmuje wszystkie aktywa przyrzucone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

• Krok III – Określenie ceny transakcyjnej

Zgodnie z MSSF 15 cena transakcyjna to wynagrodzenie, do jakiego Bank oczekuje, że będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzuconych aktywów. Reprezentuje ona wysokość przychodu, który zostanie rozpoznany z tytułu wykonania umowy. Cena transakcyjna powinna uwzględniać oprócz kwoty wynagrodzenia także element wysoce prawdopodobnego wynagrodzenia zmiennego (także bonusy, kary), czynnik dyskontowania, kwoty płacone do klienta bądź wynagrodzenie niepieniężne.

- **Krok IV – Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia**

Jeżeli umowa zawiera więcej niż jedno możliwe do wydzielenia zobowiązanie do realizacji świadczeń, Bank alokuje cenę transakcji do poszczególnych zobowiązań na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której jednostka dokonałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach.

- **Krok V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy**

Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. MSSF 15 wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby kontrola została przekazana klientowi. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu momentu przekazania kontroli a tym samym odpowiedniego sposobu rozpoznawania przychodu służą kryteria takie jak:

- otrzymywanie przez klienta korzyści w miarę postępu wykonywania umowy, w razie przerwania usługi inny dostawca nie musiałby powtarzać pracy do tej pory wykonanej,
- tworzenie lub ulepszanie przez Bank aktywa, które kontroluje klient w trakcie jego powstawania lub ulepszania,
- Bank nie tworzy aktywa z alternatywnym dla niego wykorzystaniem i ma prawo do zapłaty za swoją działalność wykonaną do tej pory.

Jeżeli zachodzi chociaż jedna z powyższych okoliczności, przychód jest rozpoznawany w czasie. W pozostałych przypadkach przychód zostaje rozpoznany jednorazowo w momencie przekazania kontroli.

W ramach przeprowadzonej analizy Bank zidentyfikował dwa główne rodzaje przychodów, które zostały rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- opłaty i prowizje z tytułu obsługi udzielonych kredytów niebędące częścią efektywnej stopy procentowej,
- przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych są rozpoznawane zgodnie z założeniami opisanymi w notce 4 f) *Dokonywanie szacunków*.

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy średniego kursu NBP oraz z rozliczenia operacji na aktywach/zobowiązaniach monetarnych.

Wynik z pozycji operacji finansowych obejmuje wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a także zyski i straty na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Bank wykazuje w ramach tej pozycji także skutki wyceny aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, kalkulowane jako różnica pomiędzy wyceną w zamortyzowanym koszcie brutto, a wartością godziwą tych aktywów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Pozostałe przychody operacyjne obejmują przede wszystkim zysk z tytułu sprzedaży/likwidacji składników majątku trwałego i aktywów przejętych za długi, otrzymanych odszkodowań, z tytułu modyfikacji umów leasingu, a także kar i grzywien. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży/likwidacji majątku trwałego, w tym aktywów przejętych za długi, z tytułu modyfikacji umów leasingu, koszty związane z utworzeniem rezerw, koszty przekazanych darowizn oraz koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien.

W 2022 r. na pozostałe koszty operacyjne złożyły się głównie koszty utworzenia rezerw takich jak: rezerwa na karę nałożoną przez UOKiK, rezerwa na sprawy sporne.

Wpływ (koszty i przychody) ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych

W 2022 roku na wydzieloną pozycję dotyczącą kredytów walutowych złożyły się koszty związane z rozpoznaniem korekty wartości bilansowej brutto kredytów, utworzeniem rezerw dotyczących ryzyka prawnego portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych oraz pozostałe koszty związane z obsługą prawną.

Podatek od instytucji finansowych

Bank jest podatnikiem podatku od niektórych instytucji finansowych. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy wartości aktywów ponad kwotę 4 mld zł pomniejszona o pozycje wskazane w *Ustawie o podatku od niektórych instytucji finansowych* (Dz.U. 2016 poz. 68). Stawka podatku w 2022 roku wynosiła 0,0366% podstawy opodatkowania (w 2021 roku 0,0366% podstawy opodatkowania), a podatek był płatny za miesięczne okresy rozliczeniowe.

Podatek dochodowy bieżący

Podatek dochodowy bieżący obliczany jest w oparciu o zysk księgowy brutto skorygowany o: przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe nie będące przychodami księgowymi, koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów i koszty podatkowe nie będące kosztami księgowymi, zgodnie z polskimi przepisami prawa podatkowego.

Kapitały

Kapitały stanowią kapitały tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Do kapitałów zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji i przeznaczony jest na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Do kapitałów zaliczany jest także:

- wynik finansowy w trakcie zatwierdzania,
- zadeklarowane, niewypłacone dywidendy,
- kapitał z aktualizacji wyceny, tworzony w wyniku wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii *wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody* oraz w wyniku wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik brutto roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5 Zarządzanie ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest wspieranie działalności biznesowej poprzez optymalizację kosztu ponoszonego przez Bank na skutek materializacji poszczególnych typów ryzyk.

Główne rodzaje ryzyka wpływającego na wynik finansowy Banku obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, w ramach którego wyróżnia się: ryzyko stopy procentowej i walutowe, ryzyko płynności i finansowania, ryzyko niewypłacalności, ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności. Bank weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

Bank analizuje czynniki ESG, które mogą wiązać się z tradycyjnymi rodzajami ryzyka (np. kredytowym, płynności, operacyjnym lub reputacyjnym) ze względu na fizyczne skutki zmieniającego się klimatu oraz ryzyka związane z przejściem do nowej, bardziej zrównoważonej gospodarki.

Ryzyko negatywnego wpływu finansowego na instytucję wynika z obecnego lub przyszłego wpływu czynników ESG (tj. czynników klimatycznych, społecznych i ładu korporacyjnego) na kontrahentów Banku lub ich zainwestowane aktywa.

W ramach zarządzania ryzykiem ESG Bank identyfikuje ryzyko fizyczne i ryzyko przejściowe, które opisano w nocie 4 g).

Sytuacja zainicjowana przez pandemię COVID-19, skutkująca przeniesieniem wielu czynności biznesowych do realizacji w formie zdalnej, znacząco zwiększyła znaczenie niektórych aspektów działalności (bezpieczeństwo IT, ciągłość usług informatycznych, outsourcing). Realizowane, wraz z identyfikacją nowych czynników ryzyka, analizy skutkowały wdrożeniem lub wzmocnieniem elementów mitygujących albo potwierdzeniem, że stosowane rozwiązania są adekwatne, z uwzględnieniem jednocześnie aspektów ryzyka, jak i efektywności kosztowej. Bank opracował i wdrożył rozwiązania umożliwiające sprawną i efektywną realizację pracy w modelu hybrydowym (łącającym pracę stacjonarną i zdalną). Bank w dalszym ciągu monitoruje zagrożenia, nie tylko poprzez bieżącą kontrolę podprocesów, ale również śledząc informacje, w szczególności otrzymywane z Grupy, o powiązanych ze zidentyfikowanymi czynnikami incydentach w sektorze finansowym, aby w razie potrzeby podjąć niezbędne działania.

Rozwiązania wypracowane na potrzeby pandemii stały się punktem wyjścia do przygotowania Banku na nową sytuację związaną z agresją Rosji na Ukrainę. Wraz z eskalacją sytuacji geopolitycznej w regionie, pojawiły się wyzwania z nią związane, które dotyczyły kwestii ataków cybernetycznych na infrastrukturę krytyczną Polski, w tym sektor bankowy, zapewnienia bezpieczeństwa pracowników Banku, zagwarantowania oczekiwanego poziomu świadczenia usług wobec klientów, w tym w kwestii dostępności gotówki w placówkach, a w dłuższym horyzoncie zagrożeń pojawiających się w sektorze energetycznym i paliwowym. Podjęte działania i wypracowane rozwiązania na zaistniałą sytuację krytyczną zostały zweryfikowane, skonsultowane dla zapewnienia spójności i efektywności z Santander Bank Polska S.A., innymi podmiotami z Grupy Banco Santander, a także ocenione na podstawie spotkań zespołów roboczych w ramach Związku Banków Polskich. Ponieważ sytuacja pozostaje dynamiczna, realizowane są wciąż działania mające w szczególności zapewnić ciągłość procesów biznesowych w przypadku braków energii elektrycznej i ciepłej, jak również paliw. Związany z nią jest monitoring nowych i rosnących się zagrożeń i wdrażanie niezbędnych działań, w konsultacji z jednostkami biznesowymi Banku, jak również Grupy. W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym nowo udzielanych kredytów prowadzony jest monitoring, który pozwala na wczesne wykrycie potencjalnego wzrostu strat kredytowych i podjęcie stosownych działań. Na dzień podpisania sprawozdania sytuacja w tym zakresie jest stabilna i działania wojenne na Ukrainie nie przyczyniają się do istotnego wzrostu poziomu ryzyka kredytowego. W obszarze ryzyka rynkowego i płynności, wojna pomiędzy Rosją a Ukrainą ma przede wszystkim wpływ na otoczenie makroekonomiczne. Sytuacja jest na bieżąco monitorowana w oparciu o ustalone limity ryzyka oraz testy warunków skrajnych. Obecnie Bank nie obserwuje nadmiernych zagrożeń, a poziom ryzyka rynkowego i płynności jest na stabilnym poziomie.

a) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, definiowane jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta, obejmuje swoim zakresem ryzyka istotne dla Banku, takie jak ryzyko koncentracji kredytowej oraz ryzyko portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców i ryzyko portfela kredytów w walutach obcych. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe szacowany jest przy pomocy modelu na ryzyko kredytowe zgodnie z przyjętymi w Banku procedurami.

w tys. zł

Ryzyko kredytowe zarządzane jest na kilku płaszczyznach działania. Obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, kontrolę i monitorowanie oraz raportowanie. W szczególności w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku podejmowane są następujące grupy działań:

- ocena i weryfikacja wniosków kredytowych,
- monitoring i raportowanie poziomu wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- administracja zabezpieczeń,
- obrót portfelami wierzytelności,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka w portfelach ekspozycji pochodzących z wniosków przesłanych przez poszczególnych Partnerów Sprzedaży oraz wystawianie rekomendacji odnośnie nawiązywania i rozwiązywania umów z nimi,
- wyznaczania poziomu odpisów na oczekiwane straty z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe,
- wyznaczanie poziomu limitów apetytu na ryzyko kredytowe oraz na ryzyko koncentracji,
- wyznaczanie poziomu szczegółowych limitów, w tym limitów koncentracji oraz wartości alarmowych dla tych koncentracji,
- monitoring i raportowanie koncentracji,
- monitoring, raportowanie i walidacja wykorzystywanych w procesie analizy wniosków kredytowych kart scoringowych i innych instrumentów definiujących reguły decyzyjne, a tworzonych na podstawie metod ilościowych.

Monitoring ryzyka kredytowego odbywa się w sposób permanentny, raporty powstają w cyklu dziennym, miesięcznym oraz kwartalnym. Opracowywane są w ramach systemu informacji zarządczej i przesyłane do Członka Zarządu nadzorującego ryzyko kredytowe Banku oraz na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet Kredytowy,
- Komitet Kontroli Ryzyka,
- Komitet Rezerw,
- Komitet ds. Windykacji,
- Komitet Polityki Kredytowej,
- Obszar Ryzyka,
- Departament Audytu Wewnętrznego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym stosując metodologię prognozowania kluczowych parametrów ryzyka, jak również limitowania jego określonych rodzajów. Bank stosuje roczne prognozy, które pokrywają się z rokiem kalendarzowym. Prognozy podzielone są na osobne linie biznesowe (produkty). Kontrola realizacji prognoz przeprowadzana jest w cyklach miesięcznych, a wszelkie odchylenia od założonych wartości są przedmiotem szczegółowej analizy.

Celem częściowym Banku jest osiągnięcie założonych w prognozie poziomów wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego i jego wpływ na dochodowość portfela kredytów.

Ważnym elementem polityki Banku jest także zarządzanie limitami odnoszącymi się do ryzyka kredytowego, w szczególności identyfikacja kryteriów ustalenia limitów i ich okresowego przeglądu, monitorowanie i kontrola ustalonych limitów.

Oprócz metodologii prognozowania ryzyka, Bank stosuje inne narzędzia oceny poziomu ryzyka kredytowego, pozwalające również na symulację wyników rozważanych, potencjalnych decyzji biznesowych. W szczególności Bank przygotowuje:

- analizy wiekowania (tzw. vintage),
- analizy trendów podstawowych wskaźników szkodowości portfela,
- analizy brzegowe wybranych wskaźników poziomu ryzyka kredytowego,

w tys. zł

- analizy historycznej dynamiki oraz prognozowanie przyszłej struktury portfela,
- analizy poziomu odpisów z tytułu utraty wartości,
- analizy w zakresie identyfikacji ryzyk, ich poziomu i możliwości zarządzania nimi dla nowo wprowadzanych produktów i usług,
- analizy cech aplikacyjnych i behawioralnych klientów,
- analizy statystyczne uwzględniające dane historyczne oraz prognozy portfela i inne analizy wewnętrzne w celu określenia wysokości limitów obowiązujących w Banku,
- testy warunków skrajnych,
- walidację modeli stosowanych w Banku,
- inne analizy i raporty ad hoc w celu monitorowania i raportowania jakości portfela kredytowego.

Bank dąży do uzyskania możliwie kompletnego wsparcia systemów informatycznych dla procesu analizy i weryfikacji wniosków kredytowych. Strategia Banku zakłada stałą optymalizację procesu decyzji kredytowych w zakresie kredytów detalicznych oraz rozwój reguł i narzędzi antyfraudowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich zastosowania dla zdalnych kanałów sprzedaży, aby Bank był gotowy na obsługę większych wolumenów wniosków kredytowych, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko kredytowe na akceptowalnym poziomie w ramach limitów apetytu na ryzyko.

Do wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Bank stosuje metodologię zgodną z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9). Model uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Zgodnie z MSSF 9 model wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania strat kredytowych opisane w nocie 4 f).

Zgodnie z modelem Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3
2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2
3. Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1

Szczegóły dotyczące klasyfikacji umów do poszczególnych koszyków zostały opisane w sekcji utrata wartości aktywów finansowych.

Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

W przypadku umów, dla których klienci uzyskali prolongatę w spłacie wynikającą z tzw. ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, Bank postępuje jak opisano w nocie 4 f) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych opiera się na modelowych parametrach straty oczekiwanej, a finalna wartość straty oczekiwanej jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają dodatkowo korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych. W tym celu Bank określa czynniki wpływające na poszczególne segmenty, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Dla ekspozycji, dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 2) jak i ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (Koszyk 3), strata oczekiwana jest liczona w całym okresie życia ekspozycji. Dla ekspozycji zaalokowanych do Koszyka 1 Bank kalkuluje stratę oczekiwaną w horyzoncie 12-miesięcznym. W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF podlegają procesowi zarządzania modelami i podlegają regularnej walidacji.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 2

W celu minimalizacji salda klasyfikowanego do Koszyka 2, już w pierwszych dniach po terminie płatności, Bank koncentruje się na jak najszybszym dotarciu do maksymalnej liczby Klientów mających opóźnienie. Informacja o powstałej zaległości wraz z prośbą o natychmiastową spłatę jest przekazywana Klientom za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej: e-mail lub wiadomości sms.

W momencie zidentyfikowania opóźnienia w spłacie, pojedyncze ekspozycje na podstawie m.in. historii opóźnień oraz historii aktywności windykacyjnych zostają poddane ocenie statystycznej, w celu określenia prawdopodobieństwa wystąpienia większego opóźnienia. Wynik tej oceny w połączeniu z wielkością ekspozycji, determinuje moment rozpoczęcia telefonicznego procesu windykacyjnego. Rozpoczęcie procesu telefonicznego dla ekspozycji o najwyższym prawdopodobieństwie opóźnienia rozpoczyna się w 5. dniu opóźnienia.

Równolegle do działań telefonicznych, realizowane są działania z wykorzystaniem korespondencji elektronicznej lub papierowej. Jeżeli dotychczasowe działania nie przyniosły rezultatu, począwszy od 15. dnia opóźnienia, obsługa opóźnienia przekazywana jest do firm zewnętrznych.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 3

Począwszy od 30. dnia opóźnienia, umowy z wysokim saldem kierowane są do obsługi windykatorów terenowych, których zadaniem jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Klientem. Rachunki o niższych kwotach należności przekazywane są do firm zewnętrznych. Na tym etapie windykacyjna obsługa rachunku koncentruje się na wyegzekwowaniu kwoty co najmniej w wysokości umożliwiającej powstrzymanie rachunku przed wejściem w Koszyk 3. Monitoring działań windykacyjnych realizowany jest ze szczególnym uwzględnieniem rachunków zagrożonych wejściem w Koszyk 3, a maksymalizacja odzysków wspierana jest przez system wynagradzania uzależniony od skuteczności osiągniętych działań.

Dane dotyczące wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom z przesłanką utraty wartości ocenianych indywidualnie i portfelowo oraz dane dotyczące struktury portfela w rozbiciu na okresy przeterminowania przedstawiono w nocie 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Nadrzędnym celem biznesowym Banku w kontekście polityki kredytowej jest realizacja Strategii Banku oraz Strategii zarządzania ryzykiem, w tym utrzymanie ryzyka na przyjętym poziomie, tak aby zapewnić właściwą równowagę pomiędzy dochodem Banku a kosztami związanymi z materializacją ryzyk. Jednym ze strategicznych celów jest również realizacja budżetu ryzyka, który związany jest z ryzykiem kredytowym i zapewnia bezpieczeństwo depozytów w Banku.

Bank realizuje wyżej określone cele poprzez:

- wprowadzenie procedur zapewniających udzielanie kredytów w sposób bezpieczny, który zapewnia spłatę należności i zarządzanie nimi,
- takie dostosowanie polityki cenowej oraz marketingowej Banku, aby możliwe było utrzymanie zakładanego poziomu sprzedaży przy lokowaniu środków w portfelu kredytowym w sposób przynoszący korzyści,
- dołożenie wszelkich starań aby przekazywane Wnioskodawcom i Klientom informacje były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne,
- stosowanie w relacjach z Wnioskodawcami i Klientami zasady profesjonalizmu, rzetelności, staranności oraz najlepszej wiedzy.

Przy realizacji oraz szczegółowym definiowaniu celów określonych powyżej, Bank kieruje się zasadą nie przekraczania poziomu dopuszczalnego ryzyka kredytowego (apetytu na ryzyko) określonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Bank kredytuje następujące podmioty:

- gospodarstwa domowe (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, pożyczki gotówkowe i karty kredytowe),
- przedsiębiorców (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, kredyty gospodarcze).

Podmioty wymienione powyżej mają swoją siedzibę, miejsce stałego lub czasowego zameldowania w Polsce lub też posiadają prawo do stałego lub czasowego pobytu na terenie Polski. Dopuszcza się kredytowanie podmiotów uzyskujących dochody z zagranicy w przypadkach określonych szczegółowo w instrukcjach kredytowych.

Bank obecnie oferuje wyłącznie kredyty w złotych polskich. W przeszłości Bank udzielał także kredytów indeksowanych do walut obcych (CHF, USD, EUR), a zatem obecnie zarządza portfelem kredytowym zawierającym tego typu ekspozycje.

Bank posiada w ofercie kredyty długo-, średnio- i krótkoterminowe. Maksymalne długości okresów kredytowania określają stosowne instrukcje kredytowe obowiązujące w Banku.

Zarządzaniu ryzykiem służą:

- dywersyfikacja portfela,
- scentralizowany proces decyzyjny,
- limity apetytu na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji,
- szczegółowe limity koncentracji, operacyjne oraz akceptacyjne,
- przyjmowanie i monitorowanie zabezpieczeń,
- wewnętrzny przegląd należności,
- rygorystyczne zasady tworzenia odpisów na oczekiwane straty,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- testy warunków skrajnych,
- walidacja stosowanych w Banku modeli.

Bank wyznaczył następujące szczegółowe limity koncentracji wynikające z przepisów części czwartej Rozporządzenia CRR oraz Prawa Bankowego:

- suma zaangażowań Banku nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału w przypadku podmiotu/podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- suma zaangażowań Banku w inną instytucję lub grupę podmiotów powiązanych, składającą się co najmniej z jednej instytucji nie może przekroczyć 25% wartości uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln euro, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa (jeżeli kwota 150 mln euro jest wyższa niż 25% wartości uznanego kapitału Banku, zastosowanie ma limit określony w drodze Uchwały Zarządu w sprawie określenia wysokości limitu dużych ekspozycji),
- suma zaangażowań wobec wszystkich powiązanych podmiotów należących do grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji, nie będących instytucjami nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku,
- suma zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa Bankowego nie może przekroczyć 10% kapitału podstawowego Tier I Banku.

Wartości dopuszczalnych limitów (mln zł)	Rok 2022	Rok 2021
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (25% uznanego kapitału)	884	873
Limit koncentracji zaangażowania wobec innej instytucji lub grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału lub 150 mln EUR w zależności od tego, która kwota jest wyższa)	884	873
Limit koncentracji zaangażowania wobec wszystkich powiązanych podmiotów nie będących instytucjami należących do grupy podmiotów powiązanych składającej się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału)	884	873
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa bankowego (10% kapitału podstawowego Tier I Banku)	334	329

w tys. zł

Na dzień 31 grudnia 2022 i 31 grudnia 2021 żaden z powyższych limitów koncentracji nie został przekroczony. Maksymalne zaangażowanie wobec grupy podmiotów powiązanych ze sobą organizacyjnie wyniosło odpowiednio 1 058 tys. zł oraz 1 125 tys. zł (łącznie ekspozycja bilansowa i pozabilansowa).

Pozostałe szczegółowe limity koncentracji odnoszą się do:

- 1) zaangażowania w poszczególne produkty Banku,
- 2) podziału regionalnego,
- 3) zaangażowania klienta/grupy blisko powiązanych klientów,
- 4) typu sprzedawcy,
- 5) kanału sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia rozkład zaangażowania w podziale na poszczególne regiony gospodarcze. Na dzień 31 grudnia 2022 i 31 grudnia 2021 nie wystąpiła istotna koncentracja zaangażowania w żadnym z regionów. W tabeli zaprezentowano wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Region	31.12.2022	%	31.12.2021 (dane przekształcone)	%
Centralny	3 322 992	24,43%	3 514 870	24,68%
Południowo-zachodni	1 495 673	11,00%	1 494 142	10,49%
Południowy	2 181 476	16,04%	2 277 577	15,99%
Północny	2 190 861	16,11%	2 312 587	16,24%
Północno-zachodni	2 707 388	19,91%	2 876 665	20,20%
Wschodni	1 662 673	12,22%	1 726 671	12,12%
Brak danych	39 722	0,29%	41 099	0,28%
Razem	13 600 785	100,00%	14 243 611	100,00%

Jako regiony przyjęto następujący podział województw:

Centralny (łódzkie, mazowieckie), Południowo-zachodni (dolnośląskie, opolskie), Południowy (małopolskie, śląskie), Północny (kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie), Północno-zachodni (lubuskie, wielkopolskie, zachodnio-pomorskie), Wschodni (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie).

Szczegółowe limity operacyjne obejmują:

- 1) Poziom ekspozycji przeterminowanych - wczesne opóźnienia.
- 2) Potencjalny maksymalny poziom nieodzyskanych kredytów.
- 3) Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń.
- 4) Średnie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Zabezpieczenia kredytów (poza kredytami gospodarczymi) stanowią:

- częściowe przewłaszczenie pojazdu,
- przewłaszczenie pojazdu z warunkiem zawieszającym wraz z depozytem karty pojazdu,
- ubezpieczenia (w szczególności: cesja z polisy ubezpieczenia nieruchomości, wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie, cesja z ubezpieczenia AC pojazdu stanowiącego przedmiot przewłaszczenia),
- hipoteka na nieruchomości,
- weksel własny Kredytobiorcy in blanco,
- poręczenie wekslowe,
- poręczenie cywilne,
- inne (stosowane w rzadkich przypadkach), które zostaną wskazane w instrukcjach kredytowych lub zaakceptowane przez Zarząd Banku.

W przypadku kredytów gospodarczych na zabezpieczenia składają się:

- przewłaszczenie na zabezpieczenie zbioru pojazdów o zmiennym składzie, w szczególności zbioru pojazdów finansowanych przez Bank,

w tys. zł

- w przypadku finansowania/refinansowania samochodów posiadających kartę pojazdu, przyjęcie przez Bank w depozyt kart pojazdów samochodów, których zakup jest finansowany/refinansowany przez Bank,
- weksel własny in blanco,
- poręczenie wekslowe lub cywilne, w szczególności właścicieli lub członków zarządu kredytobiorcy, a także ich współmałżonków (w przypadku wspólności majątkowej),
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości,
- blokada należności z tytułu uruchomień kredytów ratalnych w przypadku partnerów handlowych,
- inne, zaakceptowane przez Bank.

Portfel kredytów hipotecznych jest zabezpieczony hipotekami na kredytowanych nieruchomościach. Bank monitoruje poziom zabezpieczenia portfela, m.in. monitorując parametr LtV (ang. Loan – to value).

W tabeli poniżej znajdują się wartości LtV, wyliczone jako średnia ważona wartością bilansową portfela w podziale na walutę bieżącą.

Poziom zabezpieczenia portfela	31.12.2022	31.12.2021
LtV – portfel indeksowany do CHF	42%	58%
LtV - PLN	32%	38%
LtV uśrednione	39%	52%

W tabeli poniżej znajdują się wartości zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank w podziale na kategorie kredytów.

Wartość zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank	31.12.2022	31.12.2021
Zabezpieczenia kredytów hipotecznych	8 567 414	8 817 085
Zabezpieczenia kredytów samochodowych	846 099	967 393
Zabezpieczenia kredytów operacyjnych	4 464	0
Razem	9 417 977	9 784 478

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń

Finansowy efekt przyjętych zabezpieczeń został skalkulowany poprzez skorygowanie parametrów LGD do poziomu obserwowanego dla poszczególnych klientów na produktach niezabezpieczonych. Ponadto w 2022 roku Bank zdecydował się na uwzględnienie w wycenie ryzyka kredytowego wartości nieruchomości dla kredytów hipotecznych. Ponadto w 2022 roku Bank zdecydował się na uwzględnienie w wycenie ryzyka kredytowego wartości nieruchomości dla kredytów hipotecznych. W wyniku czego dla części portfela o wartości bilansowej 40 509 tys. zł ostateczna wartość odpisów wynosi 0 zł.

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2022 roku:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Finansowy efekt zabezpieczeń
kredyty konsumenckie	10 097 252	-1 347 193	0
kredyty hipoteczne	1 935 254	-90 920	107 221
pozostałe	1 568 279	-37 439	8 064
Razem	13 600 785	-1 475 552	115 285

Poniższa tabela przedstawia finansowy efekt zabezpieczeń wg stanu na 31 grudnia 2021 roku:

Finansowy efekt zabezpieczeń	Wartość brutto	Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Finansowy efekt zabezpieczeń
kredyty konsumenckie	9 968 998	-1 430 714	0
kredyty hipoteczne	2 504 417	-275 862	69 230
pozostałe	1 770 196	-54 820	8 323
Razem	14 243 611	-1 761 396	77 553

Rezerwa na ryzyko wynikające z pandemii COVID-19

W swoich szacunkach, ze względu na dużą niepewność, głównie w kontekście terminów i zakresu potencjalnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, Bank zdecydował się na utworzenie w 2020 roku dodatkowego odpisu (ponad ryzyko uwzględnione w indywidualnej ocenie ryzyka) na oczekiwane straty kredytowe, która pokryje niepewność związaną z wpływem pandemii nieuwzględnionej na poziomie parametrów ryzyka MSSF 9. Wysokość utworzonej rezerwy na koniec 2020 roku wyniosła 30 087 tys. zł.

W 2021 r. Bank dokonał aktualizacji parametrów ryzyka modeli MSSF 9. Czynniki związane z COVID zostały ujęte w parametrach modeli szacujących straty kredytowe, co oznacza, że wpływ pandemii na jakość portfela został częściowo zneutralizowany, w związku z czym Bank rozwiązał rezerwę utworzoną w 2020 r.

Praktyki w zakresie *forbearance*

Jako działanie *forbearance* (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Banku na dotychczasowych warunkach umownych, zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/1278 z dnia 9 lipca 2015 r. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym bądź częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia, minimalizację straty i/lub maksymalizację odzysków.

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na zmianie harmonogramu poprzez okresowe zawieszenie spłaty (karencja) lub wydłużenie terminu spłaty, zmianie warunków umowy na bardziej korzystne niż warunki, które uzyskaliby od tej samej instytucji w tym samym czasie inni dłużnicy o podobnym profilu ryzyka (np. zwolnienie z ubezpieczenia, itp.). Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

Praktyki *forbearance* nie mają zastosowania w przypadku, gdy renegocjacje warunków umowy nie wynikają z trudności finansowych kredytobiorcy oraz w przypadku udzielenia moratorium kredytowych (tzw. wakacje kredytowe), gdzie zawieszenie spłaty kredytu następuje w związku z trudnościami wynikającymi z pandemii COVID-19. W przypadku klientów deklarujących utratę pracy w ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenosi się do Koszyka 3. W przypadku udzielenia prolongaty w spłacie wynikającej z ustawowych wakacji kredytowych przy umowach o kredyt hipoteczny udzielony w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych na potrzeby wyceny ryzyka kredytowego, uznając, że udzielone wakacje kredytowe nie są powiązane z bezpośrednimi trudnościami danego klienta (pod warunkiem braku innych przesłanek), są oferowane bezwarunkowo i w związku z tym nie mają wpływu na jakość należności. W przypadku narzędzi pomocowych zaoferowanych przez Bank w ramach własnej pro klienckiej inicjatywy dla klientów posiadających obywatelstwo ukraińskie, mających na celu tymczasowe zmniejszenie obciążeń finansowych tych klientów, Bank dokonuje przeklasyfikowania tych ekspozycji kredytowych do Koszyka 2 (na koniec 12.2022 saldo bilansowe tych ekspozycji wyniosło 1 310 tys. zł).

w tys. zł

Portfel umów objętych restrukturyzacją podlega systematycznej kontroli i ocenie pod kątem występowania opóźnienia w spłacie. Raporty zawierające informacje o udziale rachunków opóźnionych w spłacie w portfelu umów zrestrukturyzowanych z uwzględnieniem podziału na produkty, zastosowane warianty restrukturyzacji, przedział opóźnienia zrestrukturyzowanej umowy oraz w innych przekrojach, których zastosowanie okaże się zasadne w toku prowadzonych analiz, prezentowane są przez Obszar Windykacji raz na kwartał na posiedzeniu Komitetu ds. Windykacji.

Ekspozycja uznana za restrukturyzowaną nie zmienia już tej klasyfikacji (jest klasyfikowana jako restrukturyzowana do końca życia umowy). Umowy objęte restrukturyzacją podlegają klasyfikacji do Koszyka 2 lub do Koszyka 3 (jeżeli umowa spełnia definicję restrukturyzacji awaryjnej zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2016/07 dotyczące stosowania definicji niewykonania zobowiązania, określonej w art. 178 rozporządzenia (UE) nr 575/2013).

W przypadku udzielenia Klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres umowy od momentu zawarcia umowy udogodnienia. Klasyfikacja klientów do kategorii restrukturyzacji jest odrębną (niezależną) w stosunku do klasyfikacji należności do portfela pracującego/niepracującego.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku. Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość netto	
	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty gospodarcze	0	156	0	-156	0	0
Kredyty samochodowe	4 497	7 302	-4 260	-7 097	237	205
Kredyty hipoteczne	163 580	207 019	-37 066	-131 429	126 514	75 590
Kredyty na zakup towarów i usług	1 078	1 267	-894	-987	184	280
Kredyty gotówkowe	207 768	190 163	-132 839	-122 959	74 929	67 204
Karty kredytowe	563	696	-507	-558	56	138
Razem	377 486	406 603	-175 566	-263 186	201 920	143 417

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	
	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2022	31.12.2021
Koszyk 1	0	2	0	-2
Koszyk 2	162 885	118 533	-25 030	-12 894
Koszyk 3	214 601	288 068	-150 536	-250 290
Razem	377 486	406 603	-175 566	-263 186

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. wynosiła odpowiednio 22 621 tys. zł oraz 2 022 tys. zł.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających <i>forbearance</i> brutto wg regionów	31.12.2022	%	31.12.2021 (dane przekształcone)	%
Centralny	67 617	17,91%	75 454	18,56%
Południowo-zachodni	43 437	11,51%	46 325	11,39%
Południowy	61 251	16,23%	68 920	16,95%
Północny	70 279	18,62%	71 654	17,62%
Północno-zachodni	82 809	21,93%	90 198	22,19%
Wschodni	49 891	13,22%	51 862	12,75%
Brak danych	2 202	0,58%	2 190	0,54%
Razem brutto	377 486	100,00%	406 603	100,00%

Zmiana stanu kredytów i pożyczek podlegających <i>forbearance</i>	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)
Wartość bilansowa netto na początek okresu	143 417	162 526
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	87 620	-17 510
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	47 753	65 937
Inne zmiany/splaty	-76 870	-67 536
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	201 920	143 417

Polityka spisywania należności

W przypadku, gdy czynności windykacyjne podjęte przez Bank (w tym czynności realizowane przez podmioty zewnętrzne) zostały przeprowadzone i nie doprowadziły do odzyskania kwoty zadłużenia oraz stwierdzono brak wypłacalności i zdolności do spłaty zadłużenia przez Kredytobiorcę/Pożyczkobiorcę lub koszty przeprowadzenia przez Bank czynności zmierzających do odzyskania wierzytelności na drodze sądowej byłyby równe lub wyższe od kwoty zadłużenia, Bank może podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności. Bank może również podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności na podstawie rekomendacji wydanej przez Komitet ds. Windykacji, gdy stwierdzono brak możliwości dalszego dochodzenia należności ze względu na występowanie ryzyka prawnego, reputacyjnego lub ze względu na trudne do przezwyciężenia przeszkody operacyjne, szczególnie w sytuacji, w której odnotowano potwierdzony zgon Kredytobiorcy na Umowie bez względu na to czy cały kapitał jest już wymagalny. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Analiza odzyskiwalności będąca podstawą do częściowego spisania obejmuje określone cechy. Dane przyjęte do analizy podlegają segmentacji wg typu produktu, koszyka oraz przedziale opóźnienia. Bank definiuje poziom prawdopodobieństwa przy którym brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie odsetek karnych. Dla zdefiniowanych segmentów określone są wartości procentowe odsetek karnych z prawdopodobieństwem odzyskania poniżej zdefiniowanego progu. Wyliczone wartości procentowe są podstawą do ustalenia wysokości częściowego spisania dla danego produktu z określonym opóźnieniem.

Struktura portfela indeksowanego do franka szwajcarskiego

Struktura portfela kredytów i pożyczek indeksowanych do CHF w wartości brutto	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty na nieruchomości	1 239 352	1 619 283
Kredyty pozostałe, w tym:	14 755	24 962
Pożyczki hipoteczne i inne	14 243	24 485
Kredyty samochodowe	512	477
Razem kredyty i pożyczki brutto	1 254 107	1 644 245

Ryzyko walutowe oraz ryzyko adekwatności kapitałowej związane z kredytami indeksowanymi do franka szwajcarskiego znajduje się pod stałą kontrolą, a sposób zarządzania tym ryzykiem został szerzej opisany w notce 5 *Zarządzanie ryzykiem* w części dotyczącej odpowiednio zarządzania ryzykiem rynkowym oraz zarządzania ryzykiem niewypłacalności.

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF.

Rok 2022

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 109 533	66 753	63 066	5,09%	3 231	3 859	23 312	0,29%	5,78%	36,96%

Rok 2021

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto (dane przekształcone)				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 449 424	100 179	69 680	4,30%	6 110	12 209	57 911	0,42%	12,19%	83,11%

Według stanu na 31.12.2022 r. 96,71% portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF zostało udzielonych przed rokiem 2009 (na dzień 31.12.2021 wskaźnik ten wynosił 96,95% (dane przekształcone)). Średnia wartość wskaźnika LTV dla tego portfela wynosiła na dzień 31.12.2022 i 31.12.2021 odpowiednio 42,60% oraz 50,93% (dane przekształcone). W tabelach powyżej uwzględnione zostały kredyty indeksowane do CHF na wskazany dzień bilansowy, co oznacza, że dane nie zawierają należności z tytułu kredytów, dla których nastąpiło wypowiedzenie umowy. Kredyty takie są konwertowane na PLN w momencie wypowiedzenia umowy.

b) Ryzyko rynkowe

Bank w swojej działalności jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko wynikające z niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji. W Banku pojęcie ryzyka rynkowego obejmuje ryzyko: stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB) oraz ryzyko walutowe. Bank nie posiada księgi handlowej.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest minimalizacja ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka w Banku, tak aby przy określonym akceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego optymalizowany był dochód Banku. Celem Banku nie jest osiąganie spekulacyjnych zysków na krótkoterminowych zmianach cen, lecz zabezpieczanie przed niekorzystnymi skutkami tych zmian dla wyniku. W związku z tym, Bank nie zakłada zawierania transakcji do portfela handlowego, a wszystkie operacje są zaliczane do portfela bankowego.

Pomiar wartości narażenia Banku na ryzyko rynkowe dokonywany jest przy użyciu standardowych narzędzi stosowanych do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku zapewnia rozdzielenie funkcji operacyjnych – zawierania transakcji na rynku międzybankowym od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Proces obejmuje zarówno Bank jak i podmioty zależne, dla których zastosowanie mają te same zasady i metody zarządzania ryzykiem rynkowym.

Raportowanie ryzyka rynkowego jest integralną częścią systemu raportowania w Banku, który obejmuje comiesięczne przekazywanie informacji dla Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka Rynkowego i Komitetu ALCO oraz kwartalne raportowanie dla Rady Nadzorczej Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się na płaszczyźnie zarządczej oraz operacyjnej. Polityka zarządzania ryzykiem oraz system raportowania są zgodne z obowiązującymi praktykami Grupy Santander, wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego. Za wdrożenie i realizację polityk w tym zakresie odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem rynkowym.

W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego),
- Audyt wewnętrzny.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem rynkowym ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka rynkowego Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka rynkowego są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, natomiast za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka rynkowego podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Istotną funkcję w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym odgrywa audyt wewnętrzny. W tym zakresie audyt pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i kontroli zarządzania danym rodzajem ryzyka.

Ryzyko monitorowane jest za pomocą systemu limitów oraz testów warunków skrajnych. Limity ustalane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu Ryzyka Rynekowego i/lub Komitetu ALCO. Limity określające apetyt na ryzyko są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Podstawowe elementy systemu kontroli ryzyka rynkowego obejmują:

- limity wrażliwości wyniku odsetkowego netto i wartości ekonomicznej kapitału,
- limit pozycji walutowej,
- limit VaR (Value At Risk) dla ryzyka walutowego,
- ALCO Stress Test dla wrażliwości wyceny portfela HTCS,
- testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, w tym nadzorczy test wartości odstających SOT dla ryzyka stopy procentowej zgodnie z wymogami EUNB.

Metodyka szacowania wartości zagrożonej (Value-at-risk) w zakresie pomiaru ryzyka rynkowego

Do pomiaru ryzyka kursu walutowego Bank wykorzystuje metodę pomiaru wartości zagrożonej (VaR), której wynik Bank definiuje jako stratę wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela) taką, że prawdopodobieństwo osiągnięcia jej lub przekroczenia w zadanym przedziale czasowym jest równe zadanemu poziomowi tolerancji zgodnie z formułą: $P(W < W_0 - VaR) = \alpha$. Gdzie W_0 to odpowiednio wartość obecna, wartość końca rozpatrywanego okresu i poziom tolerancji. VaR dla pozycji walutowej kalkulowany jest dla 2-letniego szeregu czasowego przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 10-dniowego okresu utrzymania pozycji.

a. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)

Ryzyko stopy procentowej Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Monitorowaniu i limitowaniu podlegają wszystkie składowe ryzyka stopy procentowej, w tym:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko opcji automatycznych (wbudowanych).

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej stosuje się m.in. lukę stopy procentowej urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę zerwań depozytów. Analizie podlega wpływ potencjalnej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (NII) oraz wartość kapitału Banku (EVE). Dodatkowo analizowane są scenariusze skrajne dla zakładanej szokowej zmiany stóp procentowych, która stanowi podstawę do wyznaczania limitów apetytu na ryzyko.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się za pomocą raportów luki terminów przeszacowania. Wykonywane są również testy warunków skrajnych. Bank prowadzi bardzo konserwatywną strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która polega na dopasowaniu struktury przeszacowania zobowiązań do aktualnej struktury przeszacowania aktywów. Bank nie stosuje instrumentów pochodnych w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym jest zarządzane w oparciu o następujące limity apetytu na ryzyko:

- limit wrażliwości wyniku odsetkowego netto (NII – najgorsza wrażliwość spośród 8 scenariuszy regulacyjnych przesunięcia krzywej dochodowości) wyrażony jako udział w prognozowanym wyniku odsetkowym na koniec bieżącego roku;
- limit wrażliwości wartości ekonomicznej kapitału (EVE – najgorsza wrażliwość spośród 8 scenariuszy regulacyjnych przesunięcia krzywej dochodowości) wyrażony jako udział w kwocie funduszy własnych na koniec poprzedniego roku.

	Wrażliwość wyniku odsetkowego netto (NII)		Wrażliwość ekonomiczna kapitału (EVE)	
Data	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021
Pozycja	1,88%	0,11%	2,94%	3,69%
Wartość limitu	22,21%	22,21%	7,00%	7,00%

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2022 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	3 724 798	2 535 980	4 049 102	2 067 417
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 489 154	336 000	1 571 000	141 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 228 021	2 199 980	2 478 102	1 926 417
Pozostałe aktywa	7 623	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 562 275	3 349 760	2 754 981	1 203 686
Rynek międzybankowy	1 262 552	82 824	387 597	4 710
Emisje własne	0	300 000	100 000	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 299 723	2 966 936	2 067 384	1 198 976
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-42 977	9 645	1 004	-18 476
Luka	-880 454	-804 135	1 295 125	845 255
Luka skumulowana	-880 454	-1 684 589	-389 464	455 791

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 219 730	2 986 643	321 044	1 138 402	19 043 116
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	69 000	1 136 000	0	0	4 742 154
Kredyty i pożyczki udzielone	2 150 730	1 850 643	321 044	1 008 250	14 163 187
Pozostałe aktywa	0	0	0	130 152	137 775
Zobowiązania i kapitały, w tym:	182 773	129 363	160 621	6 699 657	19 043 116
Rynek międzybankowy	0	89 379	160 621	0	1 987 683
Emisje własne	0	0	0	0	400 000
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	182 773	39 984	0	166 606	9 922 382
Kapitał	0	0	0	3 845 253	3 845 253
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	2 687 798	2 687 798
Pozycje pozabilansowe	-8 795	0	0	0	-59 599
Luka	2 028 162	2 857 280	160 423	-5 561 255	-59 599
Luka skumulowana	2 483 953	5 341 233	5 501 656	-59 599	-59 599

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 434 405	2 472 846	3 958 417	1 923 983
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 489 154	336 000	1 571 000	141 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 937 628	2 136 846	2 387 417	1 782 983
Pozostałe aktywa	7 623	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 562 275	3 349 760	2 754 981	1 203 686
Rynek międzybankowy	1 262 552	82 824	387 597	4 710
Emisje własne	0	300 000	100 000	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 299 723	2 966 936	2 067 384	1 198 976
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-42 977	9 645	1 004	-18 476
Luka	-170 847	-867 269	1 204 440	701 821
Luka skumulowana	-170 847	-1 038 116	166 324	868 145

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 032 590	2 765 675	316 798	1 138 402	19 043 116
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	69 000	1 136 000	0	0	4 742 154
Kredyty i pożyczki udzielone	1 963 590	1 629 675	316 798	1 008 250	14 163 187
Pozostałe aktywa	0	0	0	130 152	137 775
Zobowiązania i kapitały, w tym:	182 773	129 363	160 621	6 699 657	19 043 116
Rynek międzybankowy	0	89 379	160 621	0	1 987 683
Emisje własne	0	0	0	0	400 000
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	182 773	39 984	0	166 606	9 922 382
Kapitał	0	0	0	3 845 253	3 845 253
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	2 687 798	2 687 798
Pozycje pozabilansowe	-8 795	0	0	0	-59 599
Luka	1 841 022	2 636 312	156 177	-5 561 255	-59 599
Luka skumulowana	2 709 167	5 345 479	5 501 656	-59 599	-59 599

w tys. zł

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2021 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 044 414	2 851 412	4 407 454	2 015 913
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 981 398	375 000	1 834 000	73 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 062 793	2 476 412	2 573 454	1 942 913
Pozostałe aktywa	223	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	5 936 626	2 549 066	1 726 403	1 779 719
Rynek międzybankowy	2 525 736	296 462	44 484	222 420
Emisje własne	0	60 000	421 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 410 890	2 192 604	1 060 519	1 557 299
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-31 794	-45 996	0	0
Luka	-1 924 006	256 350	2 681 051	236 194
Luka skumulowana	-1 924 006	-1 667 656	1 013 395	1 249 589

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 435 105	2 811 602	114 234	1 971 216	20 651 350
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	123 000	596 000	0	0	4 982 398
Kredyty i pożyczki udzielone	2 312 105	2 215 602	114 234	1 291 024	14 988 537
Pozostałe aktywa	0	0	0	680 192	680 415
Zobowiązania i kapitały, w tym:	753 518	618 173	0	7 287 845	20 651 350
Rynek międzybankowy	46 193	397 088	0	0	3 532 383
Emisje własne	0	0	0	0	481 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	707 325	221 085	0	158 609	9 308 331
Kapitał	0	0	0	3 575 558	3 575 558
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 553 678	3 553 678
Pozycje pozabilansowe	-7 366	-807	0	0	-85 963
Luka	1 674 221	2 192 622	114 234	-5 316 629	-85 963
Luka skumulowana	2 923 810	5 116 432	5 230 666	-85 963	-85 963

w tys. zł

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	5 766 230	2 660 022	4 141 796	1 580 570
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	1 981 398	375 000	1 834 000	73 000
Kredyty i pożyczki udzielone	3 784 609	2 285 022	2 307 796	1 507 570
Pozostałe aktywa	223	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	5 936 626	2 549 066	1 726 403	1 779 719
Rynek międzybankowy	2 525 736	296 462	44 484	222 420
Emisje własne	0	60 000	421 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	3 410 890	2 192 604	1 060 519	1 557 299
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-31 794	-45 996	0	0
Luka	-202 190	64 960	2 415 393	-199 149
Luka skumulowana	-202 190	-137 230	2 278 163	2 079 014

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	1 905 622	2 514 882	111 012	1 971 216	20 651 350
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	123 000	596 000	0	0	4 982 398
Kredyty i pożyczki udzielone	1 782 622	1 918 882	111 012	1 291 024	14 988 537
Pozostałe aktywa	0	0	0	680 192	680 415
Zobowiązania i kapitały, w tym:	753 518	618 173	0	7 287 845	20 651 350
Rynek międzybankowy	46 193	397 088	0	0	3 532 383
Emisje własne	0	0	0	0	481 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	707 325	221 085	0	158 609	9 308 331
Kapitał	0	0	0	3 575 558	3 575 558
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 553 678	3 553 678
Pozycje pozabilansowe	-7 366	-807	0	0	-85 963
Luka	1 144 738	1 895 902	111 012	-5 316 629	-85 963
Luka skumulowana	3 223 752	5 119 654	5 230 666	-85 963	-85 963

b. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału w wyniku niekorzystnej zmiany kursów walutowych. W ramach monitorowania ryzyka kursowego Bank analizuje także ryzyko płynności w walutach obcych oraz wpływ ryzyka kursowego na ryzyko kredytowe, które pojawia się w przypadku kredytów indeksowanych do walut obcych - gdy występuje niedopasowanie waluty kredytu do waluty przychodów klientów Banku, a także wpływ ryzyka walutowego na ryzyko płynności, które wynika z wyceny w złotych pochodnych instrumentów finansowych typu CIRS i FX SWAP. Sytuacja taka dotyczy znaczącej części portfela Banku, ponieważ w sprawozdaniu finansowym wysoki udział mają kredyty indeksowane do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zabezpieczane w tym zakresie instrumentami pochodnymi.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie całkowitej pozycji walutowej Banku w wysokości, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. W tym celu limity pozycji walutowej ustalone są na konserwatywnym poziomie, nieprzekraczającym wartości progu istotności określonego w relacji do funduszy własnych Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku obejmuje następujące zagadnienia:

- zarządzanie otwartą pozycją walutową Banku, w tym ustalenie i kontrolowanie limitów dla otwartej pozycji walutowej i limitów maksymalnej straty,
- monitorowanie różnic kursowych z wymiany walut i wyniku z pozycji wymiany,
- szacowanie potencjalnej straty z tytułu ryzyka walutowego (wartości zagrożonej) i analiza scenariuszy skrajnych,
- zarządzanie poziomem obrotu w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
- alokację kapitału na ryzyko niedopasowania waluty kredytu z przychodami klientów.

Wielkości, na które nałożone są limity to m.in.: wartość otwartych pozycji walutowych i wartość zagrożona (VaR) obliczana dla 2-letniego szeregu czasowego w horyzoncie 10-dniowym i przy poziomie ufności 99%.

Bank narażony jest na ryzyko walutowe głównie z tytułu udzielonych klientom kredytów i pożyczek indeksowanych do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zarządzane przez codzienne monitorowanie i minimalizowanie bieżącej pozycji walutowej Banku. Domykanie pozycji odbywa się za pomocą dopasowania aktywów i zobowiązań poprzez odpowiednie transakcje walutowe dokonywane na rynku międzybankowym.

Począwszy od roku 2011 Bank stosuje transakcje instrumentami pochodnymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczania przepływów portfela kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego przed ryzykiem walutowym.

Pomiar ryzyka walutowego odbywa się za pomocą codziennych raportów pozycji całkowitej Banku oraz raportów VaR. Na dzień 31 grudnia 2022 roku i 31 grudnia 2021 roku pozycja walutowa kształtowała się odpowiednio:

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2022 roku

Waluta	Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)							
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Z
CHF	67 003	1 224 059	0	4	-94 430	-166 406	-14 105	
USD	64	77	7 013	0	0	-7 045	-248	
EUR	71 774	341	0	0	-119	-35 183	-35 987	
Razem:	138 841	1 224 477	7 013	4	-94 549	-208 634	-50 340	

Poz

Fund

2% fu
włas

Wym

Wyko

*Wartość CHF zaprezentowana w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom odpowiada wartości bilansowej kredytów w walucie CHF pomniejszonym o z tymi kredytami.

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2021 roku

Waluta	Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)							
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne	Pozostałe zobowiązania	Należności / zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	
CHF	715	1 488 141	0	-1 044 823	0	-537 761	-14 312	
USD	119	77	6 671	0	0	-6 093	-62	
EUR	86 043	443	0	0	-111	-48 329	-37 239	
Razem:	86 877	1 488 661	6 671	-1 044 823	-111	-592 183	-51 613	

Poz

Fu

z

Wy

W

*Wartość CHF zaprezentowana w pozycji Kredyty i pożyczki udzielone klientom odpowiada wartości bilansowej kredytów w walucie CHF pomniejszonej o wartość kredytów w walucie PLN z tymi kredytami.

Ryzyko walutowe wyrażone VaR kształtowało się następująco (podano wartości potencjalnego wpływu na wynik finansowy w tys. zł wynikającego z obserwowanej zmienności cen na rynkach finansowych przy poziomie ufności 0,99):

Value at Risk dla ryzyka walutowego	Rok 2022	Rok 2021
VaR o horyzoncie 10 dni – wartość na 31 grudnia	73,49	42,56
Górna wartość limitu	500	500

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytowego Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu wg waluty udzielonego kredytu.

Struktura portfela Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według walut	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
PLN	10 902 753	10 917 477
CHF	1 222 072	1 564 231
EUR	331	430
USD	77	77
Razem	12 125 233	12 482 215

Reforma indeksów stóp procentowych (Interest Rate Benchmark reform)

W związku z wchodzącą w życie regulacją parlamentu Europejskiego z lipca 2016 roku (2016/1011) dot. indeksów wykorzystywanych jako benchmarki dla instrumentów oraz kontraktów finansowych (Regulacja BMR) oraz decyzją o zakończeniu z końcem 2021 r. kalkulacji indeksów LIBOR przez ICE Benchmark Administration Limited (IBA), Santander Consumer Bank aktywnie uczestniczy w programie rozwojowym w ramach całej Grupy Santander mającym na celu przygotowanie wszystkich podmiotów Grupy do zmian wynikających z tych decyzji (tzw. Program IBOR).

Program IBOR obejmuje wszystkie podmioty z Grupy Santander, na które ma wpływ Reforma BMR, jest nadzorowany przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi głównie członkowie najwyższego kierownictwa, i jest wspierany przez ekspertów z renomowanych firm doradczych.

Dla Santander Consumer Banku ważnym zdarzeniem była decyzja Komisji Europejskiej z dnia 14 października 2021 r, która wyznaczyła wskaźnik referencyjny SARON jako zamiennik dla LIBOR CHF. Zgodnie z tą decyzją Bank zastosował wyznaczony zamiennik od 1 stycznia 2022 r. stosownie do momentów zmiany oprocentowania poszczególnych kredytów. Decyzja ta pozwoliła na utrzymanie ciągłości zawartych umów głównie kredytów hipotecznych i minimalizację ryzyka prawnego związanego ze zmianą stopy bazowej.

W odniesieniu do zapowiedzianych zmian w zakresie zastąpienia WIBORu przez nowy wskaźnik, w grupie Santander Bank Polska S.A. podjęta została decyzja o rozszerzeniu dotychczasowego programu IBOR o działania mające na celu przygotowanie całej Grupy na wdrożenie nowego wskaźnika. Santander Consumer Bank S.A. nie uczestniczy bezpośrednio w pracach Narodowej Grupy Roboczej (NGR) powołanej do przeprowadzenia tej zmiany, w której skład wchodzi przedstawiciele władz wykonawczych, regulatora oraz sektora bankowego. Jednakże dzięki kontynuowaniu współpracy z Santander Bank Polska w ramach programu (IBOR/WIBOR) jest na bieżąco informowany o wszystkich istotnych decyzjach i postępie prac NGR. Takie podejście zapewnia możliwość dostosowania tempa prac przygotowawczych do wdrożenia nowego indeksu WIRON oraz innych alternatywnych wskaźników do oferowanych produktów oraz do zastąpienia stawek WIBOR na WIRON dla trwających (w momencie zaprzestania publikacji WIBORu) transakcji.

Obecnie trwa inwentaryzacja koniecznych zmian w systemach IT oraz wymaganych zmian w dokumentacji wraz z określeniem nakładów oraz czasu na dokonanie tych niezbędnych zmian. Dostosowanie systemów IT, dokumentacji oraz procesów Banku oraz rozwój nowego standardu / nowego indeksu na rynku (realizacja harmonogramu prac NGR) będą determinować moment kiedy Bank będzie mógł rozpocząć sprzedaż produktów bazujących na nowym indeksie.

Bank zakłada, że ostateczne przejście na nowy benchmark dla trwających transakcji odbędzie się na koniec 2024 roku, jednakże zamierza znacząco wcześniej być przygotowanym do takiej zmiany.

Na dzień podpisania sprawozdania, stawki WIBOR spełniają warunki BMR i nie nastąpiły zmiany w tych indeksach wpływające na zawarte przez Bank umowy.

Poniżej dane dotyczące podziału aktywów i zobowiązań Banku wg stanu na 31.12.2022 r.:

Aktywa i zobowiązania oparte o PLN WIBOR na 31.12.2022	Wartość bilansowa brutto	
	Aktywa	Zobowiązania
Wyceniane w zamortyzowanym koszcie		
Gotówka i operacje z bankami centralnymi	0	0
Obligacje skarbowe	2 298 143	0
Obligacje wyemitowane	0	403 278
Należności / zobowiązania (w tym podporządkowane) wobec banków	0	200 953
Należności / zobowiązania wobec klientów	2 812 089	1 409 005
Należności / zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0	0
Należności / zobowiązania leasingowe	0	1 497
Łącznie wartość bilansowa brutto aktywów i pasywów opartych o PLN WIBOR	5 110 232	2 014 733
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu (nominał)	0	0
Zabezpieczające Instrumenty pochodne (nominał)	123 900	0

W związku z reformą IBOR (w szczególności z przejściem na WIRON), Bank zidentyfikował na następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko prowadzenia działalności:**

Przejście na nowy wskaźnik referencyjny może prowadzić do ryzyka nadużyć lub niewłaściwego postępowania wobec klientów, skutkującego skargami ze strony klientów, karami lub utratą reputacji. Możliwe zagrożenia to: ryzyko wprowadzenia klientów w błąd, ryzyko nadużyć na rynku (w tym wykorzystywanie informacji poufnych i manipulacje na rynku), ryzyko praktyk antykonkurencyjnych, zarówno w czasie przejścia jak i po nim (np. zmowa i wymiana informacji) oraz ryzyko spowodowane konfliktem interesów. Bank posiada silne struktury zarządzania procesem przejścia, aby zapewnić mitygację ryzyka.

- Ryzyko cenowe:**

Przejście na inny wskaźnik referencyjny oraz zaprzestanie stosowania wskaźników referencyjnych stóp procentowych WIBOR może wpływać na mechanizmy cenowe stosowane przez Bank w odniesieniu do niektórych transakcji. Konieczne będzie uwzględnienie korekt zapewniających ekwiwalentność istniejących umów i opracowanie nowych modeli ustalania cen dla nowych transakcji.

- Ryzyko związane z podstawą stopy procentowej:**

Ryzyko to jest ściśle związane ze sposobem w jakim odbędzie się zamiana stawek WIBOR na WIRON. Bank spodziewa się, że nastąpi to w sposób uporządkowany, zgodny z BMR i podobny do wprowadzenia stawek SARON w miejsce LIBOR CHF tj. poprzez prawne wskazanie WIRONu jako zamiennika WIBORu.

Jednakże na moment podpisania Sprawozdania nie został zatwierdzony przez NGR sposób przejścia ani nie zostało opublikowane odpowiednie Rozporządzenie MF.

W przypadku zaprzestania publikacji WIBORu oraz braku prawnego wskazania zamiennika WIBORu, Bank zastosuje wskazane alternatywne stopy zgodnie z umową z klientem i obowiązującymi przepisami prawa.

Ryzyko stopy procentowej może również zachodzić w sytuacji, gdy przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niepochodnych i pochodnych instrumentów utrzymywanych w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej związanym z instrumentem niepochodnym nastąpi w różnych momentach. Ryzyko to może również wystąpić w przypadku przejścia na inne stawki dla transakcji pochodnych typu back-to-back w różnych momentach. Bank będzie monitorować, czy zarządzanie ryzykiem, o którym mowa powyżej, odbywa się zgodnie ze stosowanymi zasadami zarządzania ryzykiem, zaktualizowanymi, aby zezwolić na tymczasowy, nieprzekraczający 12 miesięcy brak dopasowania i ustalić dodatkową podstawę swapów stóp procentowych, jeżeli jest ona wymagana.

- **Ryzyko bazy i spreadu:**

Stawki WIBOR oraz alternatywne wskaźniki referencyjne, które zostaną przyjęte przez Bank, mogą się od siebie istotnie różnić. Stawki WIBOR są stawkami przyszłościowymi wyznaczanymi na określony okres (np. trzy miesiące) na początku takiego okresu i uwzględniają spread bankowy. WIRON to stawka overnight wyznaczona na podstawie zawartych transakcji depozytowych przez banki i duże podmioty.

Dlatego też w ramach prac NGR oraz GPW Benchmark (administratora WIRONu) przygotowywana jest metodologia oraz sposób kalkulacji indeksów pochodnych do WIRONu np. stawek terminowych, określenie różnic (korekty) pomiędzy nowym benchmarkiem a WIBOREm, oraz stawek alternatywnych do WIRONu.

- **Rachunkowość:**

Jeżeli przejście na alternatywne wskaźniki referencyjne dla niektórych umów nie pozwoli na zastosowanie zwolnień przewidzianych przez zmiany w ramach Etapu 2, wówczas skutkiem może być rozwiązanie powiązania zabezpieczającego, a w konsekwencji zwiększona zmienność w rachunku zysków i strat. Tak może się stać, jeżeli nowo wyznaczone powiązania zabezpieczające nie będą lub jeżeli niepochodne instrumenty finansowe zostaną zmienione lub usunięte ze sprawozdania finansowego. Bank planuje uzgodnić zmiany do umów, aby umożliwić zastosowanie zwolnień przewidzianych w MSSF 9. W szczególności Bank nie planuje zastąpienia ani likwidacji instrumentów pochodnych i zawarcia nowych transakcji na instrumentach pochodnych dostępnych na rynku w przypadku, gdy instrumenty zostały wyznaczone do powiązań zabezpieczających.

- **Ryzyko postępowania sądowego:**

W przypadku braku porozumienia w sprawie wdrożenia reformy wskaźnika referencyjnego stopy procentowej dla obowiązujących umów (np. z powodu różnych interpretacji obowiązujących postanowień dotyczących stosowania innych wskaźników) zachodzi ryzyko postępowania sądowego i przeciągających się sporów z kontrahentami, które mogą skutkować dodatkowymi kosztami, np. kosztami obsługi prawnej. Bank ściśle współpracuje ze wszystkimi kontrahentami, aby uniknąć takiej sytuacji.

- **Ryzyko regulacyjne:**

Modele i metody regulacyjne są obecnie aktualizowane (np. aby uwzględnić nowe dane rynkowe). Zachodzi ryzyko, że pełna aktualizacja, testy oraz akceptacja modeli przez organy regulacyjne nie nastąpią w terminie.

- **Ryzyko operacyjne:**

Bank aktualizuje systemy informatyczne, aby w pełni zarządzać przejściem na alternatywne wskaźniki referencyjne. Zachodzi ryzyko, że tego rodzaju aktualizacje nie będą działać w pełni na czas, skutkując koniecznością przeprowadzania dodatkowych procedur manualnych wiążących się z ryzykiem operacyjnym.

W ocenie Banku wpływ reformy IBOR, w tym przejścia na WIRON na sytuację finansową oraz na poziom ryzyka prowadzonej działalności jest niewielki. W zakresie ryzyka najważniejszym pozostaje niepewność związana z trybem i sposobem zamiany stawek WIBOR na stawki WIRON.

c. Ryzyko płynności i finansowania

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie pozycji finansowej Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian otoczenia rynkowego lub zachowań klientów. Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania oraz transakcje skarbowe realizowane są niezależnie od innych podmiotów w Grupie. Dotyczy to zarówno rynku detalicznego, gdzie Bank pozyskuje depozyty od osób fizycznych, rynku przedsiębiorstw, jak i rynku hurtowego, gdzie Bank pozyskuje finansowanie od podmiotów finansowych (głównie banków). W zakresie zarządzania ryzykiem płynności w swoich spółkach zależnych Bank stosuje centralizację funkcji skarbowych. Zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozyskiwanie finansowania jest realizowane w Banku w całości przez Departament Zarządzania Finansowego.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- obszar zarządzania finansowego i kapitałem (Departament Zarządzania Finansowego),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- obszar ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego).

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem płynności ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka płynności Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Obszar zarządzania finansowego i kapitałem sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem płynności. W szczególności Zespół Skarbu zarządza operacyjnie płynnością płatniczą i bieżącą Banku, a Zespół ALM zajmuje się płynnością długoterminową/finansowaniem w ramach przyznanych uprawnień. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem płynnością średnio i długoterminową, w szczególności za utrzymanie pożądanej struktury zobowiązań, pełni Komitet ALCO. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w obszarze ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka płynności podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Do pomiaru ryzyka płynności stosuje się m.in. lukę płynności urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę odnowień i zerwań depozytów, analizę scenariuszy skrajnych w ramach planu awaryjnego utrzymania płynności oraz analizy stabilności i kosztów pozyskania zobowiązań.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez środki pozyskane z depozytów klientów detalicznych i korporacyjnych, emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, linii kredytowych z Grupy Santander i innych podmiotów, a także w ramach sekurytyzacji portfela kredytowego. Portfel wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi część podstawową nadwyżki płynności zgodnie z Rekomendacją P oraz zapewnia adekwatny poziom aktywów wysokopłynnych w rozumieniu ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE)

nr 648/2012 oraz ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO KOMISJI (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Na płynność Banku wpływ mają zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne. Wśród czynników wewnętrznych, nad którymi Bank sprawuje kontrolę można wyróżnić:

- strukturę bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- wewnętrzne regulacje i procedury zarządzania ryzykiem płynności,
- politykę cenową i ofertę produktową.

Czynniki zewnętrzne, będące poza kontrolą Banku obejmują:

- wsparcie Grupy,
- politykę pieniężną Banku Centralnego,
- sytuację gospodarczą kraju,
- ocenę standingu finansowego Grupy,
- ryzyko płynności rynku.

Bank kontynuuje strategię zdywersyfikowanego finansowania opierając się zarówno na produktach depozytowych dla klientów detalicznych i korporacyjnych jak i na instrumentach z hurtowych rynków finansowych, które w szczególności obejmują:

- linie kredytowe w PLN,
- transakcje sekurytyzacyjne,
- emisje własne dłużnych papierów wartościowych.

W roku 2022, w okresie wzrostu rynkowych stóp procentowych Bank aktywnie działał na rynku depozytów zarówno detalicznych jak i korporacyjnych. W sektorze depozytów detalicznych działania koncentrowały się na przeciwdziałaniu agresywnej konkurencji.

Portfel kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jest finansowany środkami pozyskanymi w ramach transakcji FX SWAP, CCIRs oraz REPO ramach transakcji FX SWAP, CCIRs oraz REPO.

Bank zdefiniował nadwyżkę płynności jako nieobciążone aktywa o wysokiej płynności i jakości kredytowej charakteryzujące się wysoką zbywalnością bez konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań, dla których nie ma prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do ich wykorzystania w celu pozyskania środków. Nadwyżkę płynności dzieli się na podstawową i uzupełniającą nadwyżkę płynności.

Podstawowa nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- gotówka,
- rachunki bieżące i lokaty overnight w bankach,
- środki na rachunku bieżącym lub na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku centralnym, przy czym w okresie wykraczającym poza tygodniowy „horyzont przeżycia” Bank uwzględnia, w przypadku wykorzystania tych środków, konieczność zapewnienia możliwości uzupełnienia salda rezerwy obowiązkowej do wymaganego przepisami poziomu,
- wysokiej jakości obligacje rządowe bądź podobne instrumenty, w tym dłużne papiery wartościowe dopuszczone przez NBP jako zabezpieczenia kredytu lombardowego, technicznego i operacji REPO.

Uzupełniająca nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- możliwe do upłynnienia w zdefiniowanym horyzoncie przeżycia w warunkach kryzysowych lub zbywalne z mniejszym prawdopodobieństwem niż pozycje należące do części podstawowej,
- kwalifikowane jako posiadające większe niż inne pozycje prawdopodobieństwo pozostania płynnymi w warunkach skrajnych.

System zarządzania płynnością w Santander Consumer Bank S.A. uwzględnia ryzyko płynności rynku. Bank zalicza do buforów płynności wyłącznie bardzo płynne instrumenty finansowe, głównie Skarbowe papiery dłużne (obligacje). Po stronie zobowiązań

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie transakcji długoterminowych dla finansowania pozyskanego z hurtowych rynków finansowych, w szczególności w transakcjach pochodnych (CIRS oraz FX SWAP) oraz operacjach repo.

Pomiar ryzyka płynności

Głównymi elementami metodologii pomiaru ryzyka płynności Banku są:

- luka płynności Banku z uwzględnieniem wcześniejszych spłat kredytów, zerwań i odnowień depozytów klientów, analizy wykonywane są dla każdej waluty osobno oraz łącznie dla całego portfela Banku,
- testy warunków skrajnych badające wpływ zmian wewnętrznych oraz systemowych (oddzielnie oraz łącznie),
- analiza ryzyka płynności w podmiotach zależnych,
- analiza oraz limitowanie uruchomień kredytów w zadanym okresie,
- analiza poziomu bilansowego, koncentracji, stabilności, zrywalności i odnawialności depozytów,
- analiza oraz prognoza wykonania stanu rezerwy obowiązkowej oraz sald na rachunkach nostro,
- kalkulacja wskaźnika LCR oraz NSFR zgodnie z Rozporządzeniem CRR i Aktem Delegowanym,
- analiza struktury zobowiązań wykonana dla każdej waluty osobno oraz łącznie,
- analiza kosztów finansowania,
- plany finansowe i plany pozyskania zobowiązań stabilnych, w tym analiza płynności długoterminowej.

Bank dokonuje monitorowania poziomu płynności złotowej i walutowej w formie:

- zestawienia niedopasowania terminów płatności aktywów i zobowiązań (analiza luki płynności),
- analizy przepływu środków (urealnienie luki płynności).

Na bazie zestawień ustalone są limity płynności, które są monitorowane na bieżąco i mają na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności przez Bank.

Wartości wskaźników LCR i NSFR wyniosły:

	31.12.2022	31.12.2021
LCR jednostkowy	153%	194%
NSFR jednostkowy	124%	115%

W poniższych tabelach przedstawiono skumulowaną lukę płynności w ujęciu jednostkowym (dla Santander Consumer Bank S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2022 r. oraz w okresie porównawczym (zaprezentowano kwoty nominalne wg umownych terminów zapadalności).

Kwoty zobowiązań wykazane w terminach zapadalności przedstawiają nominalne, niezdyskontowane przepływy pieniężne, w tym zobowiązania leasingowe, transakcje z przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania kredytowe wobec banków i klientów oraz emisje własne. Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są na podstawie umownych terminów zapadalności. Zestawienie prezentuje również pozycje pozabilansowe: gwarancje i niewykorzystane linie kredytowe. Wszystkie pozycje są prezentowane w wartościach nominalnych, w terminach zgodnych z harmonogramowym przepływem. Płatności w walutach obcych przeliczane są po średnim kursie NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2022 wyniosła:

31/12/2022	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 534 642	896 746	1 281 725
Zobowiązania	468 340	3 007 832	2 788 602	2 221 108
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	166 877	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	167 217	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	468 340	2 673 738	2 781 771	2 116 312
- Emisje własne	0	0	0	100 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	6 831	4 796
Kontraktowa luka płynności	-468 340	-1 473 190	-1 891 856	-939 383
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-468 340	-1 941 530	-3 833 386	-4 772 769
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	0	2 117	-5 898
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	0	230 976	89 460
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	0	228 859	95 358
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 556 287	0	0	0
- gwarancje	2 166 567	0	0	0
- linie kredytowe	389 720	0	0	0

31/12/2022	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 273 524	2 966 376	7 037 622	1 914 689	17 905 324
Zobowiązania	1 420 854	714 192	1 438 621	348 978	12 408 527
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	166 877
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	167 217
- Zobowiązania wobec klientów	1 411 849	397 014	1 411 365	148 978	11 409 367
- Emisje własne	0	300 000	0	0	400 000
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	200 000	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	9 005	17 178	27 256	0	65 066
Kontraktowa luka płynności	852 670	2 252 184	5 599 001	1 565 711	5 496 797
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-3 920 099	-1 667 915	3 931 086	5 496 797	5 496 797
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-35 100	-57 251	0	0	-96 132
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	384 475	228 823	0	0	933 734
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	419 575	286 074	0	0	1 029 866
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 556 287
- gwarancje	0	0	0	0	2 166 567
- linie kredytowe	0	0	0	0	389 720

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2021 wyniosła:

31/12/2021	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 639 645	886 796	1 302 798
Zobowiązania	339 203	3 338 677	2 176 634	1 033 953
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	222 420	0	44 484
- Zobowiązania wobec banków	0	103 316	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	339 203	3 007 064	2 112 143	982 150
- Emisje własne	0	0	60 000	0
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	5 877	4 491	7 319
Kontraktowa luka płynności	-339 203	-1 699 032	-1 289 838	268 845
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-339 203	-2 038 235	-3 328 073	-3 059 228
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	0	107	-30 995
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	0	89 075	191 425
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	0	88 968	222 420
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 206 343	0	0	0
- gwarancje	1 748 049	0	0	0
- linie kredytowe	458 294	0	0	0

31/12/2021	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 357 468	3 168 157	7 554 279	1 858 965	18 768 108
Zobowiązania	3 472 274	2 130 562	729 773	200 000	13 421 076
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	222 420	0	0	0	489 324
- Zobowiązania wobec banków	400 000	0	0	0	503 316
- Zobowiązania wobec klientów	2 512 774	2 000 877	728 138	0	11 682 349
- Emisje własne	321 400	100 000	0	0	481 400
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	200 000	200 000
- Zobowiązania z tytułu leasingu	15 680	29 685	1 635	0	64 687
Kontraktowa luka płynności	-1 114 806	1 037 595	6 824 506	1 658 965	5 347 032
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-4 174 034	-3 136 439	3 688 067	5 347 032	5 347 032
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-15 904	-16 772	-38 081	0	-101 645
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	139 790	294 616	228 823	0	943 729
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	155 694	311 388	266 904	0	1 045 374
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 206 343
- gwarancje	0	0	0	0	1 748 049
- linie kredytowe	0	0	0	0	458 294

w tys. zł

W poniższej tabeli przedstawiono analizę zapadalności i należności finansowych w ujęciu jednostkowym (dla Santander Consumer Bank S.A.) wg stanu na dzień 31.12.2022 r. (niezdyskontowane przepływy pieniężne - kapitał i odsetki wg umownych terminów zapadalności).

Kwoty zobowiązań wykazane w terminach zapadalności przedstawiają nominalne, niezdyskontowane przepływy pieniężne wraz z odsetkami. W ramach zobowiązań wydzielone zostały: zobowiązania leasingowe, transakcje z przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania kredytowe wobec banków i klientów oraz emisje własne. Pochodne instrumenty finansowe prezentowane są na podstawie umownych terminów zapadalności, z naliczonymi w terminie przepływu odsetkami. Zestawienie prezentuje również pozycje pozabilansowe: gwarancje i niewykorzystane linie kredytowe. Wartości te wykazane są jako wkłady a'vista, co skutkuje nieuwzględnianiem odsetek w przypadku tej kategorii sprawozdawczej. Wszystkie pozycje są prezentowane w wartościach nominalnych, w terminach zgodnych z harmonogramowym przepływem z naliczonymi odsetkami (wyjątek stanowią pozycje pozabilansowe). Przepływy odsetkowe są naliczane zgodnie ze stopą obowiązującą w kontakcie. Przepływy odsetkowe dla pozycji o stopie stałej, są przeliczane zgodnie ze stawką ustaloną w kontrakcie. Dla transakcji oprocentowanych wg stopy zmiennej, pierwszy przepływ jest naliczany w oparciu o stawkę obowiązującą na datę raportu, a kolejne przepływy są wyliczane na podstawie stawek forwardowych. Płatności w walutach obcych przeliczane są po średnim kursie NBP obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego.

31/12/2022	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 585 122	537 014	2 089 395
Zobowiązania	469 710	3 019 287	1 386 850	3 769 177
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	166 877	0	0
- Zobowiązania wobec banków	0	167 292	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	469 710	2 685 118	1 377 338	3 645 191
- Emisje własne	0	0	0	113 710
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	2 279	4 558
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	0	7 233	5 718
Kontraktowa luka płynności	-469 710	-1 434 165	-849 836	-1 679 782
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-469 710	-1 903 875	-2 753 711	-4 433 493
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	398	944	-2 380
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	397	201 196	121 606
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	-1	200 252	123 986
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 556 287	0	0	0
-gwarancje	2 166 567	0	0	0
-linie kredytowe	389 720	0	0	0

31/12/2022	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 799 401	3 741 136	7 939 511	2 125 169	20 816 748
Zobowiązania	1 561 724	863 367	1 604 213	358 585	13 032 913
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	166 877
- Zobowiązania wobec banków	0	0	0	0	167 292
- Zobowiązania wobec klientów	1 530 451	508 215	1 537 344	152 266	11 905 633
- Emisje własne	12 311	320 893	0	0	446 914
- Zobowiązania podporządkowane	9 027	15 755	38 761	206 319	276 699
- Zobowiązania z tytułu leasingu	9 935	18 504	28 108	0	69 498
Kontraktowa luka płynności	1 237 677	2 877 769	6 335 298	1 766 584	7 783 835
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-3 195 816	-318 047	6 017 251	7 783 835	7 783 835
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-30 882	-55 313	0	0	-87 233
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	389 208	231 080	0	0	943 487
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	420 090	286 393	0	0	1 030 720
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 556 287
-gwarancje	0	0	0	0	2 166 567
-linie kredytowe	0	0	0	0	389 720

31/12/2021	A'vista	do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy
Aktywa	0	1 672 102	483 807	1 936 177
Zobowiązania	339 374	3 342 920	1 168 664	2 084 449
w tym:	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	222 248	0	44 224
- Zobowiązania wobec banków	0	103 429	0	0
- Zobowiązania wobec klientów	339 374	3 011 366	1 164 173	1 971 200
- Emisje własne	0	0	0	61 519
- Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	187
- Zobowiązania z tytułu leasingu	0	5 877	4 491	7 319
Kontraktowa luka płynności	-339 374	-1 670 818	-684 857	-148 272
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-339 374	-2 010 192	-2 695 049	-2 843 321
Instrumenty pochodne rozliczane netto	0	0	782	-31 342
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	0	0	89 451	189 590
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	0	0	88 669	220 932
Pozycje pozabilansowe łącznie	2 206 343	0	0	0
-gwarancje	1 748 049	0	0	0
-linie kredytowe	458 293	0	0	0

31/12/2021	od 6 do 12 miesięcy	od 1 do 2 lat	od 2 do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Aktywa	2 583 544	3 489 435	7 792 852	1 906 925	19 864 842
Zobowiązania	3 503 878	2 164 223	740 410	200 000	13 543 918
w tym:	0	0	0	0	0
- Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	220 198	0	0	0	486 670
- Zobowiązania wobec banków	400 000	0	0	0	503 429
- Zobowiązania wobec klientów	2 545 777	2 032 444	736 918	0	11 801 252
- Emisje własne	321 400	100 000	0	0	482 919
- Zobowiązania podporządkowane	823	2 094	1 857	200 000	204 961
- Zobowiązania z tytułu leasingu	15 680	29 685	1 635	0	64 687
Kontraktowa luka płynności	-920 334	1 325 212	7 052 442	1 706 925	6 320 924
Skumulowana kontraktowa luka płynności	-3 763 655	-2 438 443	4 613 999	6 320 924	6 320 924
Instrumenty pochodne rozliczane netto	-16 278	-16 846	-38 058	0	-101 742
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wpływy	138 044	292 596	228 264	0	937 945
Instrumenty pochodne rozliczane brutto - wypływy	154 322	309 442	266 322	0	1 039 687
Pozycje pozabilansowe łącznie	0	0	0	0	2 206 343
-gwarancje	0	0	0	0	1 748 049
-linie kredytowe	0	0	0	0	458 293

W tabelach powyżej, w ramach analizy luki płynności nie uwzględniono efektu niepewności związanego z przepływami dotyczącymi kredytów hipotecznych indeksowanych kursem CHF. Z uwagi na opisane w nocie 4 f) ryzyka, przepływy pieniężne mogą wystąpić w terminach, walutach i kwotach innych niż aktualnie jest to zawarte w kontraktach. W ocenie banku nie spowoduje to jednak problemów związanych z dotrzymaniem obowiązujących bank regulacji płynnościowych.

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w cyklu kwartalnym. Testy warunków skrajnych obejmują analizy scenariuszowe, test wrażliwości oraz test odwrócony. Analizy scenariuszowe przeprowadzane są w horyzoncie 90 dni w trzech wariantach:

- wewnętrzny (idiosynkratyczny) zakładający, że w wyniku obniżenia zaufania do banku następuje zwiększony odpływ depozytów i brak możliwości pozyskania niezabezpieczonego finansowania z rynku międzybankowego,
- systemowy zakładający, że w wyniku wystąpienia sytuacji kryzysowej na rynku następuje m.in. pogorszenie jakości portfela kredytowego, zwiększone wykorzystanie udzielonych linii kredytowych i gwarancji, brak możliwości pozyskania finansowania z rynku międzybankowego i zamrożenie otrzymanych linii kredytowych,
- połączony stanowiący kombinację dwóch powyższych, z uwzględnieniem możliwych interakcji.

W ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank testuje dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni), jak i mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Rynkowego, Zarządu i Rady Nadzorczej. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane m.in. do określenia limitów apetytu na ryzyko, okresowej weryfikacji założeń planu awaryjnego płynności i przy sporządzaniu planów pozyskiwania finansowania.

Testy warunków skrajnych wykonane w 2022 roku wykazały, że Bank przy wykorzystaniu mitygantów ryzyka posiada odpowiednią nadwyżkę płynności w horyzoncie przetrwania 60 dni.

Raportowanie ryzyka płynności

System raportowania w obszarze ryzyka płynności obejmuje okresowe przekazywanie informacji dla Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku:

- raportowanie ryzyka płynności bieżącej i krótkoterminowej odbywa się z częstotliwością dzienną, natomiast ryzyka płynności średnioterminowej i długoterminowej odbywa się w cyklu miesięcznym oraz kwartalnym,
- planowanie struktury zobowiązań i plany pozyskania zobowiązań stabilnych odbywa się raz w roku – plany są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą,
- ocena poziomu płynności w stosunku do planu finansowego zatwierdzonego przez Zarząd Banku wykonywana jest raz w miesiącu i jest przedstawiana na posiedzeniu Komitetu ALCO,
- raz na kwartał Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują raport z monitorowania ryzyka rynkowego i płynności.

Plan awaryjny płynności

Szczegółowy tryb postępowania w okresie zagrożenia płynności oraz w wariantach kryzysowych określa Plan awaryjny utrzymania płynności. Plan określa ponadto zasady monitorowania czynników stanowiących zagrożenie płynności, identyfikacji stanu zagrożenia płynności oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za działania prewencyjne i awaryjne, zakres ich obowiązków oraz zasady komunikowania się. Plan awaryjny podlega cyklicznemu (co najmniej raz w roku) przeglądowi założeń oraz uaktualnieniom w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.

c) Ryzyko niewypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem niewypłacalności w Banku jest utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu jego ryzyka i modelu biznesowego oraz skali jego działalności z uwzględnieniem specyfiki rynkowej oraz umożliwiającym wypełnienie wytycznych wynikających z:

- przepisów prawa, w szczególności Rozporządzenia CRR,
- indywidualnych wytycznych KNF,
- buforów kapitałowych.

Poziom funduszy własnych oraz wymogów kapitałowych jest szacowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami i dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady UE oraz rekomendacjami KNF.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów związanych z zarządzaniem kapitałami, a Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad szacowaniem kapitału regulacyjnego i wewnętrznego.

W Banku funkcjonuje Komitet Kapitałowy, który odpowiedzialny jest za nadzór, akceptację i ocenę aspektów dotyczących kapitału i wypłacalności Banku, w szczególności wspiera Zarząd Banku w realizacji strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w obszarze adekwatności kapitałowej.

Bank podlega wymogom ostrożnościowym wynikającym z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (dalej Rozporządzenie CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm.

Wymogi kapitałowe na dzień 31 grudnia 2022 roku wyznaczone zostały zgodnie z Rozporządzeniem CRR dla następujących ryzyk:

- ryzyko kredytowe: metoda standardowa;
- ryzyko operacyjne: metoda standardowa (metoda TSA);
- korekty wyceny kredytowej (CVA): metoda standardowa;
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe): metoda całkowitej pozycji walutowej netto;
- ryzyko rozliczenia.

Równolegle do regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych Bank dokonuje oceny kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny w Banku stanowi sumę wymaganego kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych dla wymogu kapitałowego rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. W celu oceny dostosowania wielkości kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie Bank jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania, Bank realizuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Przegląd procesu szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego dokonywany jest w przez powoływany w Banku Zespół ds. przeglądu procesu ICAAP, a jego wyniki raportowane do Komitetu Kapitałowego, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację łącznego współczynnika kapitałowego Santander Consumer Bank S.A. na 31.12.2022 oraz 31.12.2021:

	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2021 (dane opublikowane)
Kapitał Tier I	3 485 969	3 415 477	3 415 477
- wpłacony kapitał	520 000	520 000	520 000
- nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047	768 047
- zyski zatrzymane	1 121 769	977 696	977 696
- skumulowane inne całkowite dochody/straty	-146 925	-101 774	-101 774
- kapitał rezerwowy	1 223 078	1 251 508	1 251 508
Filtry ostrożnościowe	13 338	16 894	16 894
Pomniejszenia kapitału Tier I	-661 329	-562 451	-562 451
- wartości niematerialne i prawne	-63 136	-54 076	-54 076
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	-391 343	-446 005	-446 005
- udziały w podmiotach sektora finansowego	-210 828	-85 830	-85 830
- pozycje sekurytyzacyjne – jako alternatywa dla wagi 1250%	-4 221	0	0
- ekspozycje nieobsługiwane	-3 629	-197	-197
- korekty w okresie przejściowym	11 828	23 657	23 657
Wyłączenia z pomniejszeń kapitału Tier I	498 816	423 660	423 660
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	308 997	337 830	337 830
- udziały w podmiotach sektora finansowego	189 819	85 830	85 830
Kapitał Tier I po uwzględnieniu pomniejszeń oraz filtrów ostrożnościowych	3 336 794	3 293 580	3 293 580
Kapitał Tier II	200 000	200 000	200 000
- pożyczki podporządkowane	200 000	200 000	200 000
Razem fundusze własne na potrzeby wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	3 536 794	3 493 580	3 493 580

	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2021 (dane opublikowane)
Wymogi kapitałowe	970 698	1 021 100	1 066 597
- z tytułu ryzyka kredytowego	794 734	831 753	877 250
- z tytułu ryzyka operacyjnego	175 217	189 018	189 018
- z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej (CVA)	747	329	329

	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2021 (dane opublikowane)
Łączny współczynnik kapitałowy	29,15%	27,37%	26,20%
Minimalny wymóg kapitałowy	10,92%	10,80%	10,80%

Na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego Bank nie otrzymał indywidualnego stanowiska Komisji Nadzoru Finansowego odnośnie polityki dywidendowej Banku w roku 2022.

Na dzień 31.12.2022 oraz 31.12.2021, a także w całym 2022 oraz 2021 roku Bank przestrzegał wszystkich przepisów i regulacji w zakresie minimalnych wymogów adekwatności kapitałowej. Na dzień 31.12.2022 r. minimalne poziomy współczynniki kapitałowych, respektujące przepisy rozporządzenia CRR i Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym oraz zalecenia nadzorcze dot. domiarów w ramach filaru II, na poziomie Santander Consumer Bank S.A., wynoszą:

- 7,35 % (7,17 % na 31.12.2021 r.) dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 8,88 % (8,73 % na 31.12.2021 r.) dla współczynnika kapitału Tier I,
- 10,92 % (10,80 % na 31.12.2021 r.) dla całkowitego współczynnika kapitałowego.

Wyżej wymienione współczynniki kapitałowe uwzględniają:

- Minimalne współczynniki kapitałowe, zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR, na poziomie 4,5 % współczynnika kapitału podstawowego Tier I, 6,0 % współczynnika kapitału Tier I i 8,0% łącznego współczynnika kapitałowego.
- Dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, w wysokości ustalonej na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 27 grudnia 2022, na poziomie 0,17 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, na poziomie 0,13 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału Tier I oraz na poziomie 0,10 p.p. ponad wartość współczynnika kapitału podstawowego Tier I.
- Dodatkowy wymóg w postaci narzutu kapitałowego P2G w zakresie funduszy własnych w celu zabezpieczenia ryzyka poprzez utrzymywanie funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na podstawie decyzji Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 23 grudnia 2022, na poziomie 0,25 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 575/20131, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.
- Bufor zabezpieczający utrzymywany zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym. Zgodnie z dostosowaniem do przepisów CRR w 2019 r. bufor ten osiągnął maksymalną wartość 2,50 p. p.,
- Bufor antycykliczny wprowadzony zgodnie z Ustawą o nadzorze makroostrożnościowym i zmieniany przez Ministra Finansów w drodze rozporządzenia. Od 1.01.2016 r. wskaźnik bufora antycyklicznego został ustalony na poziomie 0 p.p. dla ekspozycji kredytowych na terytorium Polski.

W grudniu 2022 r. Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów ratalnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP. Transakcja jest syntetyczną sekurytyzacją składającą się z trzech transz. Dnia 15 grudnia 2022 r. Bank podpisał umowę z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI), w ramach której pozyskał gwarancję finansową na 100% transzy uprzywilejowanych i transzy mezzanine (klasy A i B). Jednocześnie Bank zatrzymał 100% transzy pierwszej straty klasy C, która została odliczona od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. k) CRR. Odliczenie od kapitału podstawowego Tier I oznacza zastosowanie „metody pełnego odliczenia” zgodnie z art. 245 ust. 1 lit. b) CRR. Struktura transakcji zawiera Synthetic Excess Spread odpowiadający ekwiwalentowi 0.65% portfela pracującego na zasadzie mechanizmu „use-it-or-lose-it”. W ramach transakcji Bank utrzymuje losowo wybrane ekspozycje odpowiadające nie mniej niż 5% wartości nominalnej sekurytyzowanych ekspozycji, zgodnie z art. 405 ust. 1 lit. c) CRR. Uruchomienie gwarancji nastąpiło w grudniu 2022 r. - wpływ na aktywa ważone ryzykiem Banku został rozpoznany na datę raportową 31 grudnia 2022 r. W rezultacie gwarancją został objęty portfel kredytów i ratalnych w kwocie 1 146 010 tys. PLN, przy czym gwarancja obejmuje część kapitałową udzielonych kredytów. Sekurytyzowany portfel jest ważony ryzykiem według metody standardowej. Transakcja zawiera dwuletni okres rewolwingowy, podczas którego Bank ma możliwość uzupełniania zamortyzowanej kwoty portfela sekurytyzowanego nowymi ekspozycjami spełniającymi kryteria określone w umowie. Ostateczna data zakończenia trwania transakcji to 31 października 2031. Transakcja nie posiada elementu finansowania, a objęty nią wyselekcjonowany portfel kredytów ratalnych pozostaje w bilansie Banku. Transakcja jest elementem strategii optymalizacji kapitału Tier 1 Banku.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2022
transza uprzywilejowana	852 418
transza mezzanine	180 943
transza pierwszej straty	13 752
Razem	1 047 113

W 2021 oraz 2022 roku Santander Consumer Bank S.A. kontynuował rozpoczętą w roku 2019 transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratałnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2022	31.12.2021
transza uprzywilejowana	478 856	1 214 944
transza mezzanine	101 647	257 896
transza pierwszej straty	20 809	20 809
Razem	601 312	1 493 649

Wskazane powyżej gwarancje finansowe od strony beneficjenta (tj. Bank) nie stanowią integralnej części innego instrumentu, stąd też nie są objęte zakresem MSSF 9.

Gwarancje finansowe spełniają definicję warunkowego składnika aktywów zgodnie z MSR 37, zgodnie z którą warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli jednostki. W momencie realizacji warunku wypłaty z powyższej gwarancji, rozpoznana zostanie należność z tytułu gwarancji oraz przychód ujęty jako pozostały przychód operacyjny.

Oplaty za gwarancje są rozpoznawane w czasie, w trakcie okresu obowiązywania gwarancji i są prezentowane w kosztach prowizyjnych w rachunku wyników Banku.

Przepisy przejściowe w zakresie ryzyka niewypłacalności

Bank stosuje przepisy przejściowe przewidziane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Oznacza to, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Santander Consumer Banku S.A. nie został uwzględniony pełen wpływ wdrożenia MSSF 9. Bank, po analizie Rozporządzenia nr 2020/873, zdecydował o skorzystaniu z obliczeń określonych w ust. 7a art. 473a.

Poniżej przedstawiono fundusze własne, współczynniki kapitałowe, jak również wskaźnik dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania przepisów przejściowych przewidzianych przez Rozporządzenie nr 2017/2395.

Pozycja	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)	31.12.2021 (dane opublikowane)
Dostępny kapitał (kwoty)			
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	3 336 794	3 293 580	3 293 580
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 324 967	3 269 924	3 269 924
Kapitał Tier 1	3 336 794	3 293 580	3 293 580
Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 324 967	3 269 924	3 269 924
Łączny kapitał	3 536 794	3 493 580	3 493 580
Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 524 967	3 469 924	3 469 924
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)			
Aktywa ważone ryzykiem ogółem	12 133 726	12 763 748	13 332 461
Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	12 121 898	12 740 091	13 308 804
Współczynniki kapitałowe			
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,50%	25,80%	24,70%
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	27,43%	25,67%	24,57%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	27,50%	25,80%	24,70%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	27,43%	25,67%	24,57%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,15%	27,37%	26,20%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	29,08%	27,24%	26,07%
Wskaźnik dźwigni finansowej			
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	19 191 999	19 840 704	19 840 704
Wskaźnik dźwigni finansowej	17,39%	16,60%	16,60%
Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	17,34%	16,50%	16,50%

d) Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Regulacje dotyczące ryzyka operacyjnego, przyjęte w Santander Consumer Bank S.A. opierają się na:

- Rozporządzeniu CRR,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2324) (dalej: „Prawo bankowe”),
- Rekomendacji „M” KNF z 8 stycznia 2013 r.,
- dobrych praktykach Grupy Santander odnoszących się do obszaru ryzyka operacyjnego i zarządzania ciągłością działania.

Bank korzysta z metody standardowej na potrzeby wyliczania wartości wskaźnika adekwatności kapitałowej dla ryzyka operacyjnego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR w tym zakresie. Z działalności bankowej wyodrębnione zostały dwie linie biznesowe, do których przypisane są produkty zgodnie z poniższym podziałem:

1. Bankowość detaliczna:

- Karty kredytowe,
- Kredyt ratalny,
- Kredyt gotówkowy,
- Kredyt samochodowy udzielony osobom fizycznym,
- Depozyty przyjęte od osób fizycznych,
- Internetowy odnawialny limit kredytowy (ILO),
- Rachunek Oszczędnościowy.

2. Bankowość komercyjna:

- Kredyt gospodarczy,
- Kredyt i pożyczka samochodowa udzielone podmiotom gospodarczym,
- Depozyty przyjęte od podmiotów korporacyjnych.

W wyniku przeprowadzonego w 2022 roku procesu identyfikacji i oceny ryzyk, ryzyko operacyjne uznano jako jedno z ryzyk istotnych. Ryzyko to jest pokryte ilościowym modelem szacowania kapitału wewnętrznego. W ramach ryzyka operacyjnego wyróżniono ryzyka istotne:

1. Ryzyko ICT zdefiniowane jako: ryzyko strat wynikające z naruszenia poufności, naruszenia integralności systemów i danych, nieodpowiedniości lub niedostępności systemów i danych, lub też niezdolności do zmiany technologii informacyjnej w rozsądnym czasie i przy uwzględnieniu rozsądnych kosztów w przypadku zmiany wymogów w zakresie otoczenia lub prowadzenia działalności gospodarczej (tj. elastyczność). Obejmuje to ryzyko związane z bezpieczeństwem ICT wynikające z nieodpowiednich lub niepomyślnie zrealizowanych procesów wewnętrznych lub zdarzeń zewnętrznych, w tym cyberataków lub nieodpowiedniego zabezpieczenia fizycznego. Gdzie Systemy IT – aplikacja komputerowa lub zbiór powiązanych aplikacji komputerowych, którego celem jest przetwarzanie danych; Systemy ICT - Ustanowienie ICT jako części mechanizmu lub sieci połączonej wspierającej operacje instytucji finansowej; Usługi ICT – usługi świadczone przez systemy ICT na rzecz jednego lub kilku użytkowników wewnętrznych lub zewnętrznych, polegające w szczególności na wprowadzaniu danych, przechowywaniu danych, przetwarzaniu danych oraz usługach sprawozdawczości, jak również monitorowania usługi wspierania biznesu i procesów decyzyjnych.
2. Ryzyko prawne zdefiniowane jako: ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.

3. Ryzyko fraudów zdefiniowane jako: zagrożenia związane z oszustwami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Zdarzenia dotyczące nieuczciwych praktyk zarówno klientów, podmiotów zewnętrznych jak i pracowników Banku polegających na wykorzystywaniu cudzych tożsamości, podawaniu nieprawdziwych informacji lub manipulowaniu danymi w celu otrzymania korzyści majątkowej. Zjawiska mające wpływa na wzrost straty finansowej Banku. Ryzyko fraudów nie obejmuje zdarzeń związanych z incydentami dotyczącymi: naruszania bezpieczeństwa środowiska IT, bezpieczeństwa fizycznego w tym napadów rabunkowych, cyber ataków wiążących się z kradzieżą danych.
4. Ryzyko modelu zdefiniowane jako: ryzyko potencjalnej straty, jaką może ponieść instytucja, wskutek decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na wynikach uzyskanych przy zastosowaniu przez nią modeli, z powodu błędów w ich opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu (art. 3 ust. 1 pkt 11 CRD IV). Ryzyko modeli w praktyce objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem wyznaczonym przez dany model a wielkością rzeczywistą. Można wyróżnić cztery zasadnicze źródła tych rozbieżności:
 - immanentne ograniczenia modeli,
 - ryzyko danych,
 - ryzyko założeń modeli,
 - ryzyko administrowania modelami.

Wyróżnia się również ryzyko operacyjne związane z działalnością bancassurance tj. ryzyko operacyjne związane z oferowaniem Klientom Banku ochrony ubezpieczeniowej na podstawie zawartych przez Bank z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi (dalej „TU”) umów ubezpieczenia grupowego na rachunek Klientów Banków lub Ochrony ubezpieczeniowej na podstawie indywidualnej umowy ubezpieczenia zawieranej pomiędzy Klientem a TU za pośrednictwem Agenta ubezpieczeniowego.

System zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego w Santander Consumer Bank S.A. obejmuje wszystkie jednostki oraz komórki organizacyjne Banku i podmiotów zależnych, które funkcjonują w ramach tzw. modelu „trzech linii obrony” polegającym na oddzieleniu bezpośredniego zarządzania tym typem ryzyka, od funkcji kontrolnych i w końcu nadzorem nad funkcjonowaniem systemu. Stosowanie tej zasady zapewnia możliwość prawidłowego połączenia ilościowych i jakościowych metod oszacowania ryzyka operacyjnego w procesie kontroli tego ryzyka, ich rozwój oraz zapewnia niezależny pomiar i raportowanie ryzyka operacyjnego. Jednocześnie nadzór nad ryzykiem operacyjnym należy do funkcji zarządzania ryzykiem operacyjnym, szczególnie poprzez wykorzystywanie środków i metod jego ograniczania, odrzucenia lub transferu.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Za kontrolę nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Dyrektor Departamentu Kontroli Ryzyka Operacyjnego i Walidacji Modeli (dalej „DKROiWM”). Do jego zakresu odpowiedzialności należy między innymi: przygotowanie polityki, metodologii, procedur i innych regulacji wewnętrznych oraz sporządzanie raportów dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Grupy Santander. Działania DKROiWM wspierają Koordynatorzy Ryzyka w jednostkach biznesowych (I linia obrony). Do obowiązków wszystkich pracowników Banku należy bezpośrednie zarządzanie ryzykiem operacyjnym w ramach realizowanych działań biznesowych (w tym: zgłaszanie informacji o mających miejsce w Banku przypadkach zdarzeń operacyjnych, udzielanie informacji związanych z ich wyjaśnianiem oraz udział w obowiązkowych szkoleniach dotyczących tej kategorii ryzyka).

e) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumie się jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem przekrojowym. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

1. ryzyko regulacyjne – ryzyko wynikające z braku zgodności Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami nadzorczymi, wytycznymi organów nadzoru oraz standardami rynkowymi, skutkujące sankcjami finansowymi lub niefinansowymi;
2. ryzyko postępowania – ryzyko wynikające z decyzji lub zachowań niezgodnych z przyjętymi przez Bank wartościami, zasadami i regulacjami, a także ryzyko wynikające ze stosowania niewłaściwych praktyk w procesie wprowadzania do oferty Banku produktów i usług oraz ich modyfikacji, w relacjach Banku z klientami, w procesie oferowania im produktów

i usług, w tym nieodpowiedniego dobrania oferty produktowej do potrzeb konkretnego klienta oraz w obsłudze posprzedażowej klientów (w tym w procesie obsługi skarg i reklamacji);

3. ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu - ryzyko niedopełnienia ciążących na Banku obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, skutkujące sankcjami finansowymi i niefinansowymi lub utratą reputacji przez Bank.

Celem Banku jest promowanie zapewniania zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania i kodeksami etycznymi. Cel ten jest realizowany poprzez efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. systematyczne działania polegające na identyfikacji, ocenie, kontroli, monitorowaniu i raportowaniu tego ryzyka, a także budowaniu kultury zgodności i szkoleniach.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku składa się z:

1. identyfikacji ryzyka braku zgodności dokonywanej w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki identyfikacji ryzyka braku zgodności, określające zakres i rodzaj informacji, które są niezbędne do identyfikacji tego ryzyka;
2. oceny zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności, dokonywanej w oparciu o ustalone, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki oceny ryzyka braku zgodności, poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe. Ocena obejmuje zarówno całościową ocenę ryzyka braku zgodności, jak i ocenę ryzyka braku zgodności dla procesów funkcjonujących w Banku, w szczególności w zakresie procesów istotnych;
3. kontroli ryzyka braku zgodności poprzez zaprojektowane, wprowadzone i stosowane mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności w oparciu o ocenę tego ryzyka, mające na celu utrzymanie ryzyka braku zgodności na określonym poziomie;
4. monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z uwzględnieniem w szczególności:
 - wyznaczenia akceptowalnego poziomu ryzyka (tzw. apetytu na ryzyko) oraz limitów tolerancji zgodnie ze standardami Banku;
 - zmiany wielkości i profilu tego ryzyka, wynikającego z zastosowanych mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
5. raportowania wyników dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności oraz przekazywania raportów do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku, dotyczących procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

6 Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody z tytułu odsetek	Rok 2022	Rok 2021
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	1 488 562	1 177 270
Od rachunków i depozytów banków	18 150	463
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom:	1 445 437	1 151 408
<i>kredyty samochodowe</i>	46 673	30 615
<i>kredyty hipoteczne</i>	58 562	35 516
<i>kredyty na zakup towarów i usług</i>	165 341	108 550
<i>kredyty gotówkowe</i>	1 009 275	904 871
<i>karty kredytowe</i>	95 841	46 387
<i>pozostałe kredyty</i>	69 745	25 469
Od instrumentów pochodnych w ramach rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	24 975	25 399
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	157 008	15 170
Od papierów wartościowych	157 008	15 170
Razem	1 645 570	1 192 440

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	Rok 2022	Rok 2021
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy:	20 231	4 368
<i>karty kredytowe</i>	20 231	4 368
Od pożyczek podporządkowanych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	25 185	26 597
Razem	45 416	30 965

7 Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	Rok 2022	Rok 2021
Od depozytów, kredytów i pożyczek banków	-35 920	-338
Od depozytów, kredytów i pożyczek klientów	-333 993	-68 464
Od pożyczek podporządkowanych	-13 567	-4 200
Od dłużnych papierów wartościowych własnej emisji	-20 464	-8 571
Od instrumentów pochodnych	7 362	-11 911
Od leasingu	-1 438	-1 297
Od obligacji sekurytyzacyjnych	-80 468	-26 776
Od pozostałych zobowiązań	-25 185	-26 597
Razem	-503 673	-148 154

8 Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji	Rok 2022	Rok 2021
Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	74 235	74 318
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	2 156	2 279
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	52 017	60 838
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	1 604	1 865
Pakiet usług bankowych	46 824	48 080
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	180	178
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	1 981	2 233
Prowizje pozostałe	2 202	1 415
Razem, w tym:	181 199	191 206
Przychody rozliczane jednorazowo	169 789	180 340
Przychody rozliczane w czasie	11 410	10 866

9 Koszty z tytułu prowizji

Koszty z tytułu prowizji	Rok 2022	Rok 2021
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	-225	-270
Prowizje i opłaty z tytułu udzielonych kredytów	-40 838	-36 799
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	-8 654	-6 170
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	-4 687	-4 021
Pakiet usług bankowych	-5 384	-4 803
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	-2 975	-5 287
Prowizje z tytułu gwarancji	-10 032	-16 541
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	-2 082	-2 597
Razem	-74 877	-76 488

10 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	Rok 2022	Rok 2021
Przychody z tytułu dywidend	75	18 021
Aktualizacja wartości akcji i udziałów	1 232	4 759
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	844	-733
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	7 703	1 128
Wynik z pozycji wymiany	-622	2 014
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-3 489	7 198
Wynik z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	-3 935	3 526
Razem	1 808	35 913

W pozycji *Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych* prezentowany jest wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

W roku 2022 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 1 310 tys. zł. W roku 2021 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 4 759 tys. zł.

W roku 2021 w pozycji *Przychody z tytułu dywidend* zaprezentowano przychód z tytułu dywidendy otrzymanej od spółki PSA Finance Polska Sp. z o.o. w wysokości 18 000 tys. zł.

Wynik z pozycji *wymiany* obejmuje zyski i straty z walutowych transakcji spot i kontraktów terminowych oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

11 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok 2022	Rok 2021
Przychody związane z rozwiązaniem rezerw	20 775	4 609
Przychody z tytułu refaktur usług eksploatacyjnych	4 941	5 655
Przychody z tytułu nadpłat	4 734	5 844
Przychody z tytułu usług IT i innych usług wsparcia	381	174
Przychody z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	96	514
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	941	0
Inne pozostałe przychody operacyjne	4 874	12 851
Razem	36 742	29 647

W pozycji Inne pozostałe przychody operacyjne w 2021 roku Bank zaprezentował przychody w kwocie 12 230 tys. zł, które dotyczą rozliczenia środków na wsparcie działań marketingowych.

12 Koszty działania Banku i amortyzacja

Koszty działania banku	Rok 2022	Rok 2021
Wynagrodzenia	-159 631	-163 082
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia pracownicze, w tym:	-33 807	-33 662
- koszty składek na ubezpieczenie społeczne	-24 185	-22 850
Koszty marketingu	-36 190	-36 875
Koszty informatyczne	-56 766	-59 917
Koszty eksploatacji i czynszu	-9 504	-10 055
Podatki i opłaty	-56 546	-28 249
Koszty BIK	-3 895	-4 634
Usługi łączności	-4 673	-9 760
Usługi doradcze	-16 022	-16 410
Obsługa zewnętrzna	-2 361	-8 568
Koszty delegacji i szkoleń	-4 071	-2 109
Pozostałe koszty	-11 977	-13 003
Razem	-395 443	-386 324

Amortyzacja	Rok 2022	Rok 2021
Odpisy amortyzacyjne - wartości niematerialne	-17 503	-11 526
Odpisy amortyzacyjne - rzeczowe aktywa trwałe	-14 322	-14 160
Odpisy amortyzacyjne - prawa do użytkowania	-15 435	-16 919
Razem	-47 260	-42 605

13 Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	Rok 2022	Rok 2021
Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe kredytów i pożyczek	-15 056	-203 953
Razem	-15 056	-203 953

Odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe należności kredytowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie	Rok 2022	Rok 2021
Kredyty gospodarcze	860	-3 910
Koszyk 1	774	-1 161
Koszyk 2	-16	-1 045
Koszyk 3	102	-1 704
Kredyty samochodowe	-988	-1 880
Koszyk 1	-518	222
Koszyk 2	-129	-983
Koszyk 3	-341	-1 119
Kredyty hipoteczne	-117 675	-1 380
Koszyk 1	-3 218	4 484
Koszyk 2	-9 814	-43 481
Koszyk 3	-104 643	37 617
Kredyty na zakup towarów i usług	35 241	25 815
Koszyk 1	-4 373	7 375
Koszyk 2	280	-2 711
Koszyk 3	39 334	21 151
Kredyty gotówkowe	183 281	254 349
Koszyk 1	-92 023	73 703
Koszyk 2	16 662	-43 437
Koszyk 3	258 642	224 083
Karty kredytowe	30 658	18 754
Koszyk 1	-777	2 747
Koszyk 2	2 671	-4 619
Koszyk 3	28 764	20 626
Pozostałe kredyty	-2 221	1 868
Koszyk 1	-64	28
Koszyk 2	-2 153	1 845
Koszyk 3	-4	-5
Zobowiązania pozabilansowe	-769	-2 172
Koszyk 1	-352	922
Koszyk 2	-228	-864
Koszyk 3	-189	-2 230
Wartości odzyskane ze sprzedanych/spisanych należności	-113 331	-87 491
Koszyk 1	0	0
Koszyk 2	0	0
Koszyk 3	-113 331	-87 491
Razem	15 056	203 953

W pozycji Wartości odzyskane ze spisanych należności Bank prezentuje m.in. przychody z tytułu sprzedanych wierzytelności przeniesionych wcześniej do ewidencji pozabilansowej. Wartość brutto tych wierzytelności na moment sprzedaży została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Wartość sprzedanych wierzytelności uprzednio spisanych	Rok 2022	Rok 2021
Kredyty gotówkowe	270 582	219 032
Kredyty na zakup towarów i usług	41 069	54 843
Karty kredytowe	24 363	31 654
Kredyty samochodowe	41 979	0
Kredyty hipoteczne	28 526	0
Razem	406 519	305 529

14 Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych

Na dzień 31.12.2022 r. Bank posiadał ekspozycje kredytów hipotecznych oparte na walucie CHF w kwocie 1 898 204 tys. zł (przed korektą do wartości bilansowej brutto zgodnie z MSSF 9 w wysokości 644 609 tys. zł), w formule kredytów indeksowanych. Na dzień 31.12.2021 r. saldo tych kredytów wynosiło 2 023 324 tys. zł (przed korektą do wartości bilansowej brutto zgodnie z MSSF 9 w wysokości 379 557 tys. zł).

W związku z:

- wyrokiem TSUE z 03.10.2019 r. w sprawie pp. Dziubak C-260/18 (dot. interpretacji dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich);
- wyrokiem TSUE z 29.04.2021 w sprawie C-19/20 (stwierdzającym, że nieważność nie jest celem i sankcją przewidzianą dyrektywie 93/13 i nie może zależeć od woli i interesu konsumenta);
- uchwałą SN z 07.05.2021 w sprawie III CZP 6/21 (stwierdzającej, że w razie unieważnienia umowy kredytowej konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy, a kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna);
- brakiem ostatecznych rozstrzygnięć SN co do możliwości dochodzenia przez banki roszczeń z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z kapitału

w Banku odnotowano istotny, stale utrzymujący się, wzrost liczby spraw sądowych dot. kredytów indeksowanych do CHF.

W zakresie sporów sądowych powstałych na tle kredytów indeksowanych do walut obcych istnieją rozbieżności w orzecznictwie sądowym:

- linie orzecznicze niekorzystne dla banków, które dzielą się zasadniczo na dwie główne kategorie: (1) linia dominująca - nieważność umowy kredytu jako skutek abuzywności ww. norm zawartych w umowie (tzw. nieważność względna) lub nieważność, której podstawę stanowi art. 58 KC (tzw. nieważność bezwzględna); (2) linia drugorzędna - wyroki, których skutkiem jest tzw. „odfrankowanie” kredytu – tj. uznanie, że skutkiem abuzywności normy, która przewiduje indeksację kredytu oraz normy kursowej (odsyłającej do tabeli Banku) jest usunięcie mechanizmu indeksacji i traktowanie zobowiązania kredytobiorcy jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR CHF właściwej dla waluty CHF;
- sporadycznie pojawiają się orzeczenia częściowo korzystne dla banków, opierające się na uznaniu samej indeksacji kredytu jako dopuszczalnej i zgodnej z prawem, przy jednoczesnym uznaniu abuzywności i eliminacji normy kursowej (postanowień odsyłających do tabeli bankowej) i zastąpienia jej alternatywnym, obiektywnym miernikiem indeksacji, tj. kursem średnim NBP. Może ona skutkować uznaniem określonych roszczeń kredytobiorcy, jednak w wysokości wyłącznie różnic kursowych zbliżonych do wielkości spreadu walutowego.

- jednostkowo występują też orzeczenia korzystne dla banków, oparte na uznaniu braku abuzywności klauzul przeliczeniowych, co skutkuje oddaleniem powództwa wobec banku.

Opisane powyżej rozbieżności w orzecznictwie sądowym wynikają z kilku kluczowych orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) i Sądu Najwyższego (SN), które pozostawiły sądom powszechnym margines interpretacyjny.

Z uwagi na brak jednolitej linii orzeczniczej, a także - w ocenie Zarządu - brak możliwości przewidzenia kształtu rozstrzygnięcia poszczególnych kwestii przez Sąd Najwyższy i TSUE, na moment podpisania niniejszego sprawozdania finansowego, Bank przy szacowaniu ryzyka prawnego dotyczącego portfela kredytów indeksowanych do CHF uwzględnia różne scenariusze rozstrzygnięć sądowych. Bank monitoruje na bieżąco stan orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów indeksowanych do waluty obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych. W postępowaniach sądowych i po ich zakończeniu Bank podnosi ewentualny zarzut potrącenia kwoty kapitału oraz - o ile to możliwe – kwoty tzw. wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. Ponadto Bank prowadzi odrębny rejestr ww. spraw sądowych i raportuje te sprawy.

W związku z powyższą opisaną sytuacją bank zidentyfikował ryzyko, iż planowane na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych mogą być nie w pełni odzyskiwalne i/lub też powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych. Bank rozpoznaje wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych zgodnie z wymogami: MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w przypadku kredytów aktywnych oraz MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” w przypadku kredytów całkowicie spłaconych oraz w sytuacji, gdy wartość bilansowa brutto aktywnego kredytu jest niższa niż wartość rozpoznanego ryzyka. Korekta wartości bilansowej brutto (zgodnie z MSSF 9) oraz rezerwa (zgodnie z MSR 37) została oszacowana z uwzględnieniem szeregu założeń, w tym: pozostałego okresu kredytowania ekspozycji, prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych, które istotnie wpływają na kwotę szacunku ujętą w sprawozdaniu finansowym Banku.

Według stanu na 31.12.2022 r. Bank jest pozwany w 3588 postępowaniach (2292 na 31.12.2021 r.) dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF o wartości przedmiotu sporu 797 030 tys. zł (399 951 tys. zł na 31.12.2021 r.), w tym znajduje się 1 pozew zbiorowy objęty ustawą o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym dotyczący 31 kredytów indeksowanych do CHF o wartości przedmiotu sporu 38 tys. zł.

W poniższych tabelach przedstawiono łączny wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych w Banku na dzień 31.12.2022 r. oraz 31.12.2021 r.

Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)
Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych ujęty jako korekta wartości bilansowej brutto	234 352	246 066
Wpływ ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych ujęty jako rezerwa	50 417	19 756
Pozostałe koszty	25 542	7 304
Razem	310 311	273 126

W linii Pozostałe koszty zaprezentowano koszty obsługi prawnej, oraz koszty z tytułu unieważnień.

Skumulowany wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Korekta wartości bilansowej brutto wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	644 609	389 348
Rezerwa wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	102 269	68 532
Razem	746 878	457 880

Zmiana powyższych szacunków wpływu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF w 2022 roku wynikała m.in. z napływu nowych spraw sądowych (zmiana o 1353 nowe sprawy w porównaniu do grudnia 2021 r., przy jednoczesnym uprawomocnieniu się 151 wyroków), jak i ze zmian przyjętych do szacunków parametrów: zwiększenia prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców i prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego oraz zmiany rozkładu prawdopodobieństw możliwych scenariuszy negatywnych dla Banku rozstrzygnięć, w tym zwiększenie prawdopodobieństwa unieważnienia całej umowy kredytowej w związku z identyfikacją klauzul niedozwolonych.

Bank oszacował prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców zarówno kredytów aktywnych, jak i spłaconych w oparciu o informacje o aktualnie złożonych pozwach przeciwko Bankowi oraz estymowaną dynamikę wzrostu liczby tych pozwów, które mogą zostać złożone przez klientów w dowolnym momencie w przyszłości. Metody statystyczne użyte do oceny ww. prawdopodobieństwa oparte są o szereg charakterystyk związanych z kredytem i klientem. Bank zakłada, że dla ok. 21% kredytów (aktywnych oraz spłaconych) już został lub będzie złożony pozew przeciwko Bankowi. Przyjęte założenia są mocno wrażliwe na szereg czynników z otoczenia, takich jak: kształtowanie się linii orzeczniczej w polskich sądach, intensywność nagłośnienia poszczególnych rozstrzygnięć sądowych, aktywność kancelarii pośredniczących, poziom kosztów postępowania itp.

Bank zakłada, że do końca 2023 roku, liczba nowych spraw będzie utrzymywać się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w ostatnich miesiącach 2022 roku, a następnie zacznie spadać w związku z oczekiwanym uporządkowaniem otoczenia prawnego.

Na potrzeby oszacowania poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF Bank ocenił prawdopodobieństwa możliwych scenariuszy zakończenia sporów. Bank wziął pod uwagę dysproporcje w orzecznictwie sądów oraz relatywnie niewielką liczbę prawomocnych wyroków. Przy ocenie tych prawdopodobieństw Bank korzystał również ze wsparcia zewnętrznych, niezależnych od Banku, kancelarii prawnych.

Według stanu na 31.12.2022 r. Bank otrzymał 222 prawomocnych rozstrzygnięć sądowych w sprawach prowadzonych przeciwko Bankowi (mając na uwadze rozstrzygnięcia wydane po wyroku TSUE z 3.10.2019 r.) – w tym 203 to rozstrzygnięcia niekorzystne dla Banku, a pozostałe 19 to rozstrzygnięcia w całości albo w części korzystne (według stanu na 31.12.2021 r. odpowiednio – 41 rozstrzygnięć, w tym 35 niekorzystnych i 6 w całości albo w części korzystnych).

Ponieważ obecnie nadal nie ma jednolitej linii orzecznictwa Bank uwzględnia następujące scenariusze możliwych rozstrzygnięć sporu sądowego mogących skutkować poniesieniem straty finansowej:

- Unieważnienie całej umowy kredytowej w związku z identyfikacją klauzul niedozwolonych (w tym z uwzględnieniem potrącenia z tytułu korzystania z kapitału oraz bez potrącenia);
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone skutkujące przewalutowaniem kredytu na PLN oraz pozostawieniem oprocentowania w oparciu o stawkę LIBOR dla CHF;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania kursu średniego NBP;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania innego niż wskazane powyżej obiektywnego wskaźnika indeksacji.

Powyższe scenariusze charakteryzują się również różnym poziomem prawdopodobieństwa w zależności od rodzaju umowy, jak i też różnym poziomem straty w przypadku ich wystąpienia. Dla każdego ze scenariuszy został oszacowany oczekiwany poziom straty na bazie dostępnych danych historycznych.

W opinii Banku na poziom szacowanego ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF mają wpływ także takie czynniki jak: czas prowadzenia postępowań sądowych (aktualnie oszacowany w oparciu o relatywnie krótką historię) oraz rosnące koszty niezbędne dla rozpoczęcia postępowania sądowego i wsparcia procesowego.

Z uwagi na wysoki poziom niepewności, zarówno dla każdego z poszczególnych założeń, jak i ich wpływu łącznie, Bank przeprowadził następującą analizę wrażliwości oszacowanej wartości ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF, poprzez oszacowanie wpływu zmienności poszczególnych parametrów na poziom tego ryzyka.

Oszacowania mają charakter jednoczynnikowej analizy wrażliwości poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF. Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej zmiana poziomu szacowanego poziomu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF na dzień 31.12.2022 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2022)
Potrojenie modelowanej liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	514,5
Podwojenie modelowanej liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	257,3
Zmniejszenie o połowę modelowanej liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	-128,6
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	37,1
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-37,1
Nieuwzględnienie rekompensaty z tytułu kosztu kapitału	98,2

Zmiana poziomu części portfelowej na dzień 31.12.2021 r. kształtowała się następująco:

Scenariusz	Wzrost/spadek o mln zł (stan na 31.12.2021)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	453
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	226,5
Zmniejszenie o połowę liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	-113
Zwiększenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	22,8
Zmniejszenie o 5% (względnie) prawdopodobieństwa przegranej	-22,8
Nieuwzględnienie rekompensaty z tytułu kosztu kapitału	25,3

W grudniu 2020 r. przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego przedstawił propozycję zawierania przez banki z kredytobiorcami dobrowolnych uгод, na mocy których kredyty oparte na walucie CHF podlegałyby retrospektywnemu rozliczeniu tak, jak kredyty złotówkowe z oprocentowaniem według stawki WIBOR oraz odpowiedniej marży. Bank nie jest uczestnikiem prac w ramach zespołu złożonego z przedstawicieli niektórych banków, oraz konsultacji z Komisją Nadzoru Finansowego, Ministerstwem Finansów oraz Narodowym Bankiem Polskim. Na dzień podpisania sprawozdania, Bank nie planuje zawierania uгод zgodnie z wyżej wspomnianą propozycją. Jednocześnie Bank oszacował potencjalny wpływ rozwiązania polegającego na przystąpieniu Banku do zawierania dobrowolnych uгод w szerszym wymiarze. Na dzień 31.12.2022, przy założeniu że 100% aktualnych kredytobiorców dokonałoby konwersji zgodnie z propozycją Przewodniczącego KNF, strata Banku wyniosłaby ok 822 mln zł (co oznaczałoby ewentualny wzrost aktualnych na 31.12.2022 rezerw o 75 mln zł). Na dzień 31.12.2021, przy założeniu że 100% aktualnych kredytobiorców dokonałoby konwersji zgodnie z propozycją Przewodniczącego KNF, strata Banku wyniosłaby ok 840 mln zł (co oznaczało ewentualny wzrost aktualnych na 31.12.2021 rezerw o 382 mln zł).

W 2022 r. Bank przeprowadzał testy adresowania polubownej propozycji umorzenia części zadłużenia kredytu hipotecznego lub pożyczki hipotecznej nominowanych do CHF z jednoczesnym warunkiem jego wcześniejszej, całkowitej spłaty.

W wyniku w/w zostało zawartych 440 uгод, zaś kwota umorzenia wyniosła 20 073 tys. zł. Kalkulacja propozycji ugodowej uwzględniała oprocentowanie kredytu jako sumę stawki WIBOR 6M na datę publikacji w poszczególnych miesiącach obliczeniowych oraz odpowiednio marżę z umowy kredytowej lub marżę wyliczonej na podstawie statystyk Narodowego Banku Polskiego dla miesiąca uruchomienia kredytu.

Zarząd nie podjął decyzji o proponowaniu uгод szerokiemu gronu klientów, a co za tym idzie nie rekomendował w tym zakresie żadnego rozwiązania Radzie Nadzorczej, w związku z czym scenariusz ugodowy nie został uwzględniony jako jeden ze scenariuszy, na bazie których Bank szacował poziom ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF na dzień 31.12.2022.

W sierpniu 2021 r. Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście skierował do TSUE pytania prejudycjalne dotyczące rozliczenia korzyści wynikających z bezumownego korzystania z cudzego kapitału w razie unieważnienia umowy w kontekście zgodności z dyrektywą 93/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. W grudniu 2022 roku odbyła się pierwsza rozprawa, po której TSUE zdecydował się zasięgnąć opinii Rzecznika Generalnego. Wyrok w tej sprawie spodziewany jest pod koniec roku 2023. Ponadto Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście skierował do TSUE kolejne pytania prejudycjalne dotyczące rozliczenia korzyści wynikających z bezumownego korzystania z kapitału banku (sprawa oznaczona sygn. C-756/22), co może mieć wpływ na procedowanie tej kwestii przez TSUE. W przypadku gdyby TSUE zadecydował, że Bank nie ma prawa dochodzenia kwot z tytułu bezumownego korzystania z kapitału, kwota rezerwy uległaby zmianie. Szacowany wpływ zawarty jest w tabelach przedstawiających analizę wrażliwości oszacowanej wartości ryzyka prawnego kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF (scenariusz zakładający nieuwzględnienie rekompensaty z tytułu kosztu kapitału).

15 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)
Zawiązania rezerw na zobowiązania sporne oraz inne aktywa	-11 210	-5 307
Utworzenie rezerwy restrukturyzacyjnej	0	-19 808
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-1 951	-2 938
Przekazane darowizny	-233	-126
Wynik z tytułu sprzedaży lub likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia	0	-3 572
Zawiązania pozostałych rezerw	-7 837	-10 777
Koszty z tytułu refaktur	-4 207	-4 493
Inne pozostałe koszty operacyjne	-8 064	-7 669
Razem	-33 502	-54 690

Szczegółowy ruch rezerw na zobowiązania sporne oraz rezerw na ryzyko prawne został zaprezentowany w nocie nr 38 Rezerwy.

16 Podatek dochodowy

	Rok 2022	Rok 2021
Wynik brutto	502 050	264 401
Podatek wg stawki obowiązującej 19%	-95 390	-50 236
Koszty i przychody trwale niepodatkowe:	-47 853	-54 084
Rezerwy na sprawy sporne i ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	-39 760	-48 507
Podatek od instytucji finansowych	-5 427	-5 782
Oplaty na rzecz BFG	-3 692	-4 707
Oplaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	-6 452	0
Koszty działalności niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-2 842	-3 557
Koszty odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-576	-1 528
Pozostałe koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-275	-245
Korekta podatku roku ubiegłego	706	-5
Przychody niepodatkowe	10 465	10 247
Razem podatek, w tym:	-142 766	-104 320
część bieżąca	-77 513	-76 332
część odroczone	-65 253	-27 988
Nadpłata podatku	477	0

Kalkulacja podatku odroczonego została zaprezentowana w nocie 30 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto.

17 Propozycja podziału zysku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął ostatecznej decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku za rok 2022. Informacje o podziale zysków za lata poprzednie ujęte są w nocie 42.

18 Kasa, środki w Banku Centralnym

Kasa, środki w Banku Centralnym	31.12.2022	31.12.2021
Kasa	7 623	7 277
Rezerwa obowiązkowa	6 601	263 099
Lokata jednodniowa w Banku Centralnym	20 700	0
Razem	34 924	270 376

19 Rachunki i lokaty w innych bankach

Wartość bilansowa rachunków i lokat w innych bankach na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Rachunki i lokaty w innych bankach	31.12.2022	31.12.2021
Rachunki bieżące	71 041	5 278
Depozyty zabezpieczające	110 629	140 279
Razem wartość brutto	181 670	145 557
Odpisy aktualizujące wartość	0	0
Razem wartość netto	181 670	145 557

Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości dla pozycji *Rachunki i lokaty w innych bankach* ze względu na fakt, że w pozycji tej znajdują się jedynie rachunki bieżące oraz depozyty zabezpieczające o terminie zapadalności do 1 miesiąca. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku rachunki i lokaty w innych bankach były nieprzeterminowane i zaliczone zostały do Koszyka 1.

Struktura należności brutto od innych banków według terminów zapadalności	31.12.2022	31.12.2021
Należności bieżące	71 041	5 278
Należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	110 629	140 279
- do 1 miesiąca	110 629	140 279
Razem	181 670	145 557

Stopień jakości kredytowej rachunków i lokat w innych bankach wg agencji Fitch	31.12.2022	31.12.2021
od AAA do AA-	0	0
A+ do A-	110 629	140 279
BBB+ do BBB-	71 041	5 278
Razem	181 670	145 557

20 Inwestycyjne aktywa finansowe

Wartość bilansowa inwestycyjnych aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2022	31.12.2021
Obligacje skarbowe	2 783 899	2 926 380
Obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	452 132	0
Akcje i udziały	7 013	6 671
Razem	3 243 044	2 933 051

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych zgodnie z wymogami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wartości bilansowej 70 330 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2021 wartość takich obligacji wynosiła 61 520 tys. zł. W 2022 i 2021 roku Bank skorzystał z możliwości wniesienia części składki na fundusz gwarancyjny i restrukturyzacyjny do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w formie zobowiązań do zapłaty. W związku z powyższym wartość bilansowa na dzień 31.12.2022 zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 6 302 tys. zł oraz 20 722 tys. zł. Na dzień 31.12.2021 wartość bilansowa zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 5 425 tys. zł oraz 13 183 tys. zł.

Posiadane przez Bank obligacje zostały wyemitowane przez Skarb Państwa (rating kraju) oraz przez Europejski Bank Inwestycyjny (międzynarodową instytucję finansową o najwyższym ratingu inwestycyjnym). Dlatego też obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 46 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku akcje i udziały zostały zakwalifikowane do Koszyka 1 oraz posiadają rating AA- (wg S&P).

21 Aktywa zastawione

Wartość bilansowa aktywów zastawionych na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Aktywa zastawione	31.12.2022	31.12.2021
Obligacje skarbowe	160 847	512 975
Razem	160 847	512 975

Aktywa zastawione reprezentują wartość obligacji stanowiących element transakcji REPO (zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu) oraz zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego. Zobowiązania te zostały zaprezentowane w nocie 33 *Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu*. Dwuwalutowe transakcje z przyrzeczeniem odkupu finansują portfel kredytowy w CHF.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadają rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 46 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

22 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Do aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu Bank zalicza instrumenty pochodne FX SWAP. Bank zawiera transakcje tego typu instrumentami w celu zarządzania płynnością. Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku operacji finansowych oraz wyniku z pozycji wymiany.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w polskich złotych.

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	32 000 CHF	4,788011	02/11/2022	4,49356	02/02/2023	4 031 PLN
Razem								4 031 PLN

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,45374	29/11/2021	4,49356	28/02/2022	427 PLN
Razem								427 PLN

23 Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank do zabezpieczenia ryzyka walutowego wynikającego z udzielonych kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF wykorzystuje walutowe transakcje FX SWAP i CIRS Stosowane transakcje FX SWAP polegają na zmianie określonych płatności w walucie CHF na określone płatności w walucie PLN. Transakcje FX SWAP zmieniające strumień w CHF na strumień w PLN zostały przez Bank wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające dla celów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń jako portfelowe zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Transakcje CIRS polegają na zamianie płatności odsetkowych liczonych w jednej walucie według stopy procentowej zmiennej lub stałej na płatności odsetkowe liczone w innej walucie według stałej lub zmiennej stopy procentowej. Obie płatności odsetkowe naliczane są od uzgodnionych przez strony transakcji kwot nominalnych (ustalonych w oparciu kurs walutowy spot), a wymiana ich dokonywana jest cyklicznie. Dodatkowo strony transakcji mogą dokonać początkowej i końcowej wymiany nominalów transakcji.

Wycena dodatnia instrumentów pochodnych zabezpieczających prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej natomiast wycena ujemna prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w tys. PLN.

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	10 000 CHF	4,7980	22/07/2022	5,0098	17/02/2023	1 984 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	18 000 CHF	4,9922	26/08/2022	5,3932	26/07/2023	7 445 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	6 000 CHF	4,9634	23/09/2022	5,1514	23/03/2023	1 824 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,1969	13/07/2021	4,4161	15/07/2024	-19 822 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/11/2023	-21 809 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	40 000 CHF	4,2555	30/08/2021	4,3900	30/08/2023	-22 824 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	20 000 CHF	4,4730	03/06/2022	4,8181	05/06/2023	-1 934 PLN
Razem								-55 136 PLN

31.12.2022

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-40 660 PLN
Razem							-40 660 PLN

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,1969	13/07/2021	4,4161	15/07/2024	-12 662 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 CHF	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/11/2023	-15 593 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	40 000 CHF	4,2555	30/05/2021	4,3900	30/08/2023	-15 240 PLN
Razem								-43 495 PLN

31.12.2021

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,9940	02/11/2016	02/11/2022	-15 459 PLN
CIRS	CHF	PLN	50 000 CHF	3,8285	06/06/2017	07/06/2022	-30 275 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-31 281 PLN
Razem							-77 015 PLN

Przed zawarciem transakcji zabezpieczającej Bank definiuje powiązanie zabezpieczające poprzez wskazanie portfela lub pozycji aktywów lub zobowiązań, której przepływy pieniężne są zabezpieczane. W celu zapewnienia wysokiego stopnia pewności przewidywanych przepływów środków pieniężnych z portfela kredytów indeksowanych do CHF, będących przedmiotem zabezpieczenia, zabezpieczane pozycje wyznacza się na podstawie obowiązującej w Banku metodologii wyznaczania luki płynności urealnionej o wcześniejsze spłaty kredytów oraz plan finansowy na 2023 i plan strategiczny na lata 2023-2025. Tak

szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu spłaty kapitału podlegające zabezpieczeniu podlegają pomniejszeniu o 5% (tzw. haircut). Zabezpieczeniu podlegają przepływy mające termin płatności przypadający po dacie zakończenia transakcji zabezpieczających.

Poniższe tabele przedstawiają prognozowane przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, oraz wartość kwot alokowanych jako instrument zabezpieczany do transakcji pochodnych według stanu na 31.12.2022 r. i 31.12.2021 r. (dane opracowano na podstawie luki płynności Banku, planu finansowego na 2023 r, planu 3-letniego):

31.12.2022

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	23 403	0
powyżej 1 do 3 miesięcy	46 831	15 877
powyżej 3 do 6 miesięcy	70 295	47 631
powyżej 6 do 12 miesięcy	139 066	99 997
powyżej 1 roku do 2 lat	282 007	206 612
powyżej 2 do 3 lat	276 102	169 189
powyżej 3 do 4 lat	263 841	171 110
powyżej 4 do 5 lat	255 270	0
powyżej 5 lat	433 959	0

31.12.2021

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	16 848	0
powyżej 1 do 3 miesięcy	33 384	0
powyżej 3 do 6 miesięcy	49 573	0
powyżej 6 do 12 miesięcy	97 066	0
powyżej 1 roku do 2 lat	185 736	60 022
powyżej 2 do 3 lat	176 320	192 767
powyżej 3 do 4 lat	164 187	138 581
powyżej 4 do 5 lat	149 722	31 228
powyżej 5 lat	1 069 626	0

Bank prowadził pomiar efektywności zabezpieczenia przy wykorzystaniu analizy regresji liniowej, której efektem było wykazanie prawidłowego dobrania instrumentów zabezpieczających do zabezpieczanego ryzyka.

Zastosowane testy statystyczne wykazały wysoką ujemną korelację pomiędzy zabezpieczanymi ryzykami oraz instrumentami zabezpieczającymi, co potwierdzało wysoką efektywność powiązań zabezpieczających w rozumieniu MSSF 9.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na pozostałe całkowite dochody została przedstawiona poniżej (dane po uwzględnieniu podatku odroczonego):

	Rok 2022	Rok 2021
Bilans otwarcia	-16 657	3 036
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	2 925	-19 693
Bilans zamknięcia	-13 732	-16 657

Bank rozpoznał wynik z tytułu nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla roku 2022 i 2021 odpowiednio -6 589 tys. zł i -733 tys. zł. Wynik ten został zaprezentowany w notce 10 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany.

Santander Consumer Bank Polska stosuje zabezpieczenia przepływów pieniężnych, na które ma wpływ reforma wskaźników referencyjnych stopy procentowej. Instrumentami zabezpieczanymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń są:

- kredyty hipoteczne o zmiennym oprocentowaniu w CHF.

Na dzień 31.12.2022 w rachunkowości zabezpieczeń Santander Consumer Bank. ustanowionych jest 8 relacji zabezpieczających. Instrumentami zabezpieczającymi ww. portfele są transakcje pochodne CIRS i FX SWAP.

24 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności oraz ciągły monitoring portfela pod kątem ryzyka związanego z nieściągalnością należności. Santander Consumer Bank S.A. w pełni przestrzega norm dotyczących koncentracji wierzytelności, określonych w ustawie Prawo bankowe. Prowadząc politykę kredytową Santander Consumer Bank S.A. konsekwentnie stosuje zasadę ograniczonego zaangażowania w jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku o relatywnie wysokim poziomie ryzyka, zachowując wysoką dywersyfikację.

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Struktura portfela kredytów i pożyczek	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Kredyty gospodarcze	2 420	4 887
Kredyty samochodowe	508 184	675 694
Kredyty hipoteczne	1 935 252	2 504 416
Kredyty na zakup towarów i usług	3 468 560	3 139 409
Kredyty gotówkowe	6 005 296	6 159 214
Karty kredytowe	626 809	674 533
Pozostałe kredyty	1 054 264	1 085 458
Razem kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	13 600 785	14 243 611
Odpisy na oczekiwane straty kredytowe	-1 475 552	-1 761 396
Razem kredyty i pożyczki netto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	12 125 233	12 482 215
Kredyty i pożyczki wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	333 383	531 488
Karty kredytowe	87 563	102 812
Pożyczki podporządkowane	245 820	428 676
Razem kredyty i pożyczki	12 458 616	13 013 703

W pozycji *Pozostałe kredyty* Bank prezentuje należności z tytułu kredytów udzielonych jednostkom zależnym.

Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom stanowi zamortyzowany koszt przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu uwzględnia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego nieobjętych spisaniem częściowymi.

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	1 242 257	1 119 259
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	830 527	827 606
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 216 920	3 179 005
- powyżej 1 roku do 5 lat	5 698 521	6 119 034
- powyżej 5 lat do 10 lat	812 276	912 599
- powyżej 10 lat do 20 lat	580 922	720 025
- powyżej 20 lat	72 104	80 716
- dla których termin zapadalności upłynął	1 147 258	1 285 367
Razem	13 600 785	14 243 611

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty konsumenckie	31.12.2022	31.12.2021
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	909 320	933 626
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	723 627	695 368
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 623 950	2 535 895
- powyżej 1 roku do 5 lat	4 585 294	4 538 838
- powyżej 5 lat do 10 lat	218 263	172 828
- powyżej 10 lat do 20 lat	1	0
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	1 036 797	1 092 443
Razem	10 097 252	9 968 998

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - kredyty hipoteczne	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	10 169	14 939
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	20 899	29 291
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	93 787	131 319
- powyżej 1 roku do 5 lat	506 996	678 636
- powyżej 5 lat do 10 lat	574 771	707 644
- powyżej 10 lat do 20 lat	580 921	720 025
- powyżej 20 lat	72 104	80 716
- dla których termin zapadalności upłynął	75 605	141 847
Razem	1 935 252	2 504 417

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności - pozostałe	31.12.2022	31.12.2021
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	322 768	170 694
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	86 001	102 947
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	499 183	511 791
- powyżej 1 roku do 5 lat	606 231	901 560
- powyżej 5 lat do 10 lat	19 242	32 127
- powyżej 10 lat do 20 lat	0	0
- powyżej 20 lat	0	0
- dla których termin zapadalności upłynął	34 856	51 077
Razem	1 568 281	1 770 196

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	11 906 851	693 667	1 643 093	14 243 611
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-559 714	559 714	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-309 599	0	309 599	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-152 067	152 067	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	195 296	-195 296	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	68 106	-68 106	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	204 000	0	-204 000	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	6 430 645	0	0	6 430 645
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-2 497 564	-45 590	-43 855	-2 587 009
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-3 711 665	-106 413	-78 036	-3 896 114
Spisania	0	0	-389 714	-389 714
Inne, w tym różnice kursowe	-238 147	-80 615	118 128	-200 634
Stan na koniec roku wg MSSF 9	11 420 103	741 506	1 439 176	13 600 785

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-268 858	-145 089	-1 347 449	-1 761 396
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	76 165	-118 656	0	-42 491
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	69 056	0	-206 296	-137 240
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	46 191	-107 563	-61 372
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 339	37 468	0	35 129
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-8 711	56 547	47 836
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-171	0	10 562	10 391
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-213 138	0	0	-213 138
Zmiana istniejących aktywów finansowych	108 169	12 195	-9 528	110 836
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	63 046	21 973	64 816	149 835
Spisania	0	0	389 714	389 714
Inne, w tym różnice kursowe	1 166	-530	-4 292	-3 656
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-166 904	-155 159	-1 153 489	-1 475 552

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 1.01.2022 do 31.12.2022	101 954	-10 070	193 960	285 844
Spisania	0	0	-389 712	-389 712
Koszty windykacji	0	0	-42 604	-42 604
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	352	228	189	769
Wartości odzyskane ze spisanych należności	0	0	113 331	113 331
Inne, w tym różnice kursowe	-1 755	2 569	16 502	17 316
Razem odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych	100 551	-7 273	-108 334	-15 056

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych w zamortyzowanym koszcie w okresie od 1.01.2021 do 31.12.2021	-89 187	94 891	151 093	156 797
Spisania	0	0	-380 953	-380 953
Koszty windykacji	0	0	-41 987	-41 987
Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	-922	864	2 230	2 172
Wartości odzyskane ze spisanych należności	0	0	87 491	87 491
Inne, w tym różnice kursowe	1 789	-460	-28 802	-27 473
Razem odpisy netto na oczekiwane straty kredytowe aktywów finansowych	-88 320	95 295	-210 928	-203 953

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	8 141 143	512 071	1 315 784	9 968 998
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-512 856	512 856	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-280 607	0	280 607	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-133 593	133 593	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	140 295	-140 295	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	34 450	-34 450	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	185 197	0	-185 197	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	4 897 275	0	0	4 897 275
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 599 142	-32 454	-30 685	-1 662 281
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 471 124	-96 034	-66 555	-2 633 713
Spisania	0	0	-308 517	-308 517
Inne, w tym różnice kursowe	-217 856	-67 609	120 955	-164 510
Stan na koniec roku wg MSSF 9	8 282 325	589 392	1 225 535	10 097 252

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-257 251	-128 971	-1 044 492	-1 430 714
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	75 806	-116 375	0	-40 569
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	68 671	0	-199 387	-130 716
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	43 042	-102 875	-59 833
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 214	32 551	0	30 337
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-7 557	23 404	15 847
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-139	0	893	754
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-212 341	0	0	-212 341
Zmiana istniejących aktywów finansowych	105 188	7 951	-74 255	38 884
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	62 143	21 270	54 763	138 176
Spisania	0	0	308 517	308 517
Inne, w tym różnice kursowe	32	-530	-5 039	-5 537
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-160 105	-148 619	-1 038 471	-1 347 195

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 077 436	154 265	272 716	2 504 417
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-19 947	19 947	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-25 676	0	25 676	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-17 041	17 041	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	41 297	-41 297	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	33 294	-33 294	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	13 190	0	-13 190	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-298 907	-11 563	-11 887	-322 357
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-140 366	-4 707	-9 170	-154 243
Spisania	0	0	-68 107	-68 107
Inne, w tym różnice kursowe	-11 104	-8 120	-5 234	-24 458
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 635 923	124 778	174 551	1 935 252

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-8 741	-15 159	-251 962	-275 862
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	98	-1 701	0	-1 603
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	125	0	-5 479	-5 354
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	2 920	-4 076	-1 156
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-96	4 572	0	4 476
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-1 143	32 981	31 838
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-31	0	9 147	9 116
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	2 543	4 177	64 236	70 956
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	467	597	8 414	9 478
Spisania	0	0	68 107	68 107
Inne, w tym różnice kursowe	0	0	-916	-916
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-5 635	-5 737	-79 548	-90 920

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2022 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	1 688 272	27 331	54 593	1 770 196
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-26 911	26 911	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-3 316	0	3 316	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-1 433	1 433	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	13 704	-13 704	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	362	-362	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	5 613	0	-5 613	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	1 533 370	0	0	1 533 370
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-599 515	-1 573	-1 283	-602 371
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-1 100 175	-5 672	-2 311	-1 108 158
Spisania	0	0	-13 090	-13 090
Inne, w tym różnice kursowe	-9 187	-4 886	2 407	-11 666
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 501 855	27 336	39 090	1 568 281

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2022 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-2 866	-959	-50 995	-54 820
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	261	-580	0	-319
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	260	0	-1 430	-1 170
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	229	-612	-383
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-29	345	0	316
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-11	162	151
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-1	0	522	521
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-797	0	0	-797
Zmiana istniejących aktywów finansowych	438	67	491	996
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	436	106	1 639	2 181
Spisania	0	0	13 090	13 090
Inne, w tym różnice kursowe	1 134	0	1 663	2 797
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-1 164	-803	-35 470	-37 437

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku (dane przekształcone)	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	11 890 188	1 582 959	1 814 070	15 287 217
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-379 847	379 847	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-233 189	0	233 189	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-276 140	276 140	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	621 380	-621 380	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	25 136	-25 136	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	9 043	0	-9 043	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	6 531 511	0	0	6 531 511
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-3 149 402	-88 257	-73 880	-3 311 539
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-3 257 321	-265 865	-80 953	-3 604 139
Spisania	-2	0	-388 847	-388 849
Inne, w tym różnice kursowe	-125 510	-42 633	-102 447	-270 590
Stan na koniec roku wg MSSF 9	11 906 851	693 667	1 643 093	14 243 611

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2021 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-179 671	-239 980	-1 498 542	-1 918 193
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	54 702	-85 934	0	-31 232
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	52 016	0	-145 434	-93 418
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	66 369	-187 388	-121 019
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-10 703	69 257	0	58 554
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-3 458	17 112	13 654
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-279	0	6 848	6 569
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-236 758	0	0	-236 758
Zmiana istniejących aktywów finansowych	4 844	14 535	13 032	32 411
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	47 269	34 122	63 512	144 903
Spisania	2	0	388 847	388 849
Inne, w tym różnice kursowe	-280	0	-5 436	-5 716
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-268 858	-145 089	-1 347 449	-1 761 396

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	7 454 449	1 051 562	1 495 104	10 001 115
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-349 021	349 021	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-218 353	0	218 353	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-205 456	205 456	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	360 893	-360 893	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	17 648	-17 648	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	6 081	0	-6 081	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	5 019 824	0	0	5 019 824
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 550 051	-68 184	-56 004	-1 674 239
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-2 498 312	-230 234	-72 694	-2 801 240
Spisania	-2	0	-361 346	-361 348
Inne, w tym różnice kursowe	-84 365	-41 393	-89 356	-215 114
Stan na koniec roku wg MSSF 9	8 141 143	512 071	1 315 784	9 968 998

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2021 roku - kredyty konsumenckie	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-173 439	-179 708	-1 206 625	-1 559 772
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	54 241	-83 573	0	-29 332
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	51 874	0	-138 824	-86 950
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	55 201	-134 665	-79 464
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-9 724	46 535	0	36 811
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-2 452	12 113	9 661
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-123	0	4 343	4 220
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-235 467	0	0	-235 467
Zmiana istniejących aktywów finansowych	8 497	2 969	7 381	18 847
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	46 889	32 057	56 671	135 617
Spisania	2	0	361 346	361 348
Inne, w tym różnice kursowe	-1	0	-6 232	-6 233
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-257 251	-128 971	-1 044 492	-1 430 714

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - kredyty hipoteczne (dane przekształcone)	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 346 996	414 826	252 970	3 014 792
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-11 258	11 258	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-13 196	0	13 196	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-67 679	67 679	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	181 799	-181 799	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	7 116	-7 116	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	2 733	0	-2 733	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	208	0	0	208
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-323 902	-16 739	-15 399	-356 040
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-84 202	-13 831	-4 753	-102 786
Spisania	0	0	-19 924	-19 924
Inne, w tym różnice kursowe	-21 742	1 113	-11 204	-31 833
Stan na koniec roku wg MSSF 9	2 077 436	154 265	272 716	2 504 417

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2021 roku - kredyty hipoteczne	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-3 891	-58 300	-229 571	-291 762
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	27	-1 779	0	-1 752
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	35	0	-6 016	-5 981
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	10 891	-51 702	-40 811
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-841	21 620	0	20 779
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-984	4 774	3 790
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-155	0	2 352	2 197
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	0	0	0	0
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-4 009	11 513	4 332	11 836
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	93	1 880	4 015	5 988
Spisania	0	0	19 924	19 924
Inne, w tym różnice kursowe	0	0	-70	-70
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-8 741	-15 159	-251 962	-275 862

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2021 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	2 088 743	116 571	65 996	2 271 310
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-19 568	19 568	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-1 640	0	1 640	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-3 005	3 005	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	78 688	-78 688	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	372	-372	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	229	0	-229	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	1 511 479	0	0	1 511 479
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-1 275 449	-3 334	-2 477	-1 281 260
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-674 807	-21 800	-3 506	-700 113
Spisania	0	0	-7 577	-7 577
Inne, w tym różnice kursowe	-19 403	-2 353	-1 887	-23 643
Stan na koniec roku wg MSSF 9	1 688 272	27 331	54 593	1 770 196

Zmiana stanu odpisów na oczekiwane straty kredytowe w 2021 roku - pozostałe	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-2 341	-1 972	-62 346	-66 659
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	434	-582	0	-148
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	107	0	-594	-487
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	277	-1 021	-744
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-138	1 102	0	964
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-22	225	203
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-1	0	153	152
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-1 291	0	0	-1 291
Zmiana istniejących aktywów finansowych	356	53	1 319	1 728
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	287	185	2 826	3 298
Spisania	0	0	7 577	7 577
Inne, w tym różnice kursowe	-279	0	866	587
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-2 866	-959	-50 995	-54 820

W powyższych tabelach w pozycjach *Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych* oraz *Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów* dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu lub znajdowała się w momencie całkowitej spłaty.

W pozycji *Zmiana istniejących aktywów finansowych* zaprezentowano zmiany salda produktów aktywnych na dzień bilansowy z tytułu zwiększenia zadłużenia oraz spłat - dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	13 600 785	14 243 611
w Koszyku 1	11 420 103	11 906 851
w Koszyku 2	741 506	693 667
w Koszyku 3, w tym:	1 439 176	1 643 093
- wyceniane indywidualnie	2 381	4 709
- wyceniane portfelowo	1 436 795	1 638 384
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-1 475 552	-1 761 396
w Koszyku 1	-166 904	-268 858
w Koszyku 2	-155 159	-145 089
w Koszyku 3, w tym:	-1 153 489	-1 347 449
- wyceniane indywidualnie	-2 381	-4 709
- wyceniane portfelowo	-1 151 108	-1 342 740
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	12 125 233	12 482 215

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty konsumenckie	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	10 097 252	9 968 998
w Koszyku 1	8 282 325	8 141 143
w Koszyku 2	589 392	512 071
w Koszyku 3, w tym:	1 225 535	1 315 784
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	1 225 535	1 315 784
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-1 347 195	-1 430 714
w Koszyku 1	-160 105	-257 251
w Koszyku 2	-148 619	-128 971
w Koszyku 3, w tym:	-1 038 471	-1 044 492
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-1 038 471	-1 044 492
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	8 750 057	8 538 284

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - kredyty hipoteczne	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	1 935 252	2 504 417
w Koszyku 1	1 635 923	2 077 436
w Koszyku 2	124 778	154 265
w Koszyku 3, w tym:	174 551	272 716
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	174 551	272 716
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-90 920	-275 862
w Koszyku 1	-5 635	-8 741
w Koszyku 2	-5 737	-15 159
w Koszyku 3, w tym:	-79 548	-251 962
- wyceniane indywidualnie	0	0
- wyceniane portfelowo	-79 548	-251 962
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	1 844 332	2 228 555

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości - pozostałe	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	1 568 281	1 770 196
w Koszyku 1	1 501 855	1 688 272
w Koszyku 2	27 336	27 331
w Koszyku 3, w tym:	39 090	54 593
- wyceniane indywidualnie	2 381	4 709
- wyceniane portfelowo	36 709	49 884
Odpis na oczekiwane straty kredytowe, w tym:	-37 437	-54 820
w Koszyku 1	-1 164	-2 866
w Koszyku 2	-803	-959
w Koszyku 3, w tym:	-35 470	-50 995
- wyceniane indywidualnie	-2 381	-4 709
- wyceniane portfelowo	-33 089	-46 286
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	1 530 844	1 715 376

Dla portfela kredytów w Koszyku 1 i 2 głównym kryterium oceny jakości jest liczba dni opóźnienia. Jednakże odrębnej ocenie podlega portfel umów restrukturyzowanych, którego charakterystykę opisano w nocie 5a *Ryzyko kredytowe*. W przypadku portfela kredytów gospodarczych częstotliwość nadawania oceny ratingowej jest uzależniona od wyników kwartalnego przeglądu sytuacji i nadanej klasyfikacji FEVE, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości portfela kredytowego według szacunku utraty wartości oraz dni opóźnienia w spłacie dla należności bez stwierdzonej utraty wartości. Wzrost wartości odpisów dla niektórych portfeli wynika z ogólnego wzrostu wartości portfela kredytowego przy stabilnym poziomie ryzyka.

Struktura portfela po koszykach, koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów		Wartość brutto należności		
		w Koszyku 1 i w Koszyku 2		
		Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 30 dni
RAZEM		11 692 208	374 946	
Wg stanu na 31.12.2022				
Kredyty konsumenckie	PD	8 432 208	350 702	
1.b. dobry	[0%-2%]	3 377 656	34 255	
2.dobry	(2%-5%]	3 425 677	97 446	
3.przeciętny	(5%-10%]	112 728	28 105	
4.akceptowalny	(10%-20%]	1 260 362	60 500	
5.słaby	(20%-100%)	255 785	130 396	
Kredyty hipoteczne	PD	1 740 379	15 569	
1.b. dobry	[0%-0.05%]	23 124	637	
2.dobry	(0.05%-0.25%]	4 710	0	
3.przeciętny	(0.25%-0.5%]	1 626 200	9 387	
4.akceptowalny	(0.5%-2%]	35 978	858	
5.słaby	(2%-100%)	50 367	4 687	
Kredyty pozostałe	PD	1 519 621	8 675	
1.b. dobry	[0%-0.2%]	1 454 783	3 659	
2.dobry	(0.2%-0.75%]	48 686	2 406	
3.przeciętny	(0.75%-2%]	2 917	715	
4.akceptowalny	(2%-7.5%]	12 301	1 566	
5.słaby	(7.5%-100%)	934	329	

Struktura portfela po koszykach, koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów		Wartość brutto należności		
		w Koszyku 1 i w Koszyku 2		
		Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 30 dni
RAZEM		12 243 131	283 109	
Wg stanu na 31.12.2021				
Kredyty konsumenckie	PD	8 319 687	265 114	
1.b. dobry	[0%-2%]	1 920 307	9 446	
2.dobry	(2%-5%]	2 211 742	23 554	
3.przeciętny	(5%-10%]	245 743	14 128	
4.akceptowalny	(10%-20%]	3 674 849	84 629	
5.słaby	(20%-100%)	267 046	133 357	
Kredyty hipoteczne	PD	2 214 177	12 334	
1.b. dobry	[0%-0.05%]	574 685	1 302	
2.dobry	(0.05%-0.25%]	163 924	1 556	
3.przeciętny	(0.25%-0.5%]	778 236	2 304	
4.akceptowalny	(0.5%-2%]	348 766	398	
5.słaby	(2%-100%)	348 566	6 774	
Kredyty pozostałe	PD	1 709 267	5 661	
1.b. dobry	[0%-0.2%]	1 592 441	2 821	
2.dobry	(0.2%-0.75%]	89 384	1 030	
3.przeciętny	(0.75%-2%]	9 619	499	
4.akceptowalny	(2%-7.5%]	15 861	920	
5.słaby	(7.5%-100%)	1 962	391	

Struktura portfela	Wartość brutto należności							
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3	Razem	Koszyk
		Razem	Kredyty nieprze- terminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni			
Wg stanu na 31.12.2022								
Kredyty gospodarcze	2 420	39	39	0	0	2 381	-2 393	
Kredyty samochodowe	508 184	471 799	425 288	43 438	3 073	36 385	-34 759	-
Kredyty hipoteczne	1 935 252	1 760 702	1 645 109	98 504	17 089	174 550	-90 922	-
Kredyty na zakup towarów i usług	3 468 560	3 382 118	3 257 621	106 770	17 727	86 442	-107 240	-2
Kredyty gotówkowe	6 005 296	4 933 510	4 404 874	429 661	98 975	1 071 786	-1 155 045	-11
Karty kredytowe	626 809	559 177	529 207	21 086	8 884	67 632	-84 455	-1
Pozostałe	1 054 264	1 054 264	1 054 264	0	0	0	-738	
Razem	13 600 785	12 161 609	11 316 402	699 459	145 748	1 439 176	-1 475 552	-16

Struktura portfela	Wartość brutto należności (dane przekształcone)						Razem	Ko
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3		
		Razem	Kredyty nieprzetermino- wane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni			
Wg stanu na 31.12.2021								
Kredyty gospodarcze	4 887	178	178	0	0	4 709	-4 762	
Kredyty samochodowe	675 694	626 147	592 460	31 544	2 143	49 547	-48 599	
Kredyty hipoteczne	2 504 416	2 231 702	2 110 584	104 515	16 603	272 714	-275 864	
Kredyty na zakup towarów i usług	3 139 409	3 048 082	2 960 677	72 294	15 111	91 327	-112 685	
Kredyty gotówkowe	6 159 214	4 996 657	4 562 076	360 910	73 671	1 162 557	-1 245 329	-1 245 329
Karty kredytowe	674 533	612 294	561 438	42 201	8 655	62 239	-73 459	
Pozostałe	1 085 458	1 085 458	1 085 458	0	0	0	-698	
Razem	14 243 611	12 600 518	11 872 871	611 464	116 183	1 643 093	-1 761 396	-1 761 396

W 2022 roku Bank zakończył transakcję sekurytyzacji portfela kredytów ratalnych zawartą w 2019 roku, która polegała na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. (SPV3).

W grudniu 2022 roku SCB dokonał transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 23-1 DAC (SPV5) z siedzibą w Irlandii. W dniu podpisania dokumentacji restrukturyzacji nastąpiło rozliczenie netto przepływów pieniężnych wynikających z umowy.

SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC (SPV5) posiadała na dzień 31.12.2022 r. zobowiązanie z tytułu obligacji, wyemitowanych na bazie sekurytyzowanych aktywów, o łącznej wartości 1 000 000 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV5. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 1 grudnia 2032 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 2 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV5 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2022 r. 251 274 tys. zł. Na dzień 31.12.2022 r. Bank dokonał aktualizacji wyceny tej pożyczki do wartości godziwej, co skutkowało korektą wyceny w wysokości -5 454 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych, tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV5, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do nieuwzględniania sekurytyzowanych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku. W związku z powyższym Bank rozpoznaje sekurytyzowane aktywa SPV5 na 31 grudnia 2022 r. w pozycji *Kredyty i pożyczki udzielone klientom* w wartości netto 968 596 tys. zł. Oszacowana na dzień 31 grudnia 2022 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów netto wynosiła 933 220 tys. zł. Na 31 grudnia 2021 r. w pozycji *Kredyty i pożyczki udzielone klientom* Bank rozpoznał sekurytyzowane aktywa SPV3 w wartości netto 1 897 863 tys. zł. Oszacowana na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów SPV3 netto wynosiła 1 846 309 tys. zł.

Jednocześnie SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji SPV5 w pozycji *Zobowiązania wobec klientów* w wysokości równej na 31.12.2022 r. 1 255 909 tys. zł. Oszacowana na dzień 31 grudnia 2022 r. wartość godziwa zobowiązania z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji wynosiła 1 250 455 tys. zł. Na dzień 31.12.2021 SCB rozpoznał zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji SPV3 w pozycji *Zobowiązania wobec klientów* w wysokości równej 2 446 972 tys. zł. Oszacowana na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość godziwa zobowiązania z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji SPV3 wynosiła 2 431 201 tys. zł.

Na dzień 31.12.2022 r. SCB nie posiadał zobowiązań z tytułu rozliczeń bieżących z SPV (177 tys. zł wobec SPV3 na dzień 31.12.2021 - zobowiązania te były prezentowane w pozycji *Pozostałe zobowiązania*).

Wynik finansowy osiągnięty przez wszystkie SPV wynosi 0, ponieważ SPV absorbują wszystkie osiągnięte koszty i przychody w modelu rozliczeń z SCB. W tym modelu SPV alokują wszystkie otrzymane płatności z SCB na określone typy płatności, w tym inne rozliczenia z SCB, wg określonego priorytetu, w kolejności ustalonej w umowie.

Transakcje z SPV zostały wykazane w nocie 47 *Transakcje z podmiotami powiązanymi*. W poniższych tabelach przedstawiono składniki pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej SPV5 dotyczące transakcji z Bankiem na dzień 31.12.2022 oraz składniki pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej SPV3 dotyczące transakcji z Bankiem na dzień 31.12.2021.

SC Poland Consumer 2016-1 sp. z o.o. (SPV3)	31.12.2021
Aktywa	
Należności od banków	2 446 972
Pozostałe należności	177
Razem aktywa	2 447 149
Zobowiązania	
Zobowiązania podporządkowane	444 447
Razem zobowiązania	444 447

SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC (SPV5)	31.12.2022
Aktywa	
Należności od banków	1 259 888
Razem aktywa	1 259 888
Zobowiązania	
Zobowiązania podporządkowane	251 274
Razem zobowiązania	251 274

Opis transakcji został przedstawiony w punkcie 5.c. *Ryzyko niewypłacalności*.

25 Akcje i udziały w jednostkach zależnych

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zarząd Banku, a także na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz na dzień 31 grudnia 2021 r. Bank posiadał strukturę udziałów w jednostkach zależnych zaprezentowaną w poniższych tabelach. Bank sprawuje kontrolę nad poniższymi jednostkami i wobec tego traktuje je jako zależne.

	31.12.2022	31.12.2021
1. Nazwa jednostki	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.08.2007	16.08.2007
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	151 978	26 980
e) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
2. Nazwa jednostki	PSA Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	58 850	58 850
e) % posiadanego kapitału zakładowego	50%	50%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	50%	50%
3. Nazwa jednostki	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
4. Nazwa jednostki	Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji	Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	15.05.2013	15.05.2013
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	137 819	137 819
e) odpis z tytułu utraty wartości	-66 406	-67 715
f) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
g) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
5. Nazwa jednostki		SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.
a) siedziba		Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa
b) charakter powiązania		podmiot zależny
c) data objęcia kontroli		01.08.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł		0
e) % posiadanego kapitału zakładowego		0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA		0%

6. Nazwa jednostki	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
7. Nazwa jednostki	SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC	SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House
b) charakter powiązania	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	16.07.2020
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%
8. Nazwa jednostki	SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC	
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	
b) charakter powiązania	podmiot zależny	
c) data objęcia kontroli	01.12.2022	
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł	0	
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	
Razem wartość udziałów netto	282 241	155 934

Spółki zależne Banku nie podlegają konsolidacji przez Bank, zgodnie z zapisami MSSF 10.4, a ich konsolidacja odbywa się na poziomie podmiotu dominującego względem Banku. Szczegółowa informacja w nocie 1.

SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC oraz SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC to spółki celowe powołane do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w których udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółki są kontrolowane przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. była również spółką celową powołaną do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, jej udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółka była kontrolowana przez Santander Consumer Bank na 31.12.2021 r., w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7. W związku z zakończeniem w roku 2022 transakcji sekurytyzacji, do której przeprowadzenia spółka została powołana, nie była ona kontrolowana przez Bank na 31.12.2022 r.

Santander Consumer Bank posiada 50% udziałów w spółce PSA Finanse Polska Spółka z o.o. W praktyce, Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym PSA Finanse Polska Spółka z o.o., ponieważ:

- ma możliwość kierowania działaniami w zakresie ryzyka i finansowania,
- ponosi większość ryzyk i korzyści, wynikających z efektów decyzji związanych z finansowaniem,
- drugi współwłaściciel zakłada, że Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę, poprzez podpisanie umowy ramowej.

W związku z powyższym, zgodnie z MSSF 10, spółka jest traktowana przez Bank jako spółka zależna.

W związku ze wzrostem skali prowadzonej działalności operacyjnej spółki Santander Consumer Multirent sp. z o.o. w październiku 2022 roku Bank podjął decyzję o zwiększeniu kapitałów spółki w kwocie 124 998 tys. zł.

w tys. zł

W dniu 23.12.2020 uchwałą Zgromadzenia Wspólników została podjęta decyzja o rozwiązaniu spółki Santander Consumer Finance Sp. z o.o. oraz rozpoczęciu procesu likwidacyjnego. Zakończenie procesu likwidacyjnego spółki planowane jest na 2023 rok.

Test na utratę wartości jest oparty o metodę księgową, tzn. porównywana jest wartość inwestycji w jednostki zależne z wartością kapitałów własnych poszczególnych spółek. W 2022 roku Bank dokonał odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 1 309 tys. zł. W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w pozostałe jednostki zależne w roku 2022 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

W 2021 roku Bank dokonał odwrócenia odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 4 759 tys. zł. W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w pozostałe jednostki zależne w roku 2021 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

26 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne - wartość netto	31.12.2022	31.12.2021
Oprogramowanie komputerowe i inne	43 247	32 182
Nakłady na wartości niematerialne	19 889	21 894
Razem	63 136	54 076

Na dzień 31 grudnia 2022 oraz 31 grudnia 2021 roku Bank nie posiadał wartości niematerialnych używanych na podstawie umów leasingu finansowego oraz nie posiadał wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Nakłady na wartości niematerialne obejmują przede wszystkim nakłady na opracowanie i wdrożenie nowych systemów informatycznych.

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2022	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
QF Obsługa Klientów Indywidualnych	4 075	31
LICENCJA Licencja System eCL - etap 2	3 710	34
SYSTEM DATA LAKE RDA	3 535	34
Licencja Quickflow - OnBase	3 298	21
QF Obsługa Klientów Biznesowych	2 653	24
Licencja System eCL-etap 1	2 497	19

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2021	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
Licencja Quickflow - OnBase	5 242	33
Rachunek oszczędnościowy etap I	4 313	25
Licencja System eCL-etap 1	4 129	31
QF Obsługa Klientów Biznesowych	4 015	36
Rachunek oszczędnościowy etap II	3 304	35
Aplikacja mobilna	3 174	31

W obu okresach Bank nie tworzył odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych oraz nakładów na wartości niematerialne.

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2022	246 922	21 894	268 816
zwiększenia:	28 656	25 954	54 610
- zakup	672	25 954	26 626
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	27 959	0	27 959
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	25	0	25
- pozostałe zmiany	0	0	0
zmniejszenia:	3 572	27 959	31 531
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	27 959	27 959
- likwidacja	3 572	0	3 572
Wartość brutto na 31.12.2022	272 006	19 889	291 895
Umorzenie na 01.01.2022	214 740	0	214 740
zwiększenia:	17 503	0	17 503
- odpisy amortyzacyjne	17 503	0	17 503
- pozostałe zmiany	0	0	0
zmniejszenia:	3 484	0	3 484
- likwidacja	3 484	0	3 484
- pozostałe zmiany	0	0	0
Umorzenie na 31.12.2022	228 759	0	228 759
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2022	32 182	21 894	54 076
Wartość netto na 31.12.2022	43 247	19 889	63 136

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2021	225 878	20 780	246 658
zwiększenia:	25 967	24 506	50 473
- zakup	1 955	24 506	26 461
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	23 392	0	23 392
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	542	0	542
- pozostałe zmiany	78	0	78
zmniejszenia:	4 923	23 392	28 315
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	23 392	23 392
- likwidacja	4 923	0	4 923
Wartość brutto na 31.12.2021	246 922	21 894	268 816
Umorzenie na 01.01.2021	207 060	0	207 060
zwiększenia:	11 540	0	11 540
- odpisy amortyzacyjne	11 526	0	11 526
- pozostałe zmiany	14	0	14
zmniejszenia:	3 860	0	3 860
- likwidacja	3 846	0	3 846
- pozostałe zmiany	14	0	14
Umorzenie na 31.12.2021	214 740	0	214 740
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2021	18 818	20 780	39 598
Wartość netto na 31.12.2021	32 182	21 894	54 076

27 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe - wartość netto	31.12.2022	31.12.2021
Inwestycje w obcych środkach trwałych	6 313	8 678
Urządzenia techniczne	24 319	26 463
Środki transportu	397	607
Wypożyczenie	5 817	7 181
Środki trwałe w budowie	12 977	697
Razem	49 823	43 626

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypozaże- nie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2022	26 859	104 711	1 802	16 671	697	150 740
zwiększenia:	583	7 637	73	43	12 978	21 314
- zakup	30	7 541	73	19	12 978	20 641
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	553	96	0	24	0	673
- inne	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	1 974	5 085	0	175	698	7 932
- likwidacja	1 974	3 049	0	59	0	5 082
- sprzedaż	0	2 036	0	116	0	2 152
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	673	673
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	25	25
Wartość brutto na 31.12.2022	25 468	107 263	1 875	16 539	12 977	164 122
Umorzenie na 01.01.2022	18 181	78 248	1 195	9 490	0	107 114
zwiększenia:	2 888	9 744	283	1 407	0	14 322
- odpisy amortyzacyjne	2 888	9 744	283	1 407	0	14 322
zmniejszenia:	1 925	5 048	0	175	0	7 148
- likwidacja	1 925	3 025	0	59	0	5 009
- sprzedaż	0	2 023	0	116	0	2 139
Umorzenie na 31.12.2022	19 144	82 944	1 478	10 722	0	114 288
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	60	0	0	0	0	60
zmniejszenia:	49	0	0	0	0	49
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	11	0	0	0	0	11
Wartość netto na 01.01.2022	8 678	26 463	607	7 181	697	43 626
Wartość netto na 31.12.2022	6 313	24 319	397	5 817	12 977	49 823

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wyposażenie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2021	43 161	112 145	2 155	14 614	6 512	178 587
zwiększenia:	4 346	10 750	0	5 219	4 531	24 846
- zakup	3	9 484	0	1 007	4 527	15 021
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	4 343	1 266	0	4 195	0	9 804
- inne	0	0	0	17	4	21
zmniejszenia:	20 648	18 184	353	3 162	10 346	52 693
- likwidacja	9 910	10 631	0	945	0	21 486
- sprzedaż	10 738	7 553	353	2 217	0	20 861
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	9 804	9 804
- przeniesienie na wartości niematerialne	0	0	0	0	542	542
Wartość brutto na 31.12.2021	26 859	104 711	1 802	16 671	697	150 740
Umorzenie na 01.01.2021	35 278	83 889	1 115	11 440	0	131 722
zwiększenia:	1 714	11 182	367	897	0	14 160
- odpisy amortyzacyjne	1 714	11 182	367	897	0	14 160
zmniejszenia:	18 811	16 823	287	2 847	0	38 768
- likwidacja	9 889	10 200	0	874	0	20 963
- sprzedaż	8 922	6 623	287	1 973	0	17 805
Umorzenie na 31.12.2021	18 181	78 248	1 195	9 490	0	107 114
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2021	7 883	28 256	1 040	3 174	6 512	46 865
Wartość netto na 31.12.2021	8 678	26 463	607	7 181	697	43 626

28 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	31.12.2022	31.12.2021
Najem powierzchni	46 159	47 010
Środki transportu	1 385	1 477
Sprzęt IT	248	906
Razem	47 792	49 393

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2022	92 511	3 360	2 883	98 754
zwiększenia:	17 886	1 564	354	19 804
- nowe umowy	4 242	1 323	0	5 565
- modyfikacje	13 644	241	354	14 239
zmniejszenia:	17 829	1 979	624	20 432
- likwidacje	13 136	1 320	260	14 716
- modyfikacje	4 595	422	364	5 381
- inne	98	237	0	335
Wartość brutto na 31.12.2022	92 568	2 945	2 613	98 126
Umorzenie na 01.01.2022	42 797	1 883	1 977	46 657
zwiększenia:	13 790	997	648	15 435
- odpisy amortyzacyjne	13 790	997	648	15 435
- inne	0	0	0	0
zmniejszenia:	10 308	1 320	260	11 888
- likwidacja	10 308	1 320	260	11 888
Umorzenie na 31.12.2022	46 279	1 560	2 365	50 204
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2022	2 704	0	0	2 704
zwiększenia:	1 208	0	0	1 208
zmniejszenia:	-3 782	0	0	-3 782
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2022	130	0	0	130
Wartość netto na 01.01.2022	47 010	1 477	906	49 393
Wartość netto na 31.12.2022	46 159	1 385	248	47 792

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2021	104 787	5 480	3 183	113 450
zwiększenia:	2 822	1 364	279	4 465
- nowe umowy	1 836	1 357	0	3 193
- modyfikacje	986	7	279	1 272
zmniejszenia:	15 098	3 484	579	19 161
- likwidacje	9 348	1 470	559	11 377
- modyfikacje	4 058	936	20	5 014
- inne	1 692	1 078	0	2 770
Wartość brutto na 31.12.2021	92 511	3 360	2 883	98 754
Umorzenie na 01.01.2021	37 118	2 214	1 561	40 893
zwiększenia:	15 027	1 139	975	17 141
- odpisy amortyzacyjne	14 805	1 139	975	16 919
- inne	222	0	0	222
zmniejszenia:	9 348	1 470	559	11 377
- likwidacja	9 348	1 470	559	11 377
Umorzenie na 31.12.2021	42 797	1 883	1 977	46 657
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2021	2 926	0	0	2 926
zwiększenia:	0	0	0	0
zmniejszenia:	-222	0	0	-222
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2021	2 704	0	0	2 704
Wartość netto na 01.01.2021	64 743	3 266	1 622	69 631
Wartość netto na 31.12.2021	47 010	1 477	906	49 393

29 Inne aktywa

Wartość bilansowa innych aktywów na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. zaprezentowana poniżej przedstawia również maksymalną ekspozycję Banku na ryzyko kredytowe z tytułu tych aktywów.

Inne aktywa	31.12.2022	31.12.2021
Dłużnicy różni	4 875	8 051
Rozrachunki z partnerami	52 249	43 862
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	68	54
Należności z tytułu działalności windykacyjnej	59 040	50 684
Należności z tytułu kaucji i wadium	141	152
Rozliczenia ze spółkami sekurytyzacyjnymi	0	0
Pozostałe aktywa	4 449	1 002
Razem brutto	120 822	103 805
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych aktywów	-64 154	-54 738
Razem netto	56 668	49 067

	31.12.2022	31.12.2021
Inne aktywa finansowe razem	120 822	103 805
Koszyk 1	51 112	47 495
Koszyk 2	5 709	2 843
Koszyk 3	64 001	53 467
Odpisy z tytułu utraty wartości	-64 154	-54 738
Koszyk 1	-1 276	-1 064
Koszyk 2	-1 076	-250
Koszyk 3	-61 802	-53 424

Inne aktywa Banku nie posiadają ratingu zewnętrznego.

30 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

	31.12.2022	31.12.2021
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- prowizje do rozliczenia	231 647	238 464
- odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	137 376	168 688
- korekta z tytułu wyceny kredytów i pożyczek wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	8 150	8 972
- odpisy z tytułu utraty wartości innych aktywów	2 477	1 804
- naliczone odsetki od zobowiązań	26 131	15 661
- rezerwy na sprawy sporne i ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	15 281	0
- rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	14 633	22 819
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	4 525	3 303
- różnice przejściowe ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, w tym:	34 464	23 873
- z tytułu sprzedaży i zmiany wyceny instrumentów dłużnych	31 780	20 398
- z tytułu zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających	3 221	3 907
- z tytułu zysków/strat aktuarialnych	-537	-432
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	474 684	483 584
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- naliczone odsetki od kredytów i pożyczek oraz inne przychody do otrzymania	-68 475	-33 706
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	-13 250	-2 083
- pozostałe	-1 616	-1 790
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-83 341	-37 579

Nie wystąpiły nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto według terminów zapadalności	31.12.2022	31.12.2021
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto, w tym:	391 343	446 005
- do 1 roku	298 614	345 903
- powyżej 1 roku	92 729	100 102
Razem	391 343	446 005

31 Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów ustalone są w wysokości kosztów przypadających na następne okresy sprawozdawcze. Odpisy tych kosztów następują stosownie do upływu czasu, a sposób ich rozliczenia uzasadniony jest charakterem kosztów. Rozliczenia międzyokresowe ujmowane są według ich wartości nominalnej.

Rozliczenia międzyokresowe czynne	31.12.2022	31.12.2021
Koszty zapłacone z góry	8 928	7 692
Rozliczenia z tytułu naliczonych prowizji ubezpieczeniowych	7 704	2 933
Pozostałe przychody do otrzymania	10 331	11 562
Razem	26 963	22 187

W pozycji *Pozostałe przychody do otrzymania* Bank prezentuje przede wszystkim naliczone przychody z tytułu opłat klientów, które rozliczane są w momencie wpłaty.

32 Zobowiązania wobec banków

Struktura zobowiązań wobec banków	31.12.2022	31.12.2021
Zobowiązania terminowe, w tym:	168 637	504 900
- kredyty	0	400 844
- depozyty	167 276	103 319
- depozyty zabezpieczające	0	35
- pozostałe zobowiązania	1 361	702
Razem	168 637	504 900

33 Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu

Struktura zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2022	31.12.2021
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	166 406	488 829
Razem	166 406	488 829

34 Zobowiązania wobec klientów

Struktura zobowiązań wobec klientów	31.12.2022	31.12.2021
Depozyty	9 857 536	9 211 138
- detaliczne	5 648 730	5 152 113
- korporacyjne	3 724 884	3 739 398
- sektora budżetowego	483 922	319 627
- depozyty zabezpieczające	0	0
Kredyty otrzymane	404 370	96 666
Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	166 606	158 609
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	1 250 455	2 431 201
Razem	11 678 967	11 897 614

Dla części zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji o wartościach na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku odpowiednio 251 274 tys. zł oraz 444 447 tys. zł, które odpowiadają wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, Bank skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

35 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Struktura zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2022	31.12.2021
Obligacje	403 278	482 552
Razem	403 278	482 552

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2022						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400025	PLN	300 000	25/10/2022	06/12/2024	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400017	PLN	100 000	29/03/2021	03/04/2023	nienotowane
		Razem	400 000			

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2021						
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł	Data emisji	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00133	PLN	261 400	06/10/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00141	PLN	60 000	07/12/2017	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00166	PLN	60 000	29/03/2018	29/03/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLO204400017	PLN	100 000	29/03/2021	03/04/2023	nienotowane
		Razem	481 400			

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2022	Rok 2021
Stan na początek okresu	482 552	1 075 203
Zwiększenia (emisja)	300 000	100 000
Zmniejszenia (wykup)	-381 400	-691 000
Odsetki naliczone	20 296	8 283
Splata odsetek	-17 876	-10 133
Inne zmiany	-294	199
Stan na koniec okresu	403 278	482 552

36 Zobowiązania z tytułu leasingu

Zmiana stanu zobowiązań z tyt. leasingu	Rok 2022	Rok 2021
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 01.01	58 155	77 022
nowe umowy	5 555	3 180
naliczenia odsetek	1 438	1 297
modyfikacje	10 271	-3 355
spłaty kapitału	-15 786	-18 879
spłaty odsetek	-1 232	-1 211
różnice kursowe	782	102
inne zmiany	0	-1
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 31.12	59 183	58 155

	Rok 2022	Rok 2021
Przychody z tyt. subleasingu praw do użytkowania	1 613	1 136
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym	0	0

37 Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2022	31.12.2021
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	8 642	14 115
Wierzyciele różni	18 728	7 527
Rozrachunki publiczno-prawne	13 568	6 827
Zobowiązania z tytułu nieprzeprocesowanych zwrotów składek ubezpieczeniowych	0	9
Zobowiązanie z tytułu podatku od instytucji finansowych	2 413	2 589
Zobowiązanie zablokowane z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego	21 191	15 399
Rozliczenia z pracownikami	31 373	33 728
Rozliczenia z tytułu opłat i prowizji	39 102	48 087
Rozliczenia związane z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych	29 147	34 334
Odsetki pobrane z góry	17 574	12 107
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	44 795	52 269
Razem	226 533	226 991

38 Rezerwy

Rezerwy	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	102 269	68 532
Rezerwa na sprawy sporne	6 664	5 970
Rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich	20 556	42 197
Rezerwy na restrukturyzację	6 326	21 282
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	3 933	4 703
Pozostałe rezerwy:	22 725	17 719
<i>Rezerwa na odprawy emerytalne</i>	5 025	5 052
<i>Rezerwy inne</i>	17 700	12 667
Razem	162 473	160 403

Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych obejmują rezerwy na sprawy dotyczące kredytów hipotecznych w walutach obcych, które na dzień 31.12.2022 r. wyniosły 17 784 tys. zł oraz na dzień 31.12.2021 r. 31 831 tys. zł (dane przekształcone) oraz rezerwy na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF, które na dzień 31.12.2022 r. wyniosły 84 485 tys. zł oraz na dzień 31.12.2021 r. 36 701 tys. zł (dane przekształcone), które zostały opisane w nocie 4 e). *Zmiany zasad rachunkowości*. Rezerwy wynikające z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych dotyczą kredytów nieaktywnych i takich gdzie wartość potencjalnej korekty wartości bilansowej brutto przekracza saldo kredytu.

Rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich zostały szczegółowo opisane w nocie 4 f). *Dokonywanie szacunków*.

Rezerwa restrukturyzacyjna została utworzona na pokrycie kosztów obejmujących koszty osobowe związane z optymalizacją zatrudnienia w oddziałach i centrali Banku m.in. wynikające ze zmian struktury organizacyjnej w wyniku transformacji do zwinnych metodyk pracy w Banku: odprawy ustawowe i dodatkowe zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku i zawartymi porozumieniami z organizacjami związkowymi - na dzień 31.12.2022 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 1 380 tys. zł oraz na dzień 31.12.2021 r. 14 282 tys. zł. Druga składowa rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje koszty związane z migracją/przeniesieniem serwerowni z siedziby we Wrocławiu do nowej lokalizacji w Warszawie - na dzień 31.12.2022 r. rezerwy z tego tytułu wyniosły 4 946 tys. zł oraz na dzień 31.12.2021 r. 7 000 tys. zł.

Rezerwy inne związane są z ryzykiem uznania niektórych klauzul występujących we wzorach części umów kredytowych oraz niektórych praktyk za naruszające interesy konsumentów.

	31.12.2022	31.12.2021 (dane przekształcone)
Zmiana stanu rezerw		
Zmiana stanu rezerw wynikających z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		
Stan na początek okresu	68 532	24 728
Zwiększenia (utworzenia)	83 295	44 932
Zmniejszenia (rozwiązanie)	32 877	25 176
Zmniejszenia (wykorzystanie)	20 510	0
Różnice kursowe	3 829	24 048
Stan na koniec okresu	102 269	68 532
Zmiana stanu rezerw na sprawy sporne		
Stan na początek okresu	5 970	4 800
Zwiększenia (utworzenia)	795	3 389
Zmniejszenia (rozwiązanie)	101	2 219
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Różnice kursowe	0	0
Stan na koniec okresu	6 664	5 970
Zmiana stanu rezerwy na zwrot kosztów z tytułu przedterminowej spłaty kredytów konsumenckich i hipotecznych		
Stan na początek okresu	42 197	69 052
Zwiększenia (utworzenia)	0	0
Zmniejszenia (rozwiązanie)	10 810	111
Zmniejszenia (wykorzystanie)	10 831	26 744
Różnice kursowe	0	0
Stan na koniec okresu	20 556	42 197
Zmiana stanu rezerwy restrukturyzacyjnej		
Stan na początek okresu	21 282	26 544
Zwiększenia (utworzenia)	0	19 591
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	14 956	24 853
Stan na koniec okresu	6 326	21 282
Zmiana stanu rezerwy na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	4 703	6 874
Zwiększenia (utworzenia)	2 136	4 023
Zmniejszenia (rozwiązanie)	2 906	6 194
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Stan na koniec okresu	3 933	4 703
Zmiana stanu pozostałych rezerw		
Stan na początek okresu	17 719	9 647
Zwiększenia (utworzenia)	8 358	11 320
Zmniejszenia (rozwiązanie)	2 804	1 937
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Zyski/straty aktuarialne	-548	-1 311
Stan na koniec okresu	22 725	17 719

39 Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 31 grudnia 2022 roku Bank posiadał dwie pożyczki podporządkowane w wysokości 100 000 tys. zł każda. Umowa pierwszej pożyczki w wysokości 100 000 tys. zł została zawarta 23 maja 2018 z Santander Consumer Finance S.A., natomiast druga również w wysokości 100 000 tys. zł w dniu 28 czerwca 2018 z Santander Bank Polska S.A. (wówczas Bank Zachodni WBK S.A.).

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Consumer Finance S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 18 maja 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku wynosiła odpowiednio 101 128 tys. zł i 100 450 tys. zł.

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Bank Polska S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 29 czerwca 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz 31 grudnia 2021 roku wynosiła odpowiednio 99 825 tys. zł i 99 744 tys. zł.

40 Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji

	31.12.2022	31.12.2021
Akcje wyemitowane na dzień 1 stycznia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Akcje wyemitowane na dzień 31 grudnia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Kapitał podstawowy	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych i zarejestrowanych akcji. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku kapitał akcyjny w kwocie 520 000 tys. zł tworzyło 5 200 000 akcji o równej wartości nominalnej 100,00 zł każda. Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie posiada 60% akcji w kapitale podstawowym Banku, Santander Consumer Finance S.A. z siedzibą w Madrycie posiada 40% akcji w kapitale podstawowym Banku.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku akcje Banku są akcjami imiennymi nieuprzywilejowanymi i wszystkie zostały opłacone.

Na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz na dzień 31 grudnia 2021 roku Bank nie był posiadaczem akcji własnych.

Serial/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
seria A	akcje nieuprzywilejowane	322 000	32 200	gotówka	2001-09-07
seria B	akcje nieuprzywilejowane	178 000	17 800	gotówka	2003-01-31
seria C1	akcje nieuprzywilejowane	540 001	54 000	gotówka	2005-07-28
seria C2	akcje nieuprzywilejowane	59 999	6 000	gotówka	2005-07-28
seria D	akcje nieuprzywilejowane	600 000	60 000	gotówka	2006-01-02
seria E	akcje nieuprzywilejowane	500 000	50 000	gotówka	2006-08-11
seria F	akcje nieuprzywilejowane	775 000	77 500	gotówka	2006-10-26
seria G	akcje nieuprzywilejowane	225 000	22 500	gotówka	2008-05-28
seria H	akcje nieuprzywilejowane	200 000	20 000	gotówka	2008-10-14
seria I	akcje nieuprzywilejowane	112 000	11 200	gotówka	2009-06-22
seria J	akcje nieuprzywilejowane	128 000	12 800	gotówka	2009-09-09
seria K	akcje nieuprzywilejowane	1 560 000	156 000	aport	2010-07-07
Razem liczba akcji		5 200 000			
Kapitał akcyjny razem			520 000		
Wartość nominalna 1 akcji: 100,00 zł					

41 Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2022	31.12.2021
Pozostałe kapitały zapasowe	1 223 078	1 251 508
Kapitał z aktualizacji wyceny	-146 925	-101 774
Razem	1 076 153	1 149 734

Pozostałe kapitały zapasowe zawierają tę część statutowego kapitału zapasowego Banku, która powstała w inny sposób niż z nadwyżki z emisji akcji.

Pozycja ta w całości składa się z zysków wypracowanych w poprzednich okresach.

Pozostałe kapitały zapasowe	Rok 2022	Rok 2021
Stan na początek roku obrotowego	1 251 508	967 212
Zwiększenia z tytułu przeniesienia z zysku netto okresu poprzedniego	0	284 296
Zmniejszenia z tytułu wypłaty dywidendy	-28 430	0
Stan na koniec roku obrotowego	1 223 078	1 251 508

Kapitał z aktualizacji wyceny	Rok 2022	Rok 2021
Stan na początek roku obrotowego	-101 774	14 253
Zmiany z tytułu:		
- wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	-63 836	-123 497
- ujęcia efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	3 612	-24 312
-zysków/strat aktuarialnych	548	1 311
- przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	3 934	3 255
- ujęcia podatku odroczonego	10 591	27 216
Stan na koniec roku obrotowego	-146 925	-101 774

Kapitał z aktualizacji wyceny dotyczy wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zmiany wartości kapitału z aktualizacji wyceny w roku 2022 i 2021 wynikały ze zmian wycen tych instrumentów, a także zawierania nowych transakcji, zamykania transakcji otwartych oraz sprzedaży.

Na dzień 31.12.2022 w saldzie kapitału z aktualizacji wyceny znajduje się wycena dłużnych papierów wartościowych w wysokości -131 431 tys. zł (-86 962 tys. zł na dzień 31.12.2021), wycena instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych w wysokości -17 782 tys. zł (-16 656 tys. zł na dzień 31.12.2021) oraz skumulowane zyski aktuarialne w wysokości 2 288 tys. zł (1 844 tys. zł na dzień 31.12.2021).

42 Zyski zatrzymane i dywidendy

	31.12.2022	31.12.2021
Zyski zatrzymane, w tym:	1 481 053	1 137 777
- zysk okresu bieżącego	359 284	160 081
- zyski poprzednich okresów	1 121 769	977 696

	Rok 2022	Rok 2021
Stan na początek roku obrotowego	1 137 777	1 261 992
Zysk netto przypadający akcjonariuszom	359 284	160 081
Wyplata dywidendy	-16 008	0
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy	0	-284 296
Stan na koniec roku obrotowego	1 481 053	1 137 777

W dniu 18.03.2021 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 100% zysku za rok 2020 w kwocie 284 296 tys. zł, postanowiono przenieść na kapitał rezerwowy, który jest składnikiem pozostałych kapitałów zapasowych.

W dniu 23.05.2022 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 10% zysku za rok 2021 w kwocie 16 008 tys. zł, postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy, a 90% zysku za rok 2021 w kwocie 144 072 tys. zł postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

W tym samym dniu Zwyczajne Walne Zgromadzenie pod warunkiem przeprowadzenia konsultacji z Komisją Nadzoru Finansowego postanowiło wypłacić w postaci dywidendy 10% zysku netto osiągniętego za rok 2020 w wysokości 28 430 tys. zł,

który na podstawie uchwały z dnia 18.03.2021 przeznaczony został na kapitał rezerwowy. W dniu 3 czerwca 2022 Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała propozycję wypłaty dywidendy w wysokości 10%.

Dywidendy za 2020 i 2021 rok, opisane wyżej, zostały wypłacone w dniu 23.08.2022 w łącznej kwocie 44 438 tys. zł.

43 Zobowiązania warunkowe udzielone

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów w postaci niewykorzystanych limitów z tytułu umów kart kredytowych. Bank udzielił również gwarancji kredytobiorcom korzystającym z kredytów gospodarczych. Wartości gwarancji w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

31.12.2022

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	380 262	8 059	1 399
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 166 567	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-2 692	-170	-1 071
Razem	2 544 137	7 889	328

31.12.2021

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Limity na kartach kredytowych	443 193	13 128	1 973
Udzielone gwarancje i poręczenia	1 748 049	0	0
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	-3 055	-387	-1 261
Razem	2 188 187	12 741	712

W pozycji *Udzielone gwarancje i poręczenia* Bank zaprezentował gwarancje oraz poręczenia spłaty należności kredytowych spółce Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., wartość gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2022 r. i 31.12.2021 r. wyniosła odpowiednio 2 165 000 tys. zł oraz 1 747 500 tys. zł.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości zobowiązań Banku do udzielenia kredytów w postaci niewykorzystanych limitów z tytułu umów kart kredytowych.

31.12.2022

Struktura zobowiązań pozabilansowych po koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów	Wartość zobowiązań pozabilansowych			Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	
	w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Koszyk 1	Koszyk 2
	Nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni		
RAZEM	2 554 825	57	6	-2 692	-170
Limity na kartach kredytowych	388 258	57	6	-1 175	-170
1.b. dobry PD [0%-2%]	236 746	18	0	-293	0
2.dobry (2%-5%)	113 249	11	0	-593	0
3.przeciętny (5%-10%)	1 339	4	0	0	-48
4.akceptowalny (10%-20%)	35 045	13	0	-289	-1
5.słaby (20%-100%)	1 879	11	6	0	-121
Udzielone gwarancje i poręczenia	2 166 567	0	0	-1 517	0

31.12.2021

Struktura zobowiązań pozabilansowych po koszykach opóźnień i klasach jakości aktywów	Wartość zobowiązań pozabilansowych			Odpisy na zobowiązania pozabilansowe	
	w Koszyku 1 i w Koszyku 2			Koszyk 1	Koszyk 2
	Nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane powyżej 31 dni		
RAZEM	2 204 194	174	2	-3 055	-387
Limity na kartach kredytowych	456 145	174	2	-1 804	-387
PD					
1.b. dobry [0%-2%]	101 999	8	0	-39	0
2.dobry (2%-5%)	255 556	63	0	-779	0
3.przeciętny (5%-10%)	10 434	12	0	-41	0
4.akceptowalny (10%-20%)	83 018	59	0	-945	0
5.słaby (20%-100%)	5 138	32	2		-387
Udzielone gwarancje i poręczenia	1 748 049	0	0	-1 251	0

Informacje odnośnie otrzymanych zobowiązań z tytułu linii kredytowych zostały przedstawione poniżej.

Wykorzystanie linii kredytowych otrzymanych

	31.12.2022		31.12.2021	
	Linia dostępna w tys. zł	Wykorzystanie w tys. zł	Linia dostępna w tys. zł	Wykorzystanie w tys. zł
Santander Bank Polska S.A.	600 000	0	600 000	0
Razem	600 000	0	600 000	0

W zakresie zobowiązań warunkowych otrzymanych Bank posiada gwarancję emisji dłużnych papierów wartościowych otrzymaną od Santander Consumer Finance S.A. Kwota gwarancji na dzień 31.12.2022 r. i 31.12.2021 r. wyniosła odpowiednio 403 713 tys. zł oraz 482 692 tys. zł.

Bank otrzymał w 2019 roku z Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego gwarancję dotyczącą sekurytyzacji syntetycznej (opisanej szerzej w nocie 5 c)) w kwocie 1 713 295 tys. zł.

44 Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Bank nie posiada aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych za wyjątkiem obligacji skarbowych stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, obligacji skarbowych zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego, obligacji skarbowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu (nota 20 *Inwestycyjne aktywa finansowe* oraz nota 21 *Aktywa zastawione*) oraz depozytów zabezpieczających transakcje instrumentami pochodnymi i transakcje z przyrzeczeniem odkupu (nota 19 *Rachunki i lokaty w innych bankach*).

45 Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa i Rady Nadzorczej

	Rok 2022	Rok 2021
Wynagrodzenia Zarządu oraz kluczowego kierownictwa		
Świadczenia krótkoterminowe	20 079	18 959
- wynagrodzenia ¹	16 716	15 563
- inne ²	3 363	3 396
Pozostałe świadczenia długoterminowe		
- zmienne wynagrodzenie w formie gotówkowej ³	514	478
Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych ⁴	1 291	1 271
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0	264
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0	2 488
Razem	21 884	23 460
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej	768	722

¹ Stanowi wynagrodzenie zasadnicze oraz świadczenia dodatkowe (przede wszystkim z tytułu ubezpieczenia i opieki medycznej).

² Obejmuje nieodroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

³ Obejmuje odroczone składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

⁴ Zawiera koszty dotyczące tak zwanych akcji fantomowych, czyli instrumentów finansowych, których wartość ustalana jest w oparciu o zbiór wskaźników. W formie akcji fantomowych wypłacana jest połowa wartości przyznanej premii rocznej. Dotyczy to również części premii rocznej, które są odraczane na 3 kolejne lata. Akcje fantomowe są wyceniane raz w roku w dniu 1 marca.

Kluczowe kierownictwo rozumiane jest wg definicji Osób zidentyfikowanych określonej w „Polityce Wynagradzania w Santander Consumer Bank S.A. i w Podmiotach zależnych” (poza Członkami Zarządu i Rady Nadzorczej) tj. osoby wymienione w art. 9ca ust. 1a Prawa bankowego, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Identyfikacja odbywa się w oparciu o zapisy „Polityki identyfikacji osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Santander Consumer Bank S.A.”.

Świadczenia, które zostaną wypłacone w terminie dłuższym niż rok od dnia, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, na dzień 31.12.2022 r. oraz 31.12.2021 r. wynosiły odpowiednio 2 441 tys. zł oraz 2 063 tys. zł.

	31.12.2022	31.12.2021
Wartość należności z tytułu kredytów udzielonych Członkom Zarządu oraz kluczowemu kierownictwu	444	867

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej obejmują jedynie wynagrodzenie zasadnicze wypłacone w trakcie roku.

46 Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe z terminem zapadalności do trzech miesięcy:

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. W przepływach z działalności operacyjnej w pozycji pozostałe korekty ujęto m.in. zmianę stanu odpisu aktualizującego wartość udziałów i modyfikacje wartości prawa do użytkowania,

w tys. zł

- działalność inwestycyjna - obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
- działalność finansowa - obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Poniżej przedstawiono dodatkowe objaśnienia do pozycji sprawozdania z przepływów środków pieniężnych:

	31.12.2022	31.12.2021
Kasa i środki w Banku Centralnym	34 924	270 376
Rachunki bieżące	71 041	5 278
Lokaty terminowe i depozyty zabezpieczające	110 629	140 279
Razem	216 594	415 933

(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	Rok 2022	Rok 2021
Wartość sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych i wartości niematerialnych	174	4 640
Przychody ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych	-159	-1 964
Wartość zlikwidowanych praw do użytkowania	2 828	0
Odpis aktualizujący prawa do użytkowania	-2 574	-222
Zysk na sprzedaży obligacji	-3 499	-3 526
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-3 230	-1 072

Podatek zapłacony	Rok 2022	Rok 2021
Zaliczki z tyt. podatku dochodowego za rok bieżący	-70 648	-67 271
Rozliczenie podatku dochodowego za rok ubiegły	-23	-272
Podatek zapłacony	-70 671	-67 543

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	42 476	-408 731
Zakup instrumentów dłużnych	840 000	959 000
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	360 000	-50 000
Wpływy ze sprzedaży instrumentów dłużnych	-1 196 000	-375 000
Wycena dłużnych papierów wartościowych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	-59 902	-120 242
Odsetki otrzymane	-146 472	-23 030
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-159 898	-18 003

Zmiana stanu należności od banków	Rok 2022	Rok 2021
Odsetki otrzymane	-149	-67
Inne	3	-1
Zmiana stanu należności od banków	-146	-68

Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	555 087	956 534
Odsetki otrzymane	-1 027 320	-717 441
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-472 233	239 093

Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-336 263	441 359
Odsetki zapłacone	39 636	1 312
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-296 627	442 671

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-322 423	-150 470
Odsetki zapłacone	4 031	0
Odsetki otrzymane	-239	-320
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-318 631	-150 790

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-218 647	-176 519
Odsetki zapłacone	394 110	181 827
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	175 463	5 308

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-79 274	-592 651
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-300 000	-100 000
Wykup dłużnych papierów wartościowych	381 400	691 000
Odsetki zapłacone	28 344	10 827
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30 470	9 176

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań, z wyłączeniem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	-458	20 860
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań z tytułu zapłaty podatku dochodowego	70 670	67 543
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	70 212	88 403

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	759	318
Odsetki zapłacone	12 853	3 972
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	13 612	4 290

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	54 662	772
Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny dotycząca odroczonego podatku dochodowego netto	10 590	27 216
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych	-4 776	6 269
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	60 476	34 257

Zmiana stanu rezerw	Rok 2022	Rok 2021 (dane przekształcone)
Bilansowa zmiana stanu rezerw	2 070	18 758
Zyski/straty aktuarialne	548	1 311
Pozostałe	0	1
Zmiana stanu rezerw	2 618	20 070

Zmiana stanu innych aktywów	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów, z wyłączeniem należności z tytułu podatku dochodowego	-7 601	-11 738
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	12 948	8 786
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	0	-18 000
Korekta wynikająca z przyjęcia środków trwałych z magazynu	0	-23
Zmiana stanu innych aktywów	5 347	-20 975

Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających	-24 714	31 573
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	3 612	-24 312
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	-3 604	-4 283
Odsetki otrzymane	-17 135	-8 582
Odsetki zapłacone	23	0
Zmiana wyceny instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	-41 818	-5 604

Pozostałe korekty	Rok 2022	Rok 2021
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość środków trwałych	11	0
Pozostałe	1 526	-586
Pozostałe korekty	1 537	-586

47 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Santander Consumer Bank S.A. jest jednostką dominującą dla Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. w likwidacji, Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o., PSA Finance Polska Sp. z o.o., PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o. W ramach transakcji sekurytyzacyjnych Bank sprawuje pośrednią kontrolę na SCM POLAND AUTO 2019-1 DAC oraz SC POLAND CONSUMER 23-1 DAC. Posiadając 60% akcji Banku, Santander Bank Polska S.A. jest bezpośrednią jednostką dominującą. Pozostałe 40% akcji jest w posiadaniu Santander Consumer Finance S.A., która jest jednostką mającą znaczący wpływ. Natomiast Banco Santander S.A. jest jednostką dominującą najwyższego szczebla.

W związku z zakończeniem w roku 2022 transakcji sekurytyzacji, do której przeprowadzenia spółka SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. została powołana, nie była ona kontrolowana przez Bank na 31.12.2022 r. Bank był jednostką dominującą dla SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. do dnia 1.12.2022 r.

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi, zawieranymi w ramach zwykłej działalności operacyjnej oraz zawierane były na typowych warunkach rynkowych.

	Transakcje z podmiotami powiązanymi	Warunki transakcji
1	Usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego	Wynagrodzeniem Banku z tytułu czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego w imieniu i na rzecz ubezpieczyciela jest prowizja otrzymywana od ubezpieczyciela. Prowizja pobierana jest od wartości składek ubezpieczeniowych zapłaconych przez klientów Banku i przekazanych do Ubezpieczyciela. Stawki prowizji zależą od rodzaju sprzedanego ubezpieczenia. Bank świadczy usługi pośrednictwa również podmiotom niepowiązanym. Poziom prowizji kształtuje się w przedziale od 30% do 50 % dla produktów w aktualnej ofercie Banku.
2	Zakup usług obcych od podmiotów powiązanych (usługi doradcze i usługi IT)	Wynagrodzenie z tytułu zakupu świadczonych usług odzwierciedla pełnione funkcje, podejmowane ryzyko oraz aktywa angażowane w daną transakcję. Wynagrodzenie ustalane jako baza kosztowa + narzut zysku. Marża kształtowała się w przedziale od 5% do 15%.
3	Transakcje Leasingu	Wysokość opłat leasingowych jest uzależniona m.in. od wartości Przedmiotu Leasingu, czasu trwania Leasingu Operacyjnego, a także prowizji dystrybutora Przedmiotu Leasingu. Opłaty leasingowe kalkulowane są w oparciu o wskaźnik WIBOR 1M powiększany o marżę uwzględniającą koszt pozyskania pieniądza, estymowane ryzyko oraz zaplanowany zysk na transakcji.
4	Transakcje finansowe:	
	kredyty	- krótkoterminowe (o terminie spłaty do 1 roku) oprocentowane w głównej mierze wg. stopy stałej wyznaczonej na bazie bieżących stóp rynkowych - długoterminowe (powyżej 1 roku) oprocentowane przeważnie wg. stopy zmiennej WIBOR powiększonej o marżę kredytową, przeciętnie 125 pkt. bazowych
	depozyty	Depozyty terminowe (do 1 miesiąca) w walutach EUR, CHF i USD o rynkowej stopie stałej.
	gwarancje i poręczenia	Bank udzielał gwarancji finansowych na rzecz podmiotów powiązanych na okres do 2 lat a wielkość pobieranej prowizji jest uzależniona od okresu gwarantowania oraz warunków rynkowych kształtowała się w przedziale 10-15 pkt bazowych.

*) Zobowiązanie podporządkowane udzielona na rzecz SPV są przedstawione w opisie transakcji sekurytyzacyjnej w notcie 24.

Wartości transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy zostały przedstawione w poniższych tabelach. Bank nie dokonywał odpisów na należności od podmiotów powiązanych poza odpisem na należności z tytułu udzielonych niezabezpieczonych kredytów bez stwierdzonej utraty wartości.

W przypadku transakcji wewnątrzgrupowych sporządzana jest dokumentacja zgodna z wymogami przepisów podatkowych dla dokumentacji cen transferowych.

Rok 2022

Przychody i koszty	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody z tytułu odsetek	197	0	25 185	69 747	0
Koszty z tytułu odsetek	9 051	24 234	105 652	4 096	0
Wynik z tytułu odsetek	-8 854	-24 234	-80 467	65 651	0
Przychody z tytułu prowizji	3	0	0	2 026	0
Koszty z tytułu prowizji	4 130	390	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-4 127	-390	0	2 026	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	0	0	0	79	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. akcji i udziałów w jednostkach zależnych	0	0	0	79	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	0	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	4	0	0	2 169	499
Koszty działania banku	3 372	0	0	2 543	24 196
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	117	0

31.12.2022

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	70 198	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	251 274	1 054 264	0
Inne aktywa	0	0	0	59	239
AKTYWA RAZEM	70 198	0	251 274	1 054 323	239

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	168 637	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	1 259 888	71 137	0
Pozostałe zobowiązania	254	0	0	213	8 195
Zobowiązania podporządkowane	100 073	101 128	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	268 964	101 128	1 259 888	71 350	8 195

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	1 567	0	0	2 165 000	0
gwarancje i poręczenia	1 567	0	0	2 165 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	664 308	403 713	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	64 308	403 713	0	0	0
Transakcje terminowe	23 808	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	0	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	0	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	11 920	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	11 888	0	0	0	0

Rok 2021

Przychody i koszty	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody z tytułu odsetek	5 311	0	26 597	25 469	0
Koszty z tytułu odsetek	5 200	3 054	53 373	106	0
Wynik z tytułu odsetek	111	-3 054	-26 776	25 363	0
Przychody z tytułu prowizji	16	0	0	1 252	0
Koszty z tytułu prowizji	3 987	1 031	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-3 971	-1 031	0	1 252	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	4 599	0	0	18 000	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	18 000	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	4 599	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	0	323	0	1 843	2 306
Koszty działania banku	3 834	0	0	3 734	24 225
Pozostałe koszty operacyjne	0	0	0	52	0

31.12.2021

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	4 733	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	444 447	1 085 458	0
Inne aktywa	3 834	323	0	113	1 058
AKTYWA RAZEM	8 567	323	444 447	1 085 571	1 058

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	104 020	400 844	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 446 972	167 414	0
Pozostałe zobowiązania	517	0	177	0	11 335
Zobowiązania podporządkowane	100 037	100 449	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	204 574	501 293	2 447 149	167 414	11 335

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	1 747 500	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	1 747 500	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	715 754	482 692	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	115 754	482 692	0	0	0
Transakcje terminowe	214 944	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	0	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	0	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	107 651	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	107 293	0	0	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi zostały opisane w nocie 43 *Zobowiązania warunkowe*.

Transakcje z Zarządem, kluczowym kierownictwem i Radą Nadzorczą zostały zaprezentowane w nocie nr 45 *Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej*.

48 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Bank stosuje trzypoziomą hierarchię wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej, o następujących poziomach wyceny:

- poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku.

a) instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2022

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	3 236 031	0	7 013
Aktywa zastawione	160 847	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	4 031	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	11 253	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	333 383

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	107 049	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	245 820

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2021

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 926 380	0	6 671
Aktywa zastawione	512 975	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	427	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	531 488

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	120 510	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	428 676

Na dzień 31 grudnia 2022 oraz na 31 grudnia 2021 Bank w portfelu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej posiadał instrumenty znajdujące się na poziomie 1 (aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody – obligacje skarbowe), na poziomie 2 (instrumenty pochodne) oraz na poziomie 3 (kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec klientów, kapitałowe papiery wartościowe). Analizę wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przedstawiono w nocie 4 h).

Instrumenty finansowe wyceniane są poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych oraz zmienności kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Wyceny obligacji skarbowych dokonywane są na podstawie notowań fixingu BondSpot S.A. Instrumenty pochodne, kredyty i pożyczki udzielone klientom są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Sposób wyceny do wartości godziwej portfela kart kredytowych, dla którego formuła oprocentowania jest oparta na mnożniku większym niż jeden został opisany w nocie 4 f). *Dokonywanie szacunków* niniejszego sprawozdania finansowego.

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczek podporządkowanych i odpowiadającego im zobowiązania sekurytyzacyjnego odbywa się poprzez zdyskontowanie wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Wyznaczenie czynników dyskontowych odbywa się na podstawie krzywych dyskontowych, które zbudowane są w oparciu o krzywą wolną od ryzyka i stałą marżę. Krzywa wolna od ryzyka zbudowana jest ze stawek spot dla WIBOR, FRA i OIS, natomiast marża jest wyznaczana na podstawie analizy zmian ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe Bank wycenia na podstawie ceny zamknięcia akcji serii kwotowanych na aktywnym rynku według kwotowań z platformy Bloomberg. Wartość godziwa niekwotowanych akcji jest wyznaczana poprzez nałożenie haircut (korekty) w wysokości 10% na wartość rynkową akcji kwotowanych oraz przemnożenie jej przez aktualny współczynnik konwersji na akcje zwykłe.

W prezentowanych okresach nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomami 1, 2 i 3.

Rok 2022

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	538 159	6 671	428 676	102 812
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	47 748	342	30 412	16 994
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-203 837	0	-193 281	-10 556
Spłaty/zapadalność/spisania	-41 674	0	-19 987	-21 687
Stan na koniec okresu	340 396	7 013	245 820	87 563

Rok 2021

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	607 458	6 244	459 636	141 578
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	7 722	427	-4 362	11 657
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-27 662	0	0	-27 662
Spłaty/zapadalność/spisania	-49 359	0	-26 598	-22 761
Stan na koniec okresu	538 159	6 671	428 676	102 812

b) instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Dane według stanu na dzień 31.12.2022

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	34 924	7 623	27 301	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	181 670	0	181 670	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 125 233	0	0	11 769 629	-355 604
<i>Kredyty gospodarcze</i>	27	0	0	27	0
<i>Kredyty samochodowe</i>	473 425	0	0	485 021	11 596
<i>Kredyty hipoteczne</i>	1 844 330	0	0	1 795 392	-48 938
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	3 361 320	0	0	3 295 452	-65 868
<i>Kredyty gotówkowe</i>	4 850 251	0	0	4 597 857	-252 394
<i>Karty kredytowe</i>	542 354	0	0	542 354	0
<i>Pozostałe</i>	1 053 526	0	0	1 053 526	0
Inne aktywa	56 668	0	0	56 668	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	168 637	0	168 646	0	9
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	166 406	0	166 387	0	-19
Zobowiązania wobec klientów	11 433 147	0	0	11 368 862	-64 285
<i>Depozyty detaliczne</i>	5 648 730	0	0	5 594 775	-53 955
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	4 208 806	0	0	4 205 920	-2 886
<i>Kredyty otrzymane</i>	404 370	0	0	404 370	0
<i>Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	166 606	0	0	166 606	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	1 004 635	0	0	997 191	-7 444
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	403 278	0	0	409 998	6 720
Pozostałe zobowiązania	226 533	0	0	226 533	0
Zobowiązania podporządkowane	200 953	0	221 640	0	20 687

Dane według stanu na dzień 31.12.2021 (dane przekształcone)

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Kasa, środki w Banku Centralnym	270 376	7 277	263 099	0	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	145 557	0	145 557	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12 482 215	0	0	12 228 693	-253 522
<i>Kredyty gospodarcze</i>	125	0	0	125	0
<i>Kredyty samochodowe</i>	627 095	0	0	620 036	-7 059
<i>Kredyty hipoteczne</i>	2 228 552	0	0	2 111 735	-116 817
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	3 026 724	0	0	3 028 170	1 446
<i>Kredyty gotówkowe</i>	4 913 885	0	0	4 782 793	-131 092
<i>Karty kredytowe</i>	601 074	0	0	601 074	0
<i>Pozostałe</i>	1 084 760	0	0	1 084 760	0
Inne aktywa	49 067	0	0	49 067	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa			Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Zobowiązania wobec banków	504 900	0	504 903	0	3
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	488 829	0	488 821	0	-8
Zobowiązania wobec klientów	11 468 938	0	0	11 374 623	-94 315
<i>Depozyty detaliczne</i>	5 152 113	0	0	5 070 049	-82 064
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	4 059 025	0	0	4 051 422	-7 603
<i>Kredyty otrzymane</i>	96 666	0	0	92 018	-4 648
<i>Splaty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	158 609	0	0	158 609	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	2 002 525	0	0	2 002 525	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	482 552	0	0	473 069	-9 483
Pozostałe zobowiązania	226 991	0	0	226 991	0
Zobowiązania podporządkowane	200 194	0	204 985	0	4 791

Bank posiada instrumenty finansowe, które zgodnie z przyjętymi standardami MSSF nie są wyceniane do wartości godziwej. Do instrumentów tych należą: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec banków i klientów oraz zobowiązania podporządkowane. Zgodnie z MSSF 13 Bank powinien ujawnić oszacowaną wartość godziwą tych instrumentów. Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku tych produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych. Przepływy finansowe dla wycenianych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Bank dokonuje wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do wartości godziwej zgodnie z notą 4 f) *Dokonywanie szacunków*.

W prezentowanych okresach Bank nie dokonywał przesunięć pomiędzy poziomami.

Wartości na koniec 2022 i 2021 roku ustalono przy zastosowaniu takiego samego modelu z uwzględnieniem korekty z tytułu ryzyka prawnego dla kredytów hipotecznych walutowych.

Należności od banków

Bank posiada jedynie środki na rachunkach bieżących oraz lokaty o krótkich terminach, w związku z czym wartość godziwa tych należności nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowej, z uwagi na naturę rachunków bieżących.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wykazywane są w wartości netto po uwzględnieniu korekty wartości bilansowej brutto (w szczególności z tytułu ryzyka prawnego kredytów walutowych), częściowych spisań odsetek karnych oraz odpisów z tytułu utraty wartości (rezerw). Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych. Przepływy pieniężne zostały określone w oparciu o przepływy umowne. Stopy dyskontowe zostały ustalone w oparciu o aktualne rynkowe oprocentowanie odpowiednich produktów kredytowych.

Zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu odpowiednich stóp rynkowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

49 Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty ujętych kwot i zamierza się rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie.

W szczególności Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (*International Swaps and Derivatives Association Master Agreements*) oraz GMRA (*Global Master Repurchase Agreement*), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia postanowień umowy w stosunku do którejś ze stron. Z MSR 32 wynika jednak, że aby kompensata była możliwa, tytuł prawny nie może być uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości.

31.12.2022	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	15 284	-15 284	0	0
Razem	15 284	-15 284	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przysiężeniem odkupu	166 406	0	-160 847	5 559
Instrumenty pochodne	107 049	-15 284	-91 765	0
Razem	273 455	-15 284	-252 612	5 559

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

31.12.2021	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	427	-427	0	0
Razem	427	-427	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przysiężeniem odkupu	488 829	0	-415 568	73 261
Instrumenty pochodne	120 510	-427	-118 902	1 181
Razem	609 339	-427	-534 470	74 442

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

50 Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Poniżej zaprezentowano wynagrodzenie należne PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oraz innym spółkom sieci PwC za usługi dotyczące 2022 i 2021 roku.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta za rok obrotowy w wartości brutto	Rok 2022	Rok 2021
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 419	1 304
Razem	1 419	1 304

51 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

W dniu 16.02.2023 r. została opublikowana opinia Rzecznika Generalnego TSUE („Rzecznik”) w toczącej się przed TSUE sprawie o sygn. C-520/21, dotyczącej rozliczenia roszczeń wynikających z bezumownego korzystania z cudzego kapitału w razie unieważnienia umowy kredytowej we frankach szwajcarskich (pytanie prejudycjalne zostało skierowane do TSUE przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście w kontekście zgodności z dyrektywą 93/13/EWG („Dyrektywa”) w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich). Opinia nie jest wiążąca i nie rozstrzyga ostatecznie tych kwestii, wyrok TSUE w tej sprawie spodziewany jest w 2023 r.

W ocenie Rzecznika:

- odnośnie roszczeń konsumenta – nie stoją one w sprzeczności z Dyrektywą, jednak zasadność takich roszczeń musiałaby wynikać z przepisów prawa krajowego (decyzja w tym zakresie należy do sądu krajowego); zdaniem Rzecznika sąd może oceniać takie żądanie konsumenta także pod kątem ewentualnego nadużycia prawa i je oddalić;
- odnośnie roszczeń banków – w ocenie Rzecznika Dyrektywa stoi na przeszkodzie roszczeniom banków o tzw. wynagrodzenie za korzystanie z kapitału; Rzecznik nie wypowiada się natomiast bezpośrednio o innych potencjalnych formułach rozliczenia wartości pieniądza w czasie, w szczególności nie formułuje jednoznacznej tezy na temat sposobu definiowania pojęcia „kapitału”, podlegającego zwrotowi.

Ze względu na: (a) niewiążący charakter Opinii, (b) zawarte w niej tezy pozostawiające duży margines interpretacyjny, (c) brak możliwości przewidzenia wyniku ostatecznego rozstrzygnięcia TSUE, w szczególności brak pewności, czy orzeczenie TSUE będzie zawierało jednoznaczne instrukcje, czy jedynie ogólne wytyczne pozostawiające sądom krajowym ocenę i decyzję co do szczegółowych rozwiązań, jak również (d) znaczenie, jakie w każdym przypadku będzie miała praktyka sądów krajowych w zakresie wykonywania orzeczeń TSUE - Opinia ta nie może obecnie stanowić podstawy do ujęcia jej skutków w koszcie ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w CHF w niniejszym sprawozdaniu finansowym. Równocześnie, w ocenie Banku, gdyby TSUE przyjął stanowisko zbieżne z tezami Rzecznika - mogłoby to prowadzić do istotnego negatywnego wpływu na Bank.

W nocy 14 niniejszego sprawozdania finansowego „Koszty ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych” ujawniono szczegółowo przyjęte na dzień 31 grudnia 2022 r. różne scenariusze dla potrzeb oszacowania ryzyka prawnego, w tym również scenariusz zakładający brak możliwości odzyskania przez Bank kosztu kapitału. Równocześnie nota ta zawiera ujawnienia na temat wrażliwości oszacowanego ryzyka prawnego na wybrane założenia, w szczególności zawiera ujawnienie, iż wyeliminowanie scenariusza odzyskania kosztu kapitału skutkowałoby zwiększeniem utworzonych na 31.12.2022 r. kosztów ryzyka prawnego o kwotę 98 mln zł. Analiza ta nie uwzględnia wpływu potencjalnej zapłaty wynagrodzenia dla klienta za korzystanie z kapitału przez Bank, gdyż kwestia ta nie była dotychczas uwzględniana w modelu.

Ponadto, w opinii Zarządu Banku, zaprezentowana niewiążąca - opinia Rzecznika, późniejsze rozstrzygnięcie TSUE oraz obserwowana w przyszłości praktyka orzecznicza sądów, mogą skutkować następującymi tendencjami wpływającymi na poziom szacowanego ryzyka:

- zwiększenie prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego;
- zwiększenie prawdopodobieństwa przegrania sporu ze scenariuszem bez odzyskania kosztu kapitału oraz zmniejszenia prawdopodobieństwa dla scenariuszy innych niż unieważnienie umowy kredytowej;
- zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia sporu sądowego.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Zarząd Banku nie jest w stanie oszacować potencjalnego wpływu tych czynników ponad analizę wrażliwości zaprezentowaną w nocy 14.

Jednakże, w opinii Zarządu Banku, posiadane informacje na dzień 31.12.2022 r. nie wskazują na ryzyko naruszenia wymaganych przepisami prawa minimalnych poziomów adekwatności kapitałowej, ani na zagrożenie co do przyjętego w jednostkowym sprawozdaniu finansowym założenia o kontynuacji działalności.

Przemysław Kończal
Prezes Zarządu

Piotr Żabski
Wiceprezes Zarządu

Piotr Dolata
Członek Zarządu

Mariusz Klepacz
Członek Zarządu

Oleksandr Krupchenko
Członek Zarządu

Paweł Muciek
Członek Zarządu

Piotr Sinkiewicz
Członek Zarządu

Tomasz Partyka
Członek Zarządu

Kamil Rzeczkowski
Dyrektor Departamentu Rachunkowości